

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Diplomová práce

Analýza zadlužení domácností

Bohumila Koubková

© 2015 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra ekonomiky

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Koubková Bohumila

Veřejná správa a regionální rozvoj Jičín

Název práce

Analýza zadlužení domácností

Anglický název

Analysis of Households' Indebtedness

Cíle práce

Cílem diplomové práce je porovnat úvěrové produkty a analyzovat jejich vliv na zadlužení domácností.

Metodika

Vyhledání informací na dané téma, prostudování vybrané literatury, internetových stránek, odborných časopisů a článků.

Vymezení pojmů spotřebního financování a poskytovatelů úvěrů. Výběr produktů spotřebního financování a porovnání v rámci několika bank. Poskytnutí základních informací potřebných pro orientaci v zadlužení domácností. Zpracování analýzy zadlužení domácností.

Harmonogram zpracování

Literární rešerše - 1. část : 1/2014 - 3/2014

Detailní metodika práce a dokončení druhé části literární rešerše : 4/2014 - 5/2014

Vlastní práce - analytická část : 6/2014 - 9/2014

Vlastní práce - syntéza poznatků, návrhy a doporučení : 10/2014 - 11/2014

Odevzdání poslední verze práce vedoucímu práce ke konečnému posouzení : 12/2014

Rozsah textové části

50 - 60 stran

Klíčová slova

Bankovníctví, úvěrové produkty, kreditní karta, spotřebitelský úvěr, hypoteční úvěr, úvěr ze stavebního spoření, zadlužení domácností.

Doporučené zdroje informací

Bankovníctví v České republice / kolektiv autorů. -- 4., aktualiz. vyd. -- Praha : Bankovní institut, 2000. -- 349 s. ISBN 80-7265-035-1.

Dohnal, Jakub. Spotřebitelský úvěr : praktická příručka s příklady a judikaturou. Praha : Leges, 2011. -- 128 s. ISBN 978-80-87212-76-9.

Hyblerová, Šárka. Hypoteční bankovníctví v podmínkách české ekonomiky v kontextu evropského vývoje. -- Vyd. 1. Liberec : VÚTS, 2011. -- 62 s. ISBN 978-80-87184-24-0.

Singer, Miroslav. Inflace : krátkodobý výkyv, nebo střednědobá hrozba? : sborník textů -- Vyd. 1. -- Praha : CEP - Centrum pro ekonomiku a politiku, 2008. -- 111 s. ISBN 978-80-86547-67-1.

Jurečka, Václav. Makroekonomie. -- 2. aktualiz. vyd. Praha : Grada, 2013. -- 342 s. ISBN 978-80-247-4386-8.

Kalabis, Zbyněk. Základy bankovníctví : bankovní obchody, služby, operace a rizika -- 1. vyd. Brno : BizBooks, 2012. -- 168 s. ISBN 978-80-265-0001-8.

Kampf, Rudolf. Financování a bankovníctví : (přednášky a texty) Vyd. 1. -- Pardubice : Univerzita Pardubice, 2005. -- 114 s. -- ISBN 80-7194-712-1.

Meluzín, Tomáš. Bankovní produkty a služby. Bankovníctví -- Vyd. 1. Brno : Akademické nakladatelství CERM, 2014. -- 198 s. -- ISBN 978-80-214-4841-4.

Sekerka, Bohuslav. Banky a bankovní produkty. -- Praha : Profess, 1997. -- 532 s. -- ISBN 80-85235-51-X.

Vedoucí práce

Steininger Michal, Ing., Ph.D.

Termín odevzdání

březen 2015

Elektronicky schváleno dne 6.10.2014

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 6.10.2014

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan fakulty

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Analýza zadlužení domácností" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 18. 3. 2015

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Michalovi Steiningerovi, Ph. D., za jeho vstřícnost a ochotu při realizaci diplomové práce.

Analýza zadlužení domácností

Analysis of Household's Indebtedness

Souhrn

Cílem diplomové práce je porovnat úvěrové produkty a analyzovat vývoj zadluženosti v České republice. Jsou porovnány úvěrové produkty, které jsou občany nejvíce využívány v bankovních i nebankovních institucích. Jsou identifikovány úvěry, které domácnosti nejvíce využívají a v jakých objemech. Je provedena analýza vývoje poskytnutých úvěrů domácnostem dle časového hlediska a dle typu. Výsledky analýzy jsou graficky zpracovány a pomocí statistickým metod je prokázána závislost mezi typy úvěru a celkovým objemem poskytnutých úvěrů. Další analýzy se zabývají zadlužením a delikvencí jednotlivých typů úvěrů. Následně je provedena prognóza budoucího vývoje zadlužení v horizontu roku 2015. S pomocí statistických metod je prokázána souvislost mezi typem poskytnutého úvěru a delikvencí. Testováním a statistickým vyhodnocením výsledků bylo zjištěno, že celkový objem poskytnutých úvěrů je výrazně ovlivněn objemem poskytnutých dlouhodobých úvěrů na bydlení. Celková delikvence spotřebních úvěrů je ovlivněna problémovými spotřebitelskými úvěry a úvěry poskytnutými formou kreditních karet. Přes rostoucí trend zadlužení domácností ze statistických analýz vyplývá, že se tempo růstu zadlužení zpomaluje a do budoucna lze předpokládat zmírnění růstu.

Klíčová slova: bankovníctví, úvěrové produkty, kreditní karta, spotřebitelský úvěr, hypoteční úvěr, úvěr ze stavebního spoření, zadlužení domácností.

Summary

The goal of the diploma thesis is to compare loan products and analyze the development of indebtedness in the Czech Republic. There is comparison of loan products that are used by most people in banking and non-banking institutions in the thesis. There are identified loans that most households use and in what quantities in the thesis. There is completed an analysis of development of loans provided to households according to time point of view and according to type point of view in thesis. The results of analyzes are graphically presented and using statistical methods is demonstrated correlation among types of loans and the total volume of loans. Further analyzes solve debt and delinquency of various types of loans. In next step there is prognosis of future development trend of indebtedness in 2015. Using statistical methods is proved the correlation between the type of provided loan and the delinquency. Testing and statistical evaluation of the results, it was found that the total volume of loans is significantly influenced by the volume of long-term housing loans. The total delinquency of consumer loans is influenced by problematic consumer loans and loans granted by credit cards. Despite the growing trend of household debt from statistical analyzes show that the growth rate slows and debt in the future can be expected moderation in growth.

Keywords: banking, loan products, credit products, credit card, consumer loan, housing loan, building saving loan, household's indebtedness

Obsah

1. Úvod	10
2. Cíl práce a metodika	12
3. Problematika dluhového financování	14
3.1. Úspory domácností.....	14
3.2. Spotřeba domácností	15
3.3. Zadlužení domácností	16
4. Bankovní systém v České republice.....	17
4.1. Banky	19
4.2. Nebankovní společnosti	20
4.3. Leasingové společnosti	21
4.4. Bankovní produkty a služby.....	22
4.5. Úvěrové produkty.....	23
5. Vymezení problematiky reklamy na finančním trhu.....	33
6. Teoretický popis použitých statistických metod	36
7. Analýza porovnání úvěrových produktů	44
8. Analýza vývoje zadluženosti.....	56
8.1. Struktura úvěrů podle časového hlediska a podle typu úvěrů.....	56
8.1.1. Poskytnuté bankovní úvěry.....	58
8.1.2. Úvěry spotřebního typu	61
8.1.3. Úvěry poskytnuté na bydlení	63
8.2. Zadlužení domácností u bankovních institucí a delikvence bankovních úvěrů, tempo růstu zadluženosti domácností u bankovních institucí.....	66
8.2.1. Celkové zadlužení.....	68
8.2.2. Růst zadlužení.....	69
8.3. Delikvence bankovních úvěrů.....	70

9. Analýza porovnání objemu bankovních a nebankovních spotřebitelských úvěrů	79
10. Závěr.....	81
11. Seznam citovaných zdrojů.....	85
12. Seznam použitých zkratk.....	90
13. Seznam grafů	91
14. Seznam obrázků.....	93
15. Seznam tabulek.....	94
16. Přílohy	95

1. Úvod

V současnosti je téma zadlužení častým tématem různých reportáží, článků a studií. Život na dluh a prudký rozvoj úvěrů, úvěrových produktů i jejich poskytovatelů je výrazem změny životního stylu českého obyvatelstva. Úvěrová expanze je v současné době základním zdrojem ekonomického růstu.

České domácnosti mohly v posledních letech utrácet vlivem rychlejšího růstu reálných mezd a relativně nízkým úrokovým sazbám. Domácnosti nejvíce utrácí za bydlení, potraviny a rostou i výdaje na dopravu

Lidé se zadlužují z mnoha důvodů. Jedním z nejdůležitějších a také nejnutnějších je potřeba pořízení si vlastního bydlení a jeho vybavení, dalším koupě auta atd. Tyto důvody jsou celkem logické a v dnešní době při zachování určitého standardu životní úrovně i akceptovatelné. Lidé se ale zadlužují i z dalších rozmanitých pohnutek jako je touha po luxusní dovolené, za účelem zvýšení životního standardu, který by si nemohli ihned bez půjčení peněz dovolit.

Podle Sedláčka (2009) dnešní dobu dluhovou můžeme vnímat jako zkoušku přiměřené spotřeby, v níž jsme neobstáli. Jedinou vlastnost, kterou nelze nikterak vyvést do extrémů ani přehnat, je přiměřenost. Právě přiměřenosti se nám nedostává, v poslední době jsou všichni pokoušeni bohatstvím. Čím více všeho máme, tím více toho chceme, jako by spotřeba byla drogou.

Domácnosti tak využívají financování svých potřeb mnohdy bez zvážení možných rizik. Tím se dostávají do vážných životních situací, protože nejsou schopni dostát svým závazkům a řádně splácet své pohledávky. Pro mnoho českých domácností pak hrozí při nesplácení dluhů riziko exekucí či nutnosti podstoupit insolvenční řízení – oddlužení.

Kromě velkých bank na českém trhu operují také další společnosti nabízející půjčky nebo prodeje na splátky téměř na cokoliv. Některé v honbě za klienty rozhodně příliš seriózně nepostupují. Neověřují bonitu svých zákazníků a často nabízejí peníze „na ruku, bez ručitele“, nejlépe ještě po telefonu do několika minut. Domácnosti je začaly využívat mnohdy bez zvážení možných rizik a tím se ve stále větším počtu dostávají do vážných životních situací způsobených neschopností splácet nashromážděné úvěrové produkty. Tyto společnosti zabývající se půjčováním peněz nemají na rozdíl od bank oznamovací povinnost, a tudíž výši celkového zadlužení domácností lze odhadovat jen hrubě.

Diplomová práce identifikuje příčiny a rizika zadlužování domácností, protože rodinné rozpočty nejsou pod dozorem žádných odborníků ani institucí. Zájem o půjčky není omezen na specifickou skupinu občanů. O úvěry mají zájem lidé ze všech věkových či příjmových skupin, tedy i lidé s nadprůměrnými příjmy. K úvěrovému boomu dochází zejména u spotřebitelských úvěrů a kreditních karet, které se často poskytují na nákupy dárků, drahých dovolených atd. Řada výzkumů prokazuje, že díky finanční neinformovanosti a finanční negramotnosti si mnoho lidí neumí vyhodnotit rizikovost své zadluženosti a obzvláště si neumí předem představit, zda-li budou vůbec schopni splácet své dluhy. V návaznosti na tuto skutečnost se mnoho domácností dostává do platební neschopnosti a často nad nimi visí hrozba exekuce.

2. Cíl práce a metodika

Cíl

Cílem diplomové práce je porovnat úvěrové produkty a analyzovat vývoj zadluženosti v České republice.

Dílčí cíle:

- analyzovat vývoj poskytnutých úvěrů domácnostem dle objemu a podle typu
- určit příčiny rostoucí zadluženosti českých domácností, tempo růstu celkového zadlužení včetně analýzy delikventních úvěrů, tzn. úvěrů, které jsou pro banku rizikové a nedobytné
- pomocí vhodných statistických metod prokázat souvislost mezi typem poskytnutého úvěru a delikvencí.
- provést predikci vývoje zadlužení domácností a delikvence.

Metodika

Literární rešerše je vypracována na základě vyhledání informací na dané téma, prostudováním vybrané literatury, internetových stránek, odborných časopisů, článků a metodiky jednotlivých bank. Dále jsou objasněny důležité statistické pojmy, se kterými je nutné se pro úspěšné provedení analýzy seznámit.

V praktické části je zpracováno porovnání produktů spotřebního financování, teoretické vymezení bank včetně popisu nebankovních institucí. Popsány jsou především úvěrové produkty, které občané využívají k řešení svých finančních potřeb, tedy produkty spotřebního financování.

Podklady ke zpracování údajů, byly zjištěny z webových stránek bank a následně telefonicky ověřeny přímo v pobočkách jednotlivých bank. V některých případech byla provedena i osobní návštěva v konkrétní bance k ověření zjištěných údajů z webových stránek, které jsou často nepřehledné a nesrozumitelné. V pobočce banky bylo v několika případech zjištěno, že pracovníci na pobočkách jsou ochotni poskytnout výhodnější úrokovou sazbu, než je veřejně prezentována.

Nejprve jsou pro přehlednost produktů srovnány do tabulek základní parametry produktu **kontokorent k běžnému účtu a kreditní karta tj. krátkodobých**

spotřebitelských úvěrů, které jsou spotřebiteli hojně využívány. Jsou zde uvedeny základní parametry těchto produktů, jako je úroková sazba, maximální úvěrový rámec na tento produkt a podmínky splácení. Srovnání bylo provedeno v rámci tří bank České spořitelny, a. s., Československé obchodní banky, a.s. a Komerční banky, a.s., jako největšími poskytovateli úvěrových produktů. Pro přehled o výši úrokových sazeb u spotřebitelských úvěrů byly zpracovány tabulky, ze kterých je patrné kolik klient v které bance přeplatí a jaká je výše splátky v modelovém případě klienta, který si půjčí od banky částku 100 000 Kč na pět let. Dále zpracováno porovnání bankovní a nebankovní půjčky.

Samostatná analýza byla provedena následovně: data pro praktickou část byla čerpána z internetových zdrojů Českého statistického úřadu, České národní banky, justice apod. Data jsou zpracována do přehledných tabulek a grafů.

Z časového hlediska byla zpracována data v období 1990 - 2013. Analyzovány byly poskytnuté úvěry dle časového hlediska celkem a provedeno testování, jakým typem úvěru je celkový objemem poskytnutých úvěrů ovlivněn.

Dále byla detailně analyzována data v období 2002 - 2013. Dle typu poskytnutého úvěru domácnostem celkem, spotřebitelské úvěry (debety na BÚ – kontokorenty, kreditní karty a spotřebitelské úvěry) a úvěry na bydlení (hypoteční úvěry, standardní úvěry ze stavebního spoření, překlenovací úvěry ze stavebního spoření a spotřebitelské úvěry na bydlení). Úkolem bylo identifikovat úvěry, které domácnosti nejvíce využívají a v jakých objemech. Pro grafické znázornění zvolena vhodná trendová funkce a pomocí vhodné regresní funkce určen trend vývoje v roce 2015.

V neposlední řadě je analyzován vývoj zadluženosti českých domácností v letech 2006 až 2013 a určen trend vývoje zadlužení domácností v ČR. Jsou identifikovány příčiny a důsledky zadlužování domácností. Pomocí statistickým metod je prokázána souvislost mezi typem poskytnutého úvěru a delikvencí.

V závěrečné části na základě zpracovaných dat jsou vysloveny závěry, které potvrzují nebo vyvracejí skutečnosti diskutované v jednotlivých částech práce a je provedena predikce vývoje budoucího zadlužování domácností.

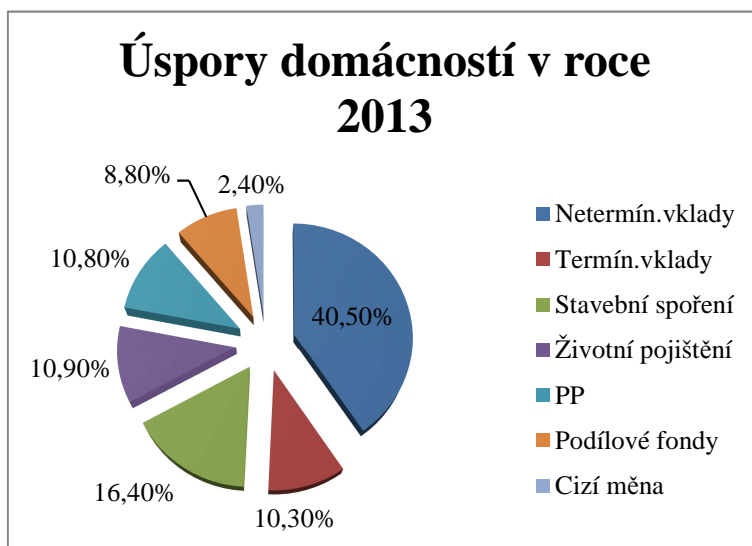
3. Problematika dluhového financování

Domácnosti jsou považovány za základní ekonomickou jednotku ve společnosti. Hrají v ekonomice nezastupitelnou roli jako sektor. Jejich ekonomickou činností je spotřeba. Spotřebu je ale nutné posuzovat v souvislosti s úsporami. Domácnosti jsou významným tvůrcem národní úspory a ta je základem ekonomického růstu a prosperity (Hronová, Hindls, cit. 18.7.2014, online).

3.1. Úspory domácností

Z grafu č. 1 je zřejmé, že největší část úspor (40,5 procent) mají domácnosti uloženy na netermínovaných vkladech. Tedy převážně na běžných a spořicíh účt, kde si je mohou kdykoliv vybrat. Další desetinu (10,3 procent) mají uloženu na termínovaných vkladech, kde jsou peníze po určitou dobu vázány, ale lze si je vybrat předčasně s určitou sankcí. Na stavebním spoření měli Češi ke konci loňského roku uloženo 16,4 procent úspor, na životním pojištění 10,9 procenta, v penzijním připojištění 10,8 procenta a v podílových fondech 8,8 procenta. V cizí měně připadá na vklady 2,4 procenta (Kučera, cit. 18.8.2014, online).

Graf č. 1 - Úspory českých domácností v roce 2013

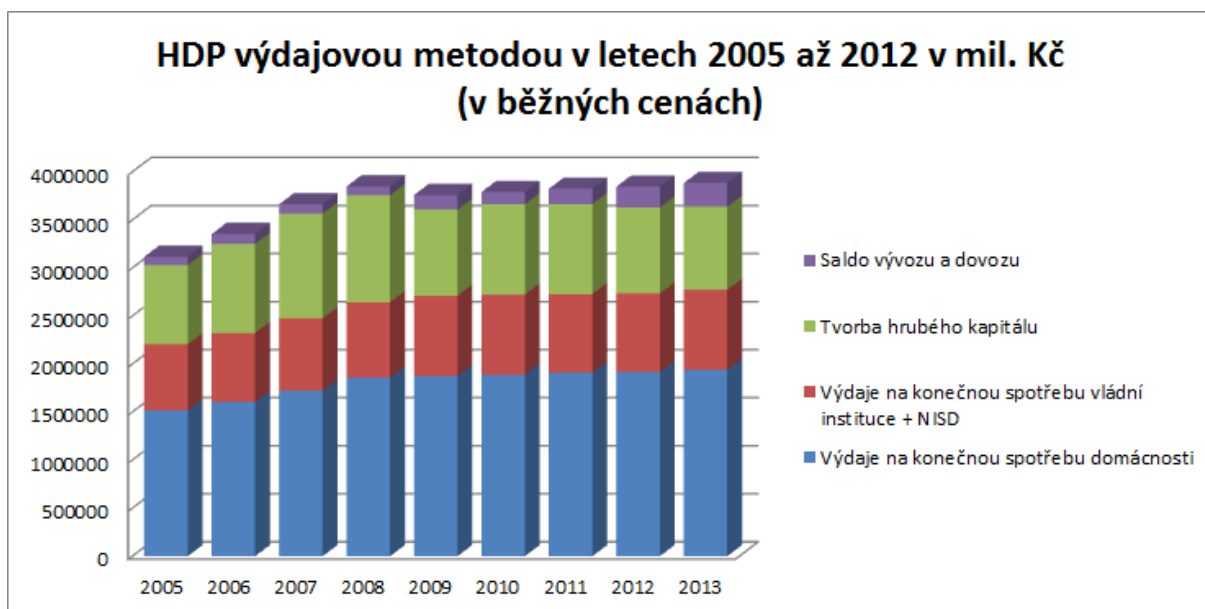
Zdroj: (Kučera, cit. 18.8.2014, online)

3.2. Spotřeba domácností

Spotřeba domácností je nejdůležitějším faktorem vývoje ekonomiky dané země. Bez spotřeby není výroba. Spotřeba domácností tvoří rozhodující složku hrubého domácího produktu. Podílí se cca 50 % na HDP, významně ovlivňuje jeho výši a tudíž i vývoj celé naší ekonomiky. Hrubý domácí produkt je základní měřítko úspěšnosti země. Jinými slovy, vyjadřuje celkovou hodnotu toho, co bylo na území ČR za dané období vyprodukováno. Z hlediska mezinárodního srovnání lze použít srovnání v přepočtu na jednoho obyvatele tj. podíl HDP v běžných cenách a středního stavu obyvatel v příslušném roce a dle parity kupní síly. Spotřeba domácností zvyšuje růst domácího produktu, ale přispívá i k rostoucí zadluženosti českých domácností (Brčák, 2012).

Relativní úroveň zadlužení domácností vztážená k velikosti domácí ekonomiky, která nepřímo odráží i příjmy domácností a tím jejich schopnost své finanční závazky splácet, je v Česku ve srovnání se zbytkem Evropské unie stále relativně nízká, uvádí ministerstvo. Loni dokonce mírně klesla na 29,4 procenta HDP. Nejhuře jsou na tom Kypr a Dánsko, kde zadlužení přesahuje 125 procent HDP (Kučera, cit. 18.8.2014, online).

Graf č. 2 - Vývoj HDP výdajovou metodou mezi lety 2005 až 2012 v mil. Kč

Zdroj: (ČSÚ, cit. 19.8.2014 online).

Z výše uvedeného grafu č. 2 vyplývá, že spotřeba domácností vytváří HDP zhruba z 50 %. Druhou nejvýznamnější složkou je tvorba hrubého kapitálu. Další složkou jsou výdaje na konečnou spotřebu vládní instituce, tvorbu hrubého kapitálu a česká ekonomika také vykazuje saldo vývozu a dovozu. Některé statistiky podrobné členění domácností uvádějí, jiné nikoliv. V některých případech je velmi obtížné říci, které subjekty jsou pod domácnosti zařazeny.

3.3. Zadlužení domácností

Zadlužení není předlužení. Zatímco zadlužení je normální, zdravé, umožňuje si pořídit nové věci, vybavení a pomáhá ekonomice, předlužení je negativní patologická forma zadlužení, která vede k ekonomickému zhroucení dlužníka (Zámečník, cit. 19.8.2014 online).

Půjčování peněz začalo již ve 20. a 30. letech minulého století. Půjčovat začaly některé sociálně orientované společnosti svým dělníkům. Půjčovaly malé, ale výhodné půjčky. Týkaly se omezeného počtu lidí (Smrčka, 2010).

Dnešní zadlužování se objevilo až na konci druhé světové války a v bývalých komunistických zemích až na počátku 90. let 20. století. V této době byly úvěry převážně jištěny jiným majetkem, o formu leasingu nebo o formu podobnou dnešní zastavárenské činnosti. V současné době bankovní i nebankovní instituce mají zájem poskytovat nové a nové úvěry, ale žádná nechce dovolit předlužení svých klientů. Předlužení a následné nesplácení závazků je nevýhodné i pro věřitele, tedy pro konkrétní finanční společnost, která úvěr poskytla. Pokud klient přestane splácet nebo se pouze se splátkami opozdí, nový úvěr mu již žádná seriózní společnost neposkytne. Má totiž záznam v úvěrovém registru CBCB nebo SOLUS. Tyto registry vedou záznamy o neplatičích a při dotazu banky jsou bance k dispozici veškeré informace o chování daného žadatele o nový úvěr (Chvátal, cit. 19.8.2014, online).

4. Bankovní systém v České republice

V České republice je uplatňován tzv. dvoustupňový bankovní systém. Tímto systémem jsou rozlišeny makroekonomické a mikroekonomické funkce bank. V prvním stupni stojí centrální banka, nazvaná Česká národní banka (dále jen ČNB), která zabezpečuje makroekonomické funkce. Jejím hlavním cílem je zabezpečovat cenovou stabilitu a dohlíží nad veškerým finančním trhem na území České republiky (Sekerka, 2005).

Existence a podoba ČNB je vymezena Ústavou České republiky, konkrétně zákonem

č. 6/1993 Sb., o ČNB a dalšími právními předpisy. Nejvyšším řídicím orgánem ČNB je bankovní rada. V čele bankovní rady je guvernér, dále se skládá z dvou více guvernérů a 4 členů bankovní rady. Všechny členy bankovní rady jmenuje prezident republiky na šestileté období (Jánešová, 2001).

Hlavním posláním a cílem České národní banky je péče o cenovou (měnovou) stabilitu, podporuje hospodářskou politiku. Jedná v souladu se zásadou otevřeného tržního hospodářství. V souladu se svým hlavním cílem určuje a provádí měnovou politiku, zabezpečuje emisi peněz, řídí peněžní oběh, platební styk a zúčtování bank. Dále vykonává bankovní dohled nad činností bank a provádí další činnosti podle zákona o ČNB a zákona o bankách (Sekerka, 2005).

Ve druhém stupni stojí Komerční banky (jinak nazývané jako **obchodní banky**). Zjednodušeně lze říci, že cílem těchto bank je podnikání s penězi za účelem zisku. Běžná a jednoduchá definice bank vychází z toho, že banky jsou finanční instituce, které přijímají depozita a poskytují úvěry (Polouček 2006).

Cílem finanční skupiny banky je poskytnout klientovi nejen tradiční bankovní služby z oblasti komerčního a investičního bankovníctví, ale rozšířit své služby také o možnost investování prostřednictvím různých typů fondů, zprostředkovat služby vlastní pojišťovny, faktoringové společnosti, leasing, poradenství v úvěrování apod. (Půlpánová 2007).

Pokud bychom chtěli zobecnit funkci bank, lze říci, že banka je instituce, která má oprávnění provádět bankovní operace (Marvanová, 1996) :

- **služby depozitní** - uložení a spravování peněz klientů

- **služby úvěrové** - půjčování peněz klientům s přesně určeným navýšením (úrokem)
- **služby zprostředkovací** - banky zprostředkovávají svým klientům peněžní platby (ve formě platebních příkazů k převodu peněz, platby šekem nebo platby platební kartou).

Aby mohly obchodní banky začít fungovat na českém finančním trhu, musejí nejprve získat od ČNB opravňující licenci. Samozřejmě se na ně a na jejich působení vztahují české právní normy týkající se bank i legislativa Evropské Unie. Dohled nad správným fungováním bank má na starost ČNB.

Bartošek (1998) člení **obchodní banky podle struktury bankovních služeb** na univerzální banky a specializované banky.

Univerzální banky

Univerzální banky poskytují širokou škálu finančních služeb kterékoliv skupině klientů anebo vybrané klientele. Soustřeďují vklady od občanů a dále tyto vklady poskytují ve formě úvěrů. Dále provádí platební styk, poradenskou a další činnost ve finanční oblasti na základě příkazu klientů. Pro tyto banky je typickým produktem např. běžný účet, pomocí kterého lze uskutečňovat platební styk. Vedle běžného účtu se zde setkáváme také s nástroji platebního styku, platebními kartami a přímým bankovníctvím (Bartošek, 1998). Do této skupiny patří většina bank v České republice.

V současné době působí na českém finančním trhu přes čtyřicet bank komerčního typu, které jsou uvedeny v Příloze č. 2.

Specializované banky

Specializované banky se zaměřují na vybrané druhy služeb (investiční banky, hypoteční, záruční, spořitelní) a na klientelu z vybraných odvětví a oborů hospodářské činnosti (zemědělství, těžký průmysl, zahraniční obchod, drobné podnikání aj.) (Bartošek, 1998).

V České republice působí dvě společnostmi – Českomoravská záruční a rozvojová banka a Českou exportní banka. Hlavním úkolem Českomoravské záruční a rozvojové

banky je především podpora malých a středních podnikatelských subjektů formou bankovní záruk, bezúročných úvěrů či účelových dotací.

Na českém finančním trhu mimo bank působí také nebankovní společnosti, mezi které můžeme například zařadit pojišťovny, penzijní fondy, leasingové společnosti, faktoringové a forfaitingové společnosti, směnárny a jiné (Zeman, 2006).

4.1. Banky

Banka působí jako prostředník mezi těmi, kteří mají volné finanční prostředky a těmi, kdo tyto prostředky nemají a poptávají je. Jsou to tedy finanční zprostředkovatelé, jejichž činností je zprostředkovat pohyb financí mezi ekonomickými subjekty (Dvořák, 2001).

Jak bylo zmíněno v úvodu, jedním z důležitých faktorů pro výběr banky je rozsah služeb a kvalita zákaznické péče. Dále pak zázemí společnosti. Pro mnohé klienty je právě stabilita a zázemí banky důležitým kritériem pro výběr banky. Pro jiného zase pobočková síť či počet bankomatů.

Pro základní orientaci o našich bankách, o počtu jejich klientů, síti poboček a počtu bankomatů byl vyhotoven přehled nejdůležitějších údajů tří největších bank, největších poskytovatelů produktů spotřebního financování. Z níže uvedené tabulky č. 1 a Přílohy č. 1 vyplývá, že největší bankou v České republice co do počtu klientů je Česká spořitelna, a.s. s počtem klientů 5 162, druhou největší bankou je Československá obchodní banka a.s. s 3 096 klienty a třetí je Komerční banka, a.s., která má 1 600 klientů. Tyto banky mají i rozsáhlou síť bankomatů, které jsou využívány klienty i některých malých bank, které nemají vlastní bankomaty.

Tabulka č. 1 - Porovnání velkých bank v ČR

	Česká spořitelna	ČSOB	KB
Zaměstnanci	10 643	7 700	8 774
Klienti (tis.)	5 162	3 096	1 600
Uživatelé ELB (tis.)	1 441	1 237	1 066
Pobočky	657	253	397
Bankomaty	1 435	831	693

Zdroj: Česká spořitelna, cit.24.9.2014, online

ČSOB, cit.24.9.2014, online

Komerční banka, cit.15.12.2014, online

4.2. Nebankovní společnosti

Na českém trhu působí i nebankovní instituce, poskytující nejčastěji neúčelové spotřebitelské úvěry. Úvěry poskytují méně bonitním klientům, kterým banky již nepůjčí a mnohdy si bonitu u klientů ani neověřují. Obvykle stačí předložit doklad totožnosti a doložit pouze nějaký příjem, klidně i ze sociálních dávek a určitou strukturu výdajů. Některé nebankovní instituce ani doložení příjmů nevyžadují. Vyřízení úvěru je velmi rychlé, na rozdíl od bank, kde je potřeba podepsat několik dokumentů a na peníze dlouho čekat kvůli vyšší administrativě. Úvěry u nebankovních institucí lze sjednat i online. Vzhledem k vysokému riziku nesplacení, které společnosti podstupují, požadují od svých klientů mnohem vyšší úroky, než banky. Úvěry jsou poskytovány již od velmi nízkých částek (Rottová, cit. 27.8.2014, online).

Nebankovní trh je relativně rozsáhlý a nepřehledný. Peníze na tomto trhu může v podstatě nabízet kdokoliv, pouze na základě vázané živnosti. Trh s nebankovními půjčkami podléhá kontrole České obchodní inspekce (Ministerstvo vnitra, cit. 27.8.2014, online).

Kontroly zprostředkovatelů a poskytovatelů spotřebitelských úvěrů mimo bankovní sektor patří kromě technických kontrol k nejnáročnějším šetřením. Prokázat porušování zákona o spotřebitelském úvěru v případech, kdy jsou tyto smlouvy uzavírány na dálku a mimo prostory obvyklé k podnikání, není snadné. Dle výsledků kontrol se spotřebitelé do dluhových pastí dostávají tím, že se předem neseznámí s podmínkami úvěru. Někdy ani netuší, nezajímá je, co je obsahem smlouvy, kterou podepsali. Hlavní pro ně je, že získají peníze. Trh s nebankovními půjčkami podléhá kontrole České obchodní inspekce, která jen v roce 2012 provedla celkem 255 kontrol, přičemž v necelé polovině případů (42,8 %) došlo k porušení zákona č. 145/2010 Sb., o ochraně spotřebitele (Fléglová, cit. 3.9.2014, online).

Rozdíly jsou zjevné i u dlužníků. Osoby žijící v situaci sociálního vyloučení často charakterizuje nízké právní vědomí, ekonomická a finanční negramotnost. Nacházejí se tak v prostředí s uzavřeným ekonomickým systémem, kde typickými jevy jsou mj. lichva, půjčky u nebankovních institucí, „rychlé půjčky“, zastavování movitého majetku jako zdroje peněz, a se specifickým tokem informací (omezený přístup k běžným zdrojům informací, nekompetentnost v nakládání s nimi, snadný vznik a šíření dezinterpretací a mýtů). To vše způsobuje, že velká část sociálně vyloučených osob se ocitá v pasti dluhů a

závratnou rychlostí rostoucích úroků a poplatků, které jsou s dluhy (Ministerstvo vnitra, cit. 27.8.2014, online).

4.3. Leasingové společnosti

V České republice působí i další subjekty, které nabízí domácnostem úvěrové produkty. Jedná se o leasingové společnosti. Jsou sdruženy do České leasingové a finanční asociace. V současnosti se leasing používá hlavně na financování automobilů. Na trhu již je dostatek jiných spotřebitelských úvěrů či splátkového prodeje (ČLFA, cit. 26.8.2014, online).

Dle právního řádu České republiky vyplývá, že leasing může poskytovat jakákoli obchodní společnost nebo fyzická osoba, pokud splní obecné základní podmínky pro soukromé podnikání. Leasing je dle zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání považován za volnou živnost. Společnosti ke svému podnikání nepotřebují zvláštní povolení či licenci a ke svému podnikání nepotřebují ani bankovní dohled (neřídí se zákonem o bankách). Řídí se obchodním zákoníkem, daňovými a účetními předpisy, zákonem na ochranu spotřebitele a dalšími předpisy (ČLFA, cit. 26.8.2014, online).

Leasingové společnosti mají oproti bankám tu výhodu, že jejich produkty jsou daleko méně rizikové. Společnost majetek vlastní až do doby splacení. V případě, že klient své závazky neplatí, může mu ho společnost zabavit.

Finanční poradenství

Finanční poradce je fyzická nebo právnická osoba, která poskytuje svým klientům komplexní služby v oblasti finančního plánování, nabízí finanční produkty více finančních institucí a neomezuje se nutně jen na jeden typ služeb. Hlavním cílem finančního poradenství je sestavení finančního portfolia klienta, včetně následného servisu. Poskytování finančního poradenství neupravuje v současnosti žádná právní norma, finanční poradce pracuje na živnostenský list (Kurzy.cz, cit. 3.9.2014, online).

4.4. Bankovní produkty a služby

Základ nabídky většiny bank tvoří vedení běžných účtů (společně se všemi platebními instrumenty), poskytování depozitních produktů a úvěrových produktů. Vstup do 21. století s sebou přinesl řadu novinek – chytré telefony, televizory s připojením na internet, tablety, bezkontaktní platby a mnohé další. Pokud chce sektor bankovníctví u klientů uspět, musí tyto technologie do svých služeb zakomponovat, protože lidé nemají čas chodit kvůli každé maličkovosti na pobočku a chtějí své účty spravovat kdykoliv a odkudkoliv (ČSOB, cit. 10.9.2014, online).

Depozitní produkty představují pro banku cizí zdroje, které jsou získávány jako vklady od klientů – banka je zde tedy v pozici dlužníka a klient v pozici věřitele. U depozitních produktů je stanoven větší úrok, než u běžných účtů. Vyšší úročení přináší vkladové účty vzhledem k faktu, že se klient zavazuje ponechat finanční prostředky k využití bance po konkrétně stanovenou dobu. Úrok bývá vyjádřen v procentech za jeden rok (per annum, p.a.). Důležitým hlediskem při členění vkladů je doba splatnosti, podle které jsou vklady členěny na:

Netermínované vklady, kde dispozice není omezena časem. Mezi netermínované vklady můžeme zařadit **spořicí účet** určený občanům, podnikatelům i firmám ke zhodnocení volných finančních prostředků s možností průběžného ukládání všech peněz, které aktuálně nepotřebuje (Dvořák, 1998).

Termínované vklady jsou vklady určené občanům i firmám k zhodnocení jednorázově vložených volných peněžních prostředků, které jsou úročeny výhodněji než na osobním či běžném účtu. Z hlediska doby uložení je můžeme dále rozdělit na krátkodobé, u kterých je výpovědní lhůta maximálně do 1 roku, střednědobé u kterých je výpovědní lhůta v rozmezí jednoho až pěti let a dlouhodobé se splatností delší než 5 let (Dvořák, 1998).

České domácnosti zůstávají při svých investicích pořád velmi konzervativní. Většinu finančních aktiv stále tvoří především depozita, zatímco fondy či přímé nákupy cenných papírů sehraávají pouze doplňkovou roli. Většinu svých úspor tak lidé drží ve formě netermínovaných vkladů u bank.

V oblasti vkladů pro fyzické osoby mimo tří největších českých bank České spořitelny, Komerční banky a ČSOB vstoupilo během let 2010 a 2011 na trh hned pět

nízkonákladových bank, které se zařadily po bok již před krizí v roce 2008 fungujících mBank a ING Bank. Jejich hlavním zájmem se stalo získání depozit, za něž byly ochotny nabídnout vysoké úrokové sazby. Orientace na lákání depozit prostřednictvím vysokých sazeb na spořicí účtech se těmto bankám prodražuje s poklesem základní úrokové sazby vyhlášené ČNB. Krize způsobila, že se lidé začali obávat o své finance a daleko více začali vyhledávat vklady se zárukou. Současná legislativa společná pro celou Evropskou unii garantuje pojištění vkladů až do výše 100 tisíc eur u jedné banky. Proto se lidé nebojí své peníze svěřit malé bance bez historie a bez vybudovaného jména. V roce 2007 měla velká trojka (ČS, ČSOB a KB) 82% podíl na bankovních vkladech a podílových fondech, v roce 2013 to bylo jen 68 %. Zbývající část si rozdělily ostatní banky (ČSOB, cit. 10.9.2014, online).

Tato diplomová práce je zaměřena na úvěrové produkty a jejich vliv na zadlužení domácností, proto budou tyto produkty blíže specifikovány.

4.5. Úvěrové produkty

Banka poskytuje úvěrové produkty a vystupuje tak v roli věřitele. Poskytování úvěrů patří mezi nejdůležitější obchody obchodních bank. Banky poskytují celou řadu různých úvěrů, které se vzájemně odlišují řadou charakteristik. Cílem těchto operací je výkonnost úvěru, kde banka musí stanovit takové úroky z úvěru, aby vydělala. Úrok přitom nesmí být tak vysoký, aby jej firmy či občané nebyli schopni zaplatit. Úrok může být stanoven pevný nebo pohyblivý (Kampf, 2005).

Mezi nejběžnější formy úvěru pro fyzické osoby patří spotřebitelské úvěry. Výrazným specifikem spotřebitelských úvěrů je, že tyto produkty ve velké míře poskytují i nebankovní společnosti. Podíl tří velkých bank v poskytování úvěrů poklesl v posledních pěti letech z 63 % na 54 %, přičemž ČSOB má dlouhodobě zhruba třetinové portfolio oproti ČS a pak následuje KB (ČSOB, cit. 10.9.2014, online).

Spotřebitelské úvěry

Mezi tyto úvěry můžeme zahrnout veškeré úvěry poskytované soukromým osobám. Slouží k financování spotřebních potřeb a přání klientů s výjimkou podnikatelských účelů. Dále slouží k získání prostředků na splacení dluhu, prostředků na dovolenou a ke krytí spotřebních výdajů (Kampf, 2005).

Příjemcem úvěru je fyzická osoba splňující požadovaná kritéria pro získání spotřebitelského úvěru. Základní kritéria kvalifikující klienta na získání úvěru je věk 18 až 65 (výjimečně až 70 let) a pravidelný zdroj příjmu. Uvedená kritéria představují pouze obecnou definici, protože variabilita kritérií je závislá na určitém typu úvěru. Členění úvěrů můžeme rozdělit podle několika hledisek. Jedním z nich je doba splatnosti úvěru. Standardní doba splatnosti je u neúčelových úvěrů v současnosti 6 až 84 měsíců (až 7 let). Prostředky z neúčelového úvěru může klient použít na cokoliv. Finanční prostředky u účelového úvěru může klient použít pouze k účelu určenému ve smlouvě o úvěru např. na rekonstrukci, koupi domu či bytu, na auto. Pro účelové spotřebitelské úvěry dosahuje doba splatnosti až 120 měsíců (až 10 let). Doba splatnosti úvěru nebyla vždy tak velkorysá. Na začátku existence spotřebitelského úvěru byla běžná splatnost úvěru maximálně 60 měsíců. S postupem času a rostoucím zadlužením domácností musel přijít i krok ze strany finančních institucí prodloužení splatnosti z důvodu potřeby rozložit splátkový kalendář na delší časové období a získat tím větší prostor pro financování vyšších úvěrových rámců (Kampf, 2005).

RPSN

Roční procentní sazba nákladů na spotřebitelský úvěr vyjadřuje celkové náklady spotřebitelského úvěru pro spotřebitele. RPSN tedy vyjadřuje celkové náklady daného úvěru v procentech. Uvádění RPSN je jednou ze zákonných povinností poskytovatelů půjček. Je ale důležité vědět, že z tohoto pravidla existují výjimky. Nemusí se zveřejňovat v případě půjčky do 5000 Kč nebo naopak pokud je vyšší než 800 000 Kč. Stejně tak nemá poskytovatel povinnost RPSN uvádět pokud půjčuje na dobu kratší než 3 měsíce. Tento ukazatel však není vhodným nástrojem k porovnávání různých typů finančních produktů, které se liší dobou splácení a případnými zajišťovacími instrumenty. V RPSN nemusí být zahrnuté poplatky nebo některé druhy pojištění, jako jsou například poplatky za uzavření smlouvy (administrativní poplatky), poplatky za správu úvěru, poplatky za vedení účtu, poplatky za převody peněžních prostředků (Radová, 2013).

$$\sum_{i=1}^m \frac{A_i}{(1+r)^{t_i}} = \sum_{j=1}^n \frac{B_j}{(1+r)^{s_j}}$$

m je počet poskytnutých půjček,

A_i je výše i -té poskytnuté půjčky,

t_i je doba (v letech a zlomcích roku ode dne 1. půjčky), kdy byla i -tá půjčka poskytnuta,

n je počet plateb,

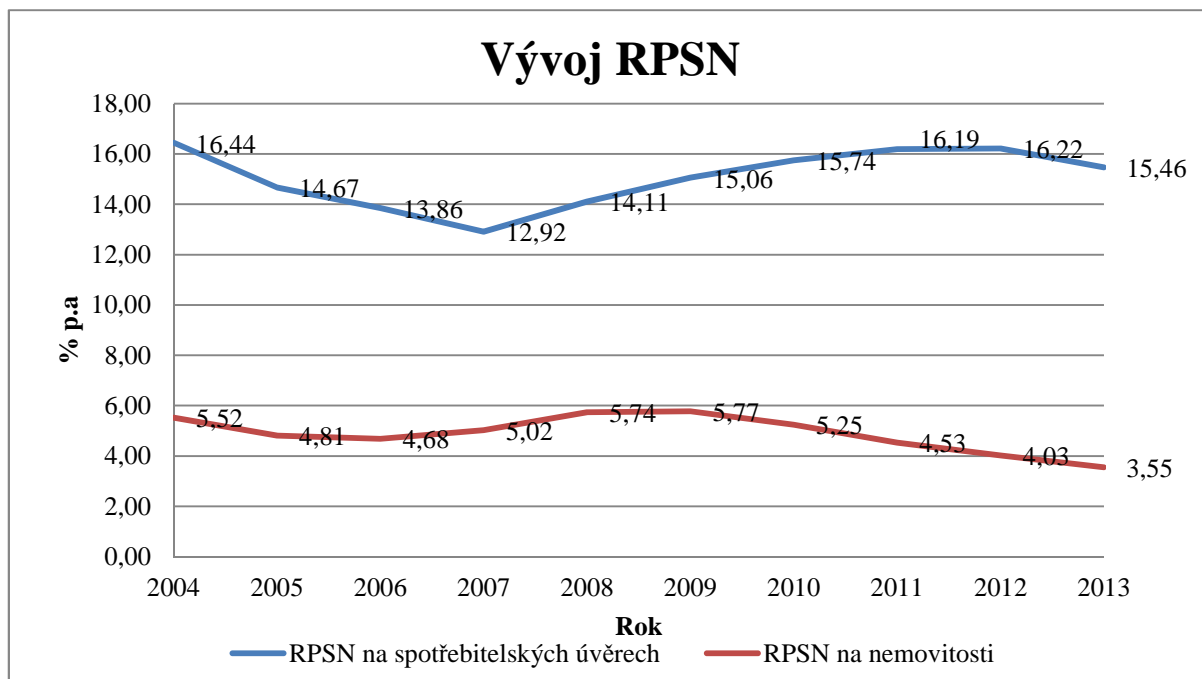
B_j je výše j -té platby (splátky, poplatku atd.),

s_j doba (v letech a zlomcích roku ode dne 1. půjčky), kdy byl j -tý poplatek zaplacen.

Vývoj RPSN

V grafu č. 3 je znázorněn vývoj RPSN od roku 2004 u spotřebitelských úvěrů a u úvěru na bydlení. V roce 2004 došlo k novelizaci zákona o dluhopisech č.190/2004 Sb. Tato úprava se týkala zásadní změny v účelovosti hypotečních úvěrů. Od té doby mohly banky poskytnout i neúčelové – americké hypotéky. V tomto roce se RPSN u hypoték pohybovala kolem 5,5 % a u spotřebitelských úvěrů kolem 16,44 %. Úvěrový boom odstartovalo rapidní snížení úrokových měr a částečně také konkurenční boje mezi bankami. RPSN tak v roce 2005 klesla až na 4,8 % u hypotečních úvěrů a na 14,66 % u spotřebitelských úvěrů. Tím se zvýšila dostupnost hypoték pro širší veřejnost. Došlo k oživení ekonomiky, která se postupně dostávala z recese. Růst příjmů vedl k oživení ekonomiky a podpořil optimismus, který v ekonomice panoval. Těžko si kdo uměl představit, že ekonomický růst někdy skončí a přijde finanční krize. Banky se zaměřovaly na potřeby svých zákazníků a poskytovaly úvěry jak na bydlení, tak na běžnou spotřebu. Krize přišla v roce 2008, kdy se RPSN u hypoték pohybovala kolem 5,73 % a u spotřebitelských úvěrů kolem 14,11 %, což bylo téměř o 2 % více, než v roce předešlém. V dalších letech RPSN u spotřebitelských úvěrů stále rostla, až do roku 2012, kde RPSN dosáhla 16,22 %. U hypoték se RPSN pohybovala nad 5 % do konce roku 2010, poté se začala snižovat až na 3,55 % v roce 2013. Přehledná tabulka o vývoji RPSN je v příloze č. 3.

Graf č. 3 - Vývoj RPSN v letech 2004-2013

Zdroj: vlastní zpracování

Konsolidační úvěr

využívají klienti v případě, když mají problém své půjčky či úvěry splácet. Konsolidační úvěr znamená úpravu a sjednocení různých závazků vůči bankám v jeden závazek pouze jedné bance. Dlužníkovi se tak nejen zmenší celková úroková sazba úvěru, ale také si může podle svých možností zvolit délku jeho splácení (Reverenda, 2012). Konsolidační úvěry zajisté našly své místo v nabídce úvěrových produktů.

Revolvingové úvěry

jsou krátkodobé úvěry, které může klient čerpat opakovaně. Mezi revolvingové úvěry patří kontokorenty nebo kreditní karty. Banka nebo klient si u těchto produktů stanoví úvěrový rámec, ze kterého může automaticky čerpat prostředky. Úvěr je obvykle průběžně splácen převodem měsíčního příjmu na běžný účet klienta. Splácením dochází k uvolnění rámce, do kterého může být úvěr čerpán. Úrok klient zaplatí pouze za skutečně čerpanou částku.

Kontokorentní úvěr

je krátkodobý úvěr, který dává banka svému klientovi k běžnému účtu. Výše úvěrového limitu je stanovena ve smlouvě o kontokorentním úvěru. Banka tedy umožní čerpat finanční prostředky do mínusu. Výhodou je, že klient může tyto peněžní prostředky čerpat dle své aktuální potřeby. Pro banky jsou pak výhodné vyšší úrokové sazby, které jsou klientovy za používání kontokorentů účtovány (Reverenda, 2012).

Kreditní karty

představují bezhotovostní metodu plateb za nákup zboží nebo služeb. Při této platbě nebo při výběru peněz z bankomatu je automaticky čerpána půjčka. Ta je omezena úvěrovým limitem, který si klient v bance dohodl a smluvně sjednal. Držitel kreditní úvěrové karty nemusí uhradit své závazky bezprostředně, ale má od tzv. bezúročné období. Pokud klient v tomto období uhradí celou částku, kterou vyčerpal, neplatí bance žádné úroky. V opačném případě je povinen zaplatit minimálně sjednanou splátku a zbývající částka se mu úročí poměrně vysokým úrokem, který se pohybuje kolem 20 % p.a. Po jeho splacení je možné okamžitě čerpat další. Získání kreditní karty je poměrně snadné, některé banky vydávají kartu automaticky při založení běžného účtu v bance nebo zdarma jako benefit k hypotéce (Reverenda, 2012).

Hypoteční úvěry

Lidé využívají při řešení svých bytových potřeb. Jedná se tedy o úvěr vysoce účelový. V praxi je poskytován na koupi nebo výstavbu nemovitosti, na rekonstrukci, modernizaci nebo na opravu, koupi podílu nemovitosti za účelem vypořádání spoluvlastnických a dědických nároků nebo na refinancování dříve poskytnutých krátkodobých či střednědobých úvěrů použitých již dříve na investici do nemovitosti.

Dále je možno využít i americkou hypotéku. Prostředky je možno použít i neúčelově. Jedná se o neúčelový úvěr, zajištěný nemovitostí. Při srovnání se spotřebitelským úvěrem má americká hypotéka z pohledu klienta výhodnější úročení. Při srovnání s klasickou hypotékou jsou úroky vyšší, ale je možnost většího použití peněžních prostředků. Hypoteční úvěr je vždy zajištěn zástavním právem k nemovitosti, která se nachází na území České republiky a je zanesena v katastru nemovitostí. Nemovitost musí být oceněna smluvním odhadcem, jehož seznam má obvykle zájemce o hypoteční úvěr k dispozici.

Splatnost hypotečního úvěru je delší než u spotřebitelského úvěru a úrokové sazby, za kterých jsou hypotéky poskytovány, jsou výrazně nižší (Polouček, 2006).

Hypoteční úvěr je charakteristický tím, že je zajištěn zástavním právem na nemovitost. Výše úvěru je omezena dvěma základními faktory. Výši disponibilních zdrojů klienta využitelných ke splácení úvěrů, tj. výši příjmů klienta, které musí být v takové výši, aby pokryly životní minimum celé domácnosti a výdaje na budoucí splátku, a aby dávaly předpoklad k řádnému splácení úvěru po celou dobu jeho splatnosti. Jedná se o prověření a stabilitu příjmů každého z žadatelů o hypotéku (Kalabis, 2005).

Druhým faktorem je výše – cena zástavy. Jedná se o výši zadržitelné hodnoty, která představuje částku, za kterou by bylo nejpravděpodobněji možné nemovitost prodat v případě, že by klient nebyl schopen řádně splácet poskytnutý úvěr. Výše hypotečního úvěru může být maximálně do výše hodnoty zajištění tj. do 100 procent zástavní hodnoty. Výši zástavní hodnoty stanoví odhadce. Banka ve většině případů využívá svých smluvních znalců nebo má seznam svých externích spolupracovníků, kteří vyhotovují odhady pro více bank (Kalabis, 2005).

Hypoteční úvěry mohou být čerpány jednorázově či postupně, přičemž záleží na účelu, na jaký je úvěr poskytován. Jednorázové čerpání se používá v případech, kdy je z úvěru financována koupě již existujícího objektu (např. nemovitosti), nebo pokud je hypoteční úvěr použit na splacení jiného, dříve poskytnutého úvěru. Postupné čerpání hypotečního úvěru se naproti tomu sjednává tehdy, pokud je z úvěru financována výstavba či rekonstrukce nemovitosti. Úvěr je v tomto případě poskytován postupně na úhradu nákladů spojených s výstavbou či rekonstrukcí.

Splátky hypotečních úvěrů tvoří značnou část úrokových plateb domácností i značnou část jejich disponibilního důchodu. Pro splácení hypotečního úvěru je charakteristické anuitní splácení, což znamená, že je v pravidelných splátkách splácen úrok i umořována půjčka. Anuita tedy obsahuje jak úrokovou platbu, tak složku úmorovou, kterou se splácí úvěr (Kalabis, 2005).

Stavební spoření

Stavební spoření spočívá v tom, že účastník stavebního spoření po určité době spoří a po splnění předem daných podmínek získá zpět nejen své úspory, ale i úrok a státní příspěvek. Dále pak získává nárok na poskytnutí levnějšího účelového stavebního úvěru. Stavební spoření v České republice upravuje zákon č. 96/1993 Sb. O stavebním spoření a státní podpoře. Výhodou stavebního spoření je to, že podmínky včetně fixní úrokové sazby z vkladů i z úvěrů jsou stanoveny při uzavření smlouvy a nelze je v průběhu měnit (Reverenda, 2012).

Tento produkt je hojně využíván pro spoření rodičů pro děti, které naspořené prostředky mohou použít hotově na cokoliv nebo je mohou využít na úvěr na bydlení v dospělosti (Stavebni-sporeni.cz, cit. 7.9.2014, online).

Po schválení zákona o stavebním spoření v roce 1993 v České republice postupně vzniklo šest stavebních spořitelen. V roce 2008 došlo k fúzi dvou stavebních spořitelen HYPO stavební spořitelny, a. s. s Raiffeisen stavební spořitelnou, a. s. Po sloučení vystupují pod názvem Raiffeisen stavební spořitelna, a. s. K datu 30. 9. 2012 působí na českém trhu pět stavebních spořitelen a jsou to následující:

Českomoravská stavební spořitelna, a. s.

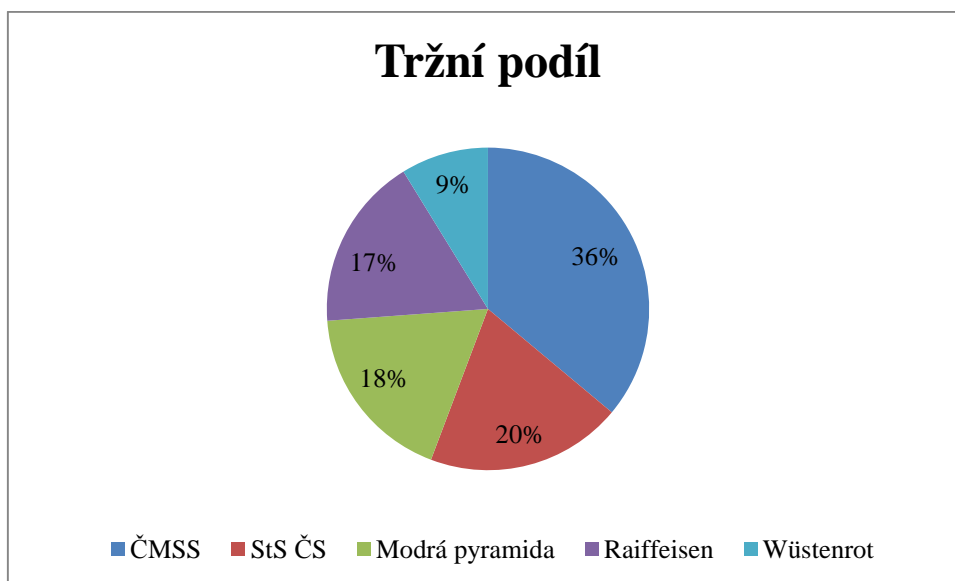
Raiffeisen stavební spořitelna, a. s.

Stavební spořitelna České spořitelny, a. s.

Modrá pyramida stavební spořitelna, a.s.

Wüstenrot stavební spořitelna, a. s.

Graf č. 4 - Tržní podíl bilanční sumy u stavebních spořitelén v ČR

Zdroj:ČMSS, cit. 10.9.2014, online

Graf č. 4 vyjadřuje tržní podíl v poskytování úvěrových obchodů k 30. 9. 2014 na trhu v České republice. Nejsilnějším hráčem v této oblasti je na českém trhu Českomoravská stavební spořitelna, s tržním podílem 36 %, za ní je s 20 % jak v oblasti vkladů, tak v oblasti úvěrů, Stavební spořitelna Buřinka České spořitelny a třetí s 18 % je Modrá pyramida Komerční banky. Raiffeisen stavební spořitelna měla tržní podíl 17 % a nejmenší podíl 9 % patří Wüstenrot stavební spořitelně.

Nebankovní půjčky

V České republice nabízí nebankovní půjčky celá řada nebankovních institucí. Mezi nejznámější z nich patří CETELEM ČR a.s., COFIDIS Česká republika, Home Credit,a.s., Provident Financial či ESSOXX, s r.o

Výhodou nebankovních půjček je hlavně to, že bez doložení účelu půjčky má klient k dispozici finanční prostředky pro libovolnou životní situaci, ať už je to rekonstrukce bytu, nákup spotřebního zboží nebo refinancování závazků či exekuce. Nevýhodou je vyšší úrok, vyšší roční průměrná sazba nákladů (RPSN), při nesplacení půjčky možnost rychle přijít o záruku či riziko špatného výběru nebankovní instituce.

Nebankovní půjčky jsou poskytované jiným subjektem než bankou. Mezi nejvyužívanější nebankovní půjčky patří Nebankovní půjčka bez registru, která je určena

pro žadatele, kteří mají záznam v bankovním registru klientů. Dále nebankovní půjčka do 24 hodin a nebankovní půjčka bez potvrzení příjmu. Ta je hojně využívána ženami na mateřské dovolené a nezaměstnanými. Ručí se nejčastěji nemovitostmi, movitými věcmi nebo směnkou. Jsou zpracovány a vystaveny velmi rychle. Dále nebankovní společnosti poskytují nebankovní půjčky na směnku. Jsou pro klienta posledním záchytným bodem, kdy mu již jinde nepůjčí. Tyto půjčky jsou určeny pro případ, kdy žadatel má záznam v bankovním registru, nemá příjem, potřebuje peníze rychle. Daň za to jsou vysoké úrokové sazby a ručí se samotnou směnkou (Nebankovní půjčky, cit. 14.9.2014, online).

Úvěrové registry

V bankovním registru se nachází každá fyzická osoba, tedy občan i fyzická osoba podnikající, která má s některou členskou bankou nebo stavební spořitelnou uzavřenou úvěrovou smlouvu nebo ji v minulosti měla nebo o uzavření úvěrové smlouvy teprve žádá. Banky a nebankovní instituce musí znát finanční situaci klienta, který podává žádost o úvěr. Poskytovatelé peněžních prostředků nesou při půjčování riziko, že klient nebude schopen svůj dluh splatit (Šimánková, Syrový, Šíma, 2004).

Bankovní registr clientských informací

Czech Banking Credit Bureau, a.s. (CBCB) byl založena roku 2002 za účelem provozování Bankovního registru clientských informací a je vlastněna pěti zakládajícími bankami: Českou spořitelnou, a.s., Československou obchodní bankou, a.s., GE Money Bank, a.s., Komerční bankou, a.s. a HVB Bank Czech Republic, a.s.

Prostřednictvím CBCB si banky vzájemně vyměňují informace vypovídající o bonitě a důvěryhodnosti jejich klientů. Fungování BRKI (bankovní registr) bylo opakovaně konzultováno a odsouhlaseno s Úřadem pro ochranu osobních údajů a Českou národní bankou, tak, aby vyhovovalo všem příslušným právním normám a předpisům v naší zemi. Pro zařazení do tohoto registru je nutný souhlas dlužník. Informace v BRKI jsou pravidelně měsíčně aktualizovány. Pro potřebu vzájemného informování bank jsou v BRKI uchovávány po dobu trvání smluvního úvěrového vztahu mezi klientem a bankou a po dobu dalších 4 let po jeho ukončení (CRIF, cit.19.8.2014, online).

Nebankovní registr clientských informací

NRKI (nebankovní registr) obsahuje na rozdíl od bankovního registru kromě fyzických osob a fyzických osob podnikajících také údaje o osobách právnických. Provozuje ho zájmové sdružení právnických osob LLCB, z.s.p.o. (Leasing and Loan Credit Bureau). Zakladateli sdružení je sedm leasingových a splátkových společností: ČSOB Leasing, a.s., GE Money Auto, a.s. GE Money Multiservis, a.s. CSC LEASING, a.s., Santander Consumer Finance, a.s., ŠkoFIN s.r.o., Leasing České spořitelny, a.s. a Autoleasing, a.s. V lednu roku 2006 došlo ke spojení Bankovního a Nebankovního registru. To umožňuje úvěrujícím společnostem lépe získávat informace o klientech.

Pokud má klient záznam v CBCB a banka mu již nepůjčí, měl by dobře zvážit, zda úvěr opravdu nutně potřeb.

5. Vymezení problematiky reklamy na finančním trhu

V dnešní době se s reklamou setkáváme snad všude, kam se podíváme. Ze všech stran na nás útočí billboardy, televizní šoty, rozhlas a tisk. Reklama tak ovlivňuje i chování spotřebitelů.

Chování spotřebitelů

Chování spotřebitelů znamená chování lidí, které se vztahuje k získávání, užívání a odkládání spotřebních výrobků. Zahrnuje jednání spojené s bezprostředním nákupem, nebo užitím výrobku, tak i okolí, které jej podmiňuje. Odráží se v něm všeobecnější spotřební podstata každého člověka, která je podmíněna částečně geneticky, částečně získávána během života v dané společnosti (Koudelka, 2006).

Jedním z hlavních rysů celospolečenského chování spotřebitelů je vliv reklamy. Reklamní průmysl využívá různých psychologických faktorů, které ovlivňují motivaci lidí pořizovat si nové a nové výrobky, které téměř nepotřebují. Z toho vyplývá, někteří lidé nedokážou ovládnout se, nepodlehnout marketingovým domů a spořit. Neodolají pokušení, které se jim nabízí a místo toho, aby peníze uložili a spořili, tak raději nakupují a utrácejí za věci, které nepotřebují a ještě se přitom i zadluží (Frank, 2002).

V současnosti společnost ráda posuzuje schopnosti člověka podle toho, jaké věci si kupuje, jaké nosí oblečení, v jakém jezdí autu. Člověk, který chce zachovat společenský status jednotlivce, se nepoměřuje podle výkonu, ale podle vlastněného majetku. Musí tedy utrácet, i když na to nemá. Toto okázalé chování spotřebitelů je z celospolečenského hlediska neefektivní. Může dojít k roztáčení spirály, kdy nízká míra úspor a příliš vysoké výdaje bude nevhodná pro domácnosti i pro ekonomiku jako celek. Ve spotřebním chování má důležitou roli motivace, k jejímž základním zdrojům patří potřeby. Reklama tak slouží jako spouštěcí mechanismus uvědomění si těchto potřeb (Vysekalová, 2004).

Reklama

Existuje mnoho definic reklamy a každý z nás si pod tímto pojmem může představit něco jiného. Reklama je pro tržní hospodářství nezbytnou součástí. Jejím úkolem je podpořit prodej a informovat o nových výrobcích. Bez reklamy by se málokterý obchodník

obešel a do reklamních kampaní jsou obchodní společnosti ochotny investovat obrovské množství finančních prostředků. To je důkaz, že reklama nás opravdu ovlivňuje, protože jinak by si každý investice do reklamy dobře rozmyslel. Mnozí z nás tvrdí, že reklamu berou jako nepříjemnou součást života, kterou ani nevnímají. Ale reklamní slogany se nám vryjí do paměti, aniž bychom si to uvědomovali.

Hlavní funkce reklamy je informovat, přesvědčovat a prodávat. Reklama šíří informace o produktech a službách, masově zasahuje příjemce, dává spotřebitelům pocit důvěry, protože raději koupí zboží, které znají. Reklama je většinou kritizována a považována za zbytečnou. Málokdo si uvědomuje, že bez reklamy by nebyly soukromé televizní stanice, rádia, noviny. Ve výběru bychom byli omezeni pouze na státní sdělovací prostředky. Reklama je důležitá pro ekonomickou prosperitu, protože dobrá reklama zvyšuje efektivnost prodeje (Vysekalová, Mikeš, 2003).

Aby byla reklama co nejúčinnější a oslovila cílovou skupinu, pro kterou je produkt primárně určen, musí si výrobci stanovit, který typ reklamy bude nejoptimálnější. Každý druh reklamy působí na cílovou skupinu jinak a každý má své výhody i nevýhody. Dle Duponta (2006) mezi hlavní prostředky reklamy zahrnujeme: **Televizní spoty**. Tento typ působí na největší počet lidí a nejmocněji ovlivňuje cílové skupiny. Nevyužívá pouze text a obrázky, ale i zvuk. Tím se stává nejsilněji působící formou reklamy **rozhlasové spoty**. Forma reklamy používána v rádiu. Ke komunikaci využívá pouze zvuk, to však neznamená, že není efektivní. **Inzerce v tisku**. Jsou to reklamy v časopisech a denících, které využíváním obrázku, textu a barev působí na čtenáře. **Venkovní prodej**. S touto formou reklamy se setkáváme úplně všude. Můžeme sem zařadit vše od vývěsních tabulí a plakátů, přes billboardy a megaboards, až po reklamní balony. **Reklama v kinech**. Silnou stranou této formy je, že pracuje na stejném principu jako televizní spot a přitom využívá přesné načasování. **Audiovizuální snímky**. Do této kategorie patří reklama na internetu. V současné době její působnost roste velmi rychle. Téměř na každé webové stránce se setkáváme s reklamou. Může využívat obraz i zvuk nebo obě varianty.

Hlavním úkolem reklamy je ovlivňovat nákupní rozhodování a stát se zapamatovatelnou. Přesto musí reklama počítat s procesem zapomínání a musí správně naplánovat kampaň tak, aby sdělení bylo aktuální pro spotřebitele ve chvíli, kdy ho informace zajímají. To znamená, že výrobci nebudou dělat vánoční kampaň v létě, jelikož Vánoce jsou ještě daleko. Výrobek, na který reklama upozorňuje, musí být na trhu

dostupný hned. Na druhou stranu lze vytvořit napětí a vzbudit pocit očekávání, až se výrobek objeví na trhu (Dupont, 2006).

Působení reklamy na spotřebitelské chování

Reklamní agentury pořádají různé výzkumy, aby zjistili, jaké reklamní triky jsou úspěšné. Existuje nespočet reklamních návodů jak zákazníka zaujmout a přesvědčit, že předváděné zboží okamžitě musí mít. Pokud chce být reklamní agentura úspěšná, musí všechny tyto praktiky nejen znát, ale vhodně je použít. V současné době je reklamní tlak na spotřebitele tak silný, že se spotřebitel stává netečný a reklamy ignoruje. Proto obchodníci stále hledají nějakou inovaci, něco, co tu ještě nebylo a zákazníka to osloví a zaujme.

Typickým prostředím, kde na zákazníka „útočí“ hned několik reklamních triků najednou, je supermarket. Při vstupu do obchodu se zpravidla nejdříve rychle podíváme vlevo (levá strana je slabší strana-většinou jsme praváci). Proto by měly být pokladny na levé straně od vchodu. Hned u vchodu často stojí čerstvé zboží, aby se rychle prodalo. Mražené počká. Na začátek je také vhodné umístit dražší lákavé zboží. Levné potraviny nebývají v rovině našich očí, ale jsou v dolních a horních místech regálů. Vhodné je občas předělávat pořadí zboží nebo měnit oddělení. Je dokázáno, že po provedení změn se zvyšuje tržba (Vysekalová, Mikeš, 2003).

Reklamní agentury mají od roku 2010 novou možnost, jak propagovat své výrobky. Jedná se o tzv. *product placement*. Jde se o nepřímou propagaci, kdy jsou do filmu nebo seriálu umístěné produkty tak, jako by byly součástí děje. Divák si jen zřídka uvědomí, že jde o placenou reklamu. Product placement upravuje zákon 132/2010 Sb. O audiovizuálních mediálních službách, upravující používání product placementu, který vstoupil v platnost 1. 6. 2010 (Kopecká, cit. 26.9.2014, online). Faktem je, že zákon upravuje výskyt product placementu v pořadech určený pro děti, kde je výslovně zakázán. Přesto je otázkou, zda je takový způsob reklamy vhodný. Někdo může namítnout, že díky této reklamě filmaři pokryjí velkou část nákladů na film. Nicméně při sledování filmu by se divák měl uvolnit a ne se mít na pozoru před zdánlivě neviditelnou reklamou.

6. Teoretický popis použitých statistických metod

V praktické části byly použity následující statistické metody

Korelační a regresní analýza

Při studiu vícerozměrných statistických souborů vystoupí do popředí především otázka závislosti dvou nebo většího počtu veličin. Soubor postupů a metod, dovolujících řešení této otázky, se nazývá regresní a korelační analýza. Tato analýza umožňuje řešit dva základní úkoly:

- Zjistit formu závislosti a vyjádřit ji matematickou (tzv. regresní) funkcí – regresní úloha.
- Určit stupeň síly, s jakou se daná závislost projevuje uprostřed různých rušících vedlejších faktorů – korelační úloha.

Závislost mezi statistickými znaky může být dvojího typu: funkční a statistická (stochastická). Funkční závislost je charakteristická tím, že dané hodnotě jednoho znaku odpovídá jediná hodnota druhého znaku a naopak (příkladem funkční závislosti může být závislost mezi objemem válce a jeho výškou). (Seger, 1993).

V praxi se v naprosté většině případů setkáváme nikoliv s funkční, ale se statistickou závislostí. Jedná se o takovou závislost, kdy dané hodnotě jednoho znaku odpovídá nikoliv pouze jedna, ale několik hodnot druhého znaku. (V důsledku změn hodnot jednoho znaku se mění rozdělení pravděpodobností druhého znaku.)

Základním případem statistické závislosti je tzv. jednoduchá závislost, kterou rozumíme závislost pouze mezi dvěma náhodnými veličinami X a Y . Jestliže uvažujeme závislost veličiny Y na $n > 2$ veličinách X_1, X_2, \dots, X_n , hovoříme o vícenásobné (mnohonásobné) závislosti.

Regresní analýzu provádíme ze dvou hlavních důvodů:

- Kvantitativní popis závislosti mezi proměnnými představuje významnou pomoc při řešení otázky, zda mezi sledovanými statistickými znaky existuje reálná příčinná souvislost.
- Znalost regresní funkce umožňuje provádět tzv. regresní odhady. Tyto odhady spočívají v tom, že ze známých nebo předpokládaných hodnot jedné proměnné

usuzujeme na hodnoty druhé veličiny. To je mimořádně činné v těch případech, kdy přímá měření určité veličiny jsou obtížná nebo příliš nákladná, ale jsou dostupná měření jiné veličiny a mezi těmito veličinami existuje statistická závislost (Hindl, Kaňoková, Novák, 1997).

Jednoduchá lineární regrese, převod na nelineární regresi

Jednoduchá regresní analýza představuje zkoumání formy vztahu dvou náhodných veličin X a Y . Ve většině případů je předem určena závisle proměnná (vysvětlující proměnná). Základní model regresní závislosti s jednou nezávisle proměnnou vyjadřuje libovolnou hodnotu y_i ($i=1, 2, \dots, m$) závisle proměnné Y takto:

$$y_i = f(x_i) + e_i,$$

kde $f(x)$ je tzv. regresní funkce a e_i je náhodná (reziduální) odchylka (náhodná chyba).

Předpokládáme, že náhodné chyby e_i jsou nezávislé náhodné veličiny, které mají normální rozdělení pravděpodobnosti s nulovou střední hodnotou a rozptylem σ^2 .

Regresní funkci typu $f(x) = \alpha + \beta \cdot x$ nazýváme (teoretická) regresní přímka. Její směrnice, tj. β , se nazývá (teoretický) regresní koeficient. Tento koeficient charakterizuje průměrnou změnu závisle proměnné, která odpovídá jednotkové změně nezávisle proměnné. Jestliže je tento koeficient kladný, dochází s růstem hodnot nezávisle proměnné X v průměru také k růstu závisle proměnné Y , jedná se tedy o pozitivní závislost. Jestliže je regresní koeficient záporný, dochází při růstu hodnot nezávisle proměnné v průměru k poklesu hodnot závisle proměnné. Jedná se o negativní závislost.

Hodnoty α , β , σ^2 jsou neznámé parametry základního souboru, které je nutné odhadnout pomocí n nezávislých pozorování veličin X a Y . Bodové odhady a , b parametrů α , β regresní přímky se z pozorovaných dat nejčastěji získávají metodou nejmenších čtverců. Tato metoda vychází z požadavku, aby součet čtverců odchylek pozorovaných hodnot veličiny Y od odhadované regresní funkce byl minimální:

$$S(a, b) = \sum_{i=1}^n (y_i - \alpha - \beta \cdot x_i)^2 \rightarrow \min$$

Řešením soustavy normálních rovnic, která vznikne matematickým postupem hledání minima funkce více proměnných, jsou vztahy:

$$b = \frac{n \cdot \sum_{i=1}^n x_i \cdot y_i - \sum_{i=1}^n x_i \cdot \sum_{i=1}^n y_i}{n \cdot \sum_{i=1}^n x_i^2 - (\sum_{i=1}^n x_i)^2}$$

$$a = \bar{y} - b \cdot \bar{x}$$

Velice využívaný je model lineární regresní funkce v případě závislostí nelineárních typu

$$f(x) = \alpha + \beta \cdot g(x),$$

kde $g(x)$ je nějaká známá funkce nezávisle proměnné X . Transformací $z = g(x)$ se snadno převede model na lineární regresní funkci, kterou je možné zpracovat výše uvedeným způsobem.

Nejčastější typy nelineárních funkcí:

$$f(x) = \alpha + \beta \cdot \ln x$$

$$f(x) = \alpha + \beta \cdot \frac{1}{x}$$

$$f(x) = \alpha + \beta \cdot x^n$$

$$f(x) = \alpha \cdot \beta^x$$

$$f(x) = \alpha \cdot x^\beta$$

Složitější nelineární regresní modely:

Logistická funkce:
$$y = \frac{\kappa}{1 + \alpha \cdot \beta^x}$$

Po transformaci:
$$\frac{1}{y} = \frac{1}{\kappa} + \frac{\alpha}{\kappa} \cdot \beta^x$$

Gompertzova funkce:
$$y = \kappa \cdot \alpha \beta^x$$

Po transformaci:
$$\ln y = \ln \kappa + \beta^x \cdot \ln \alpha$$

Metody používané na odhad parametrů nelineárních funkcí (všechny níže uvedené modely jsou definovány na regresní model ve tvaru $y = \kappa + \alpha \cdot \beta^x$):

- Metoda částečných součtů

Tato metoda spočívá v rozdělení sledovaného souboru o n pozorováních do 3 stejně početných částí o délce m. Pro dané 3 části určíme jejich součty, které označíme postupně S_1, S_2, S_3 . Pokud počet hodnot statistického souboru neumožní rozdělení n pozorování do 3 vyvážených částí, zpravidla se vynechávají nejstarší pozorování. Odhady parametrů jsou určeny podle následujících vztahů:

$$b = \sqrt[m]{\frac{S_3 - S_2}{S_2 - S_1}}$$

$$a = \frac{(b - 1) \cdot (S_2 - S_1)}{b \cdot (b^m - 1)^2}$$

$$k = \frac{1}{m} \cdot \left(S_1 - a \cdot b \cdot \frac{b^m - 1}{b - 1} \right)$$

- Metoda dílčích průměrů

I v této metodě je celý sledovaný soubor rozdělen do 3 stejných částí. U počátečních hodnot pozorování určíme průměr, který označíme jako S_D , kde D značí dolní hodnoty pozorování. U středních hodnot postupujeme stejně a průměr označíme S_P , kde P značí prostřední hodnoty pozorování. Nakonec tento průměr uděláme i u posledních známých hodnot pozorování a průměr označíme S_H , kde H značí horní hodnoty pozorování. Pomocí těchto průměrů spočítáme hodnoty koeficientu b podle vztahu:

$$b = \sqrt[\frac{n-5}{2}]{\frac{S_H - S_P}{S_P - S_D}}$$

Dále postupujeme jako v případě odhadu parametrů metodou nejmenších čtverců.

- Metoda vybraných bodů

Způsob této metody spočívá v určení tří hodnot z naměřených dat, které vybereme podle vztahů y_x, y_{x+m}, y_{x+2m} , kde zpravidla $x = 1$ a $m =$ přirozené číslo. Získané hodnoty dosadíme do rovnic. Ze soustavy tří rovnic o třech neznámých dostaneme odhady hledaných parametrů:

$$b = \sqrt[m]{\frac{y_{x+2m} - y_{x+m}}{y_{x+m} - y_x}}$$

$$a = \frac{y_{x+m} - y_x}{b^x \cdot (b^m - 1)}$$

$$k = y_x - a \cdot b^x$$

Měření těsnosti závislosti

Druhým základním úkolem statistické analýzy vztahů mezi náhodnými veličinami je určení korelace – určení těsnosti závislosti. Korelační analýza určí, jak je vztah mezi náhodnými veličinami silný. Východiskem pro měření těsnosti závislosti je příslušný regresní model. Znalost intenzity závislosti mezi analyzovanými veličinami je užitečná z několika důvodů:

- a) Je zřejmé, že čím jsou určité veličiny těsněji vázány, s tím větší pravděpodobností lze očekávat, že změny jedné veličiny budou mít za následek změny veličiny s ní statisticky vázané.
- b) Stupeň vázanosti náhodných veličin charakterizuje, jaká je vypovídací schopnost užitého regresního modelu. Čím bude rozptyl empirických hodnot závisle proměnné kolem příslušné regrese menší, tím budou regresní odhady, založené na dané regresní funkci, přesnější.

Těsnost závislosti pro lineární typ závislosti lze charakterizovat výběrovým korelačním koeficientem r .

$$r = \frac{n \cdot \sum_{i=1}^n x_i \cdot y_i - \sum_{i=1}^n x_i \cdot \sum_{i=1}^n y_i}{\sqrt{[n \cdot \sum_{i=1}^n x_i^2 - (\sum_{i=1}^n x_i)^2] \cdot [n \cdot \sum_{i=1}^n y_i^2 - (\sum_{i=1}^n y_i)^2]}}$$

Vlastnosti koeficientu korelace:

- 1) $-1 \leq r \leq 1$
- 2) Jestliže mezi veličinami X a Y existuje lineární funkční závislost je $|r| = 1$.
- 3) Jestliže veličiny X a Y jsou lineárně nezávislé, je $r = 0$.

Pro hodnocení těsnosti lineární závislosti lze použít následující stupnici:

$0 < r \leq 0,3$	slabá závislost
$0,3 < r \leq 0,8$	mírná (střední) závislost
$0,8 < r \leq 1$	silná závislost

Druhá mocnina koeficientu korelace se nazývá index determinace. Tento koeficient vynásobený 100 udává, z kolika procent jsou změny závisle proměnné vysvětlitelné zvolenou lineární regresní funkcí.

V případě nelineární regrese Y na X se za míru těsnosti závislosti mezi náhodnými veličinami X a Y používá index korelace definovaný vztahem:

$$I_{yx} = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (y'_i - \bar{y})^2}{\sum_{i=1}^n (y_i - \bar{y})^2}}$$

Druhá mocnina indexu korelace se nazývá index determinace a má analogickou interpretaci jako koeficient determinace.

Test významnosti korelačního koeficientu

Testované hypotézy: $H_0: \rho = 0$

$H_1: \rho \neq 0$

ρ koeficient korelace základního souboru

r výběrový korelační koeficient používaný jako bodový odhad koeficientu korelace základního souboru

Testovací kritérium: $t = \frac{r}{\sqrt{1-r^2}} \cdot \sqrt{n-2}$

Testovací kritérium má za platnosti základní hypotézy Studentovo rozdělení o $f = n - 2$ stupních volnosti.

Kritický obor pro oboustrannou alternativu má tvar: $W = \{|t| > t_{\alpha, n-2}\}$

Časové řady

Zkoumání změn jevů v čase je jednou z nejdůležitějších statistických úloh. Základním prostředkem statistické analýzy dynamiky hromadných jevů je časová řada, v níž jednotlivé úrovně závisle proměnné veličiny Y jsou uvažovány jako funkce času.

Elementární charakteristiky časových řad:

- Absolutní charakteristiky umožňují absolutní porovnání hodnot jednotlivých členů časové řady
 - První diference – absolutní přírůstky, charakterizují přírůstek nebo úbytek zkoumaného ukazatele v určitém období proti období bezprostředně předcházejícímu $dy_t = y_t - y_{t-1}$, $t = 2, 3, \dots, n$
 - Druhé absolutní diference – rozdíl dvou sousedních absolutních přírůstků, charakterizují absolutní zrychlení, respektive zpomalení vývoje ve zkoumané časové řadě, udávají o kolik byl následující přírůstek větší, resp. Menší než předcházející. $d^{(2)}y_t = dy_t - dy_{t-1}$, $t = 3, 4, \dots, n$
- Relativní charakteristiky růstu, resp. poklesu:
 - Koeficienty růstu $k_t = \frac{y_t}{y_{t-1}}$, $t = 2, 3, \dots, n$
Charakterizují relativní postupnou rychlost změn hodnot v časové řadě. Jestliže je vyjádřen v procentech, jedná se o tempo růstu.

Při analýze časových řad se nejčastěji vychází z předpokladu, že uvažovaná časová řada obsahuje tři složky:

- Trend – charakterizuje dlouhodobou celkovou a hlavní tendenci vývoje časové řady.
- Periodické kolísání – je důsledkem působení periodicky se opakujících faktorů na sledovaný jev

- Náhodné kolísání – je vyvoláno působením vedlejších faktorů náhodného charakteru.

Pro odhad trendu časové řady se využívá metod regresní analýzy. Pro posouzení vhodnosti zvolené trendové funkce lze využít kromě běžných koeficientů i střední absolutní procentuální chybu MAPE (Mean Absolute Percent Error):

$$MAPE = \frac{100}{n} \cdot \sum_t \left| \frac{y_t - y'_t}{y_t} \right|$$

Přednost se dává modelům s nejnižší hodnotou tohoto ukazatele. Za přijatelný je považován model do 10% hodnoty MAPE.

Korelace časových řad

Při řešení důležitých úloh je nutné zkoumat současně několik časových řad. Analýza závislosti mezi dvěma respektive větším počtem časových řad je analogická obecné regresní a korelační úloze.

Při zkoumání korelační závislosti časových řad je zcela nezbytné respektovat specifické vlastnosti těchto řad. Shodný průběh časových řad má za následek vysoké hodnoty měř těsnosti korelační závislosti, přesto však taková korelace nemusí být v mnoha případech projevem příčinné závislosti. Může jít o zdánlivou závislost vyvolanou prostým paralelismem v průběhu analyzovaných časových řad nebo se může jednat o vliv dalšího společného činitele, který zkresluje skutečnou relaci mezi uvažovanými řadami. Skutečná závislost mezi časovými řadami by se musela projevit v paralelním průběhu náhodných (reziduálních) složek uvažovaných časových řad (Svatošová, Kába, 2008).

Postup zjišťování korelace časových řad (Svatošová, Kába, 2008):

- 1) Vyjádřit trendy posuzovaných časových řad regresními funkcemi.
- 2) Zjištění náhodných složek
- 3) Výpočet koeficientu korelace náhodných složek zkoumaných časových řad.
- 4) Posouzení síly závislosti.
- 5) Otestování významnosti zjištěného koeficientu korelace náhodných složek.

7. Analýza porovnání úvěrových produktů

V úvodu praktické části jsou porovnány produkty spotřebního financování. Nejprve jsou srovnány základní parametry produktu **kontokorent k běžnému účtu a kreditní karta tj. krátkodobých spotřebitelských úvěrů**, které jsou spotřebiteli hojně využívány. Jsou zde popsány základní parametry tohoto produktu, jako je úroková sazba, maximální úvěrový rámec na tento produkt a podmínky splácení.

Data k analýzám byla získána z webových stránek jednotlivých bank, ověřena telefonicky na infolinkách bank. Neúplné a nepřesné údaje byly osobně konzultovány v pobočkách bank.

Kontokorent k běžnému účtu

Kontokorenty jsou poskytovány jako povolený debet na běžném účtu. Z tabulky č. 2 vyplývá, že úrokové sazby se pohybují kolem 20 %. Jsou často poskytovány již při založení běžného účtu v bance bez dokládání příjmů. Maximální úvěrový rámec je 100 000 Kč. Klient musí kontokorent splatit u Komerční banky a České spořitelny jednou za půl roku, u České spořitelny má tuto povinnost jednou za 360 dnů.

Tabulka č. 2 - Porovnání základních parametrů u kontokorentních úvěrů

Banka	Úroková sazba [% p.a.]	Úvěr. rámec bez zajištění [tis. Kč]	Nárok na KTK [dny]	Nutnost splácení [dny]
Česká spořitelna	18,90	100 000	0	360
Komerční banka	19,90	60 000	0	180
ČSOB	18,90	100 000	0	180

Zdroj: Česká spořitelna, cit.24.9.2014, online

ČSOB, cit.24.9.2014, online

Komerční banka, cit.15.12.2014, online

Kreditní karty

Kreditní karty nebo krátce pouze kreditky jsou moderním nástrojem pro rychlou půjčku například na nákupy. Zatímco v zahraničí (např. USA) jsou kreditní karty poměrně rozšířené, čeští zákazníci jim na chuť zatím moc nepřicházejí. Jejich největší konkurencí

jsou již výše uvedené kontokorenty na běžných účtech, které ale nenabízejí bezúročné období, jako kreditní karty.

Vyřízení i vedení kreditní karty může být zdarma. Ovšem je nutné si ověřit, na jak dlouho je taková karta zdarma, někdy je to napořád, někdy to může být jen jeden rok. Většina bank a finančních společností ke kreditní kartě nabídne nejružnější bonusy, slevové programy nebo dárky. Tyto výhody je dobré zohlednit při výběru kreditní karty.

U ČSOB Kreditní karty WORD banka odměňuje klienta dvakrát. Vrací 1 % zpět z nákupů klientovi přímo na účet kreditky a navíc odpouští poplatek 50 Kč za kreditní kartu při splnění obrátového kritéria 5 000 Kč. Při zaplacení zboží kartou získá klient zdarma pojištění nákupu na 6 měsíců a prodlouženou záruku na zboží 1 rok.

Komerční banka vrací poplatek 59 Kč za kreditní kartu při splnění obrátového kritéria 3 000 Kč. Dále vrací procenta z nákupu kartou na účet penzijních nebo investičních produktů. Zaplacením zboží získá klient pojištění nákupu na 2 měsíce zdarma a prodlouženou záruku na 1 rok.

Tabulka č. 3 - Porovnání základních charakteristik kreditních karet

	Česká spořitelna	Komerční banka	ČSOB
Min. částka úvěru [Kč]	10 000	10 000	20 000
Max. částka úvěru [Kč]	200 000	250 000	250 000
Úroková sazba [%]	23,8	19,9	19,9
Bezúročné období [dny]	55	45	55
Měsíční poplatek za kreditku [Kč]	59	59	50
Automatické inkaso [Kč ročně]	348	348	200
Poplatek za výpis poštou [Kč]	9,5	0	13
Poplatek za automatické inkaso	290 Kč	1% z částky	30 Kč + 1,5% z částky

Zdroj: Česká spořitelna, cit.24.9.2014, online

ČSOB, cit.24.9.2014, online

Komerční banka, cit.15.12.2014, online

Z výše uvedené tabulky č. 3 vyplývá, že úroková sazba se u kreditních karet pohybuje kolem 20 % p. a. při nevyužití bezúročného období (klient nezaplatí v dohodnutý den splatnosti plnou splátku, ale pouze předepsanou povinnou splátku). Kreditní karty jsou u námi sledovaných bank poskytovány automaticky při založení běžného účtu bez

dokládání příjmů s minimálním limitem u České spořitelny a Komerční banky 10 000 Kč, u ČSOB se jedná o limit 20 000 Kč. Pokud chce klient limit na kartu vyšší, musí doložit standardně příjmy dle požadavku jednotlivých bank. Maximální limit u tohoto produktu může být až 250 000 Kč.

Než si takto velký limit (úvěrový rámec) klient od banky půjčí, měl by dobře zvážit, zda při vyčerpání celého limitu bude schopen zaplatit minimální předepsanou splátku. Ta zpravidla bývá 5 % z úvěrového limitu. To znamená, že pokud klient vlastní kreditní kartu s maximálním úvěrovým limitem 250 000 Kč, jeho povinná splátka činí 12 500 Kč.

Kreditní karty mají při správném používání jistě mnoho výhod, jak již bylo v úvodu zmíněno, čeští spotřebitelé neumí správně tyto karty využívat. Pokud si klient postupně limit na kartě navyšuje (toto mu banky a hlavně nebankovní instituce hojně nabízejí), stává se, že povinná splátka je již tak vysoká, že ji klient nemůže splácet. Stává se tak dlužníkem.

Spotřebitelský úvěr

Porovnání v tabulce č. 4 proběhlo na základě dostupných informací z webových stránek jednotlivých bank. Z níže uvedené tabulky vyplývá, že minimální částka, kterou si může klient půjčit je od 20 000 Kč a maximální částka je 700 000 Kč bez zajištění. Úroková sazba u spotřebitelských úvěrů se pohybuje od 8,2 do 13,9 % p.a. Maximální splatnost u tohoto typu úvěru je 7 let.

Tabulka č. 4 - Porovnání základních parametrů u spotřebitelských úvěrů

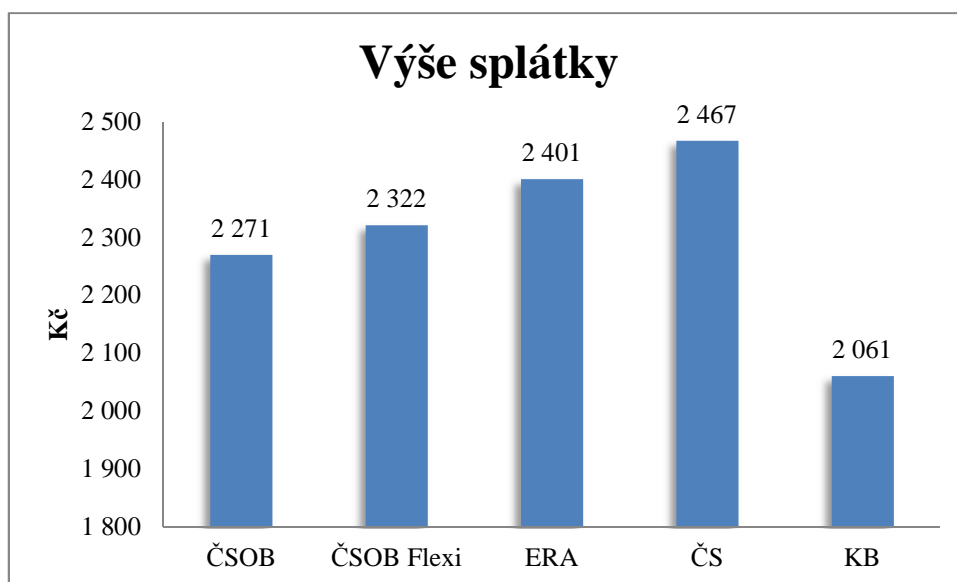
Banka	Min. částka [Kč]	Max. částka [Kč]	Úroková sazba [%]	Maximální splatnost
Česká spořitelna	20 000	700 000	12,8	7 let
Komerční banka	30 000	600 000	8,2	6 let
ČSOB	20 000	600 000	13,9	7 let

Zdroj: Česká spořitelna, cit.24.9.2014, online
 ČSOB, cit.24.9.2014, online
 Komerční banka, cit.15.12.2014, online

Informace získané z webových stránek jednotlivých bank jsou neúplné a nepřesné. Jiné sazby jsou v kalkulačkách a jiné v reprezentativních příkladech. Úroková sazba je velmi proměnlivá a dnes nelze v jakékoli větší instituci získat z informačních materiálů přesnou a garantovanou sazbu. Zpravidla klient získá informaci jaká je minimální sazba, resp. maximální rozpětí úrokových sazeb. Z návštěvy na pobočkách v České spořitelně, Komerční bance a ČSOB, lze konstatovat, že na minimální sazby, které jsou prezentovány na webových stránkách v kalkulačkách, se dostane velmi málo klientů. Často se jedná klienty s nadstandardními příjmy nebo při využívání klienta dalších produktů banky. Jedná se např. o pojištění úvěru, o aktivní využívání běžného účtu apod. Před zadáním osobních údajů klienta do systému banky se klient výši úrokové sazby, splátky ani RPSN nedozví.

Pro detailnější porovnání a zjištění rozdílů ve splátkách v jednotlivých institucích, které tento typ půjčky poskytují, byl proveden i podrobnější průzkum ve více bankách. Bylo provedeno porovnání splátky při poskytnutí půjčky na cokoli ve výši 100 000 Kč se splatností na 5 let a dále pak celková výše částky, kterou klient za tuto dobu přeplatí.

Graf č. 5 - Splátka u poskytnutého úvěru ve výši 100 000 Kč se splatností 5 let

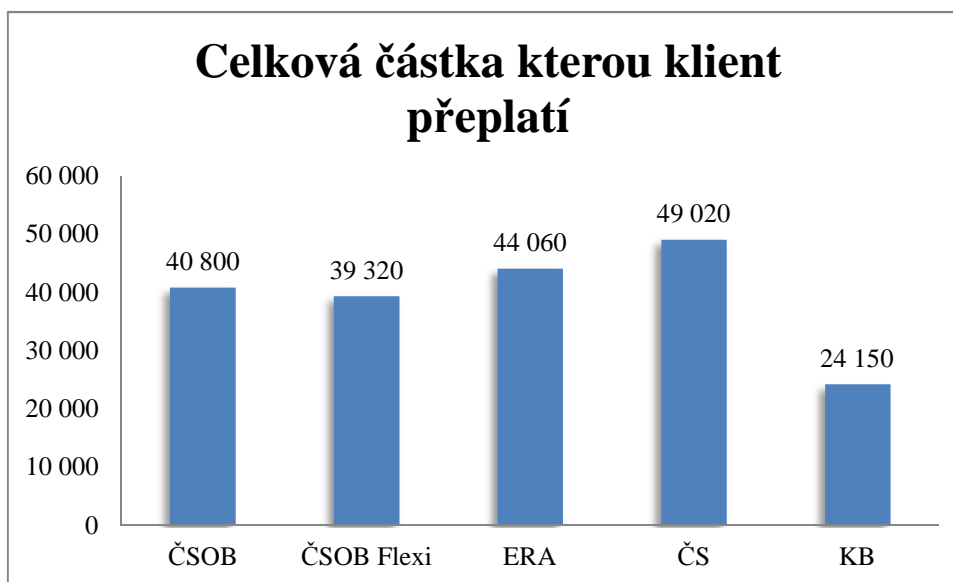

Zdroj: Česká spořitelna, cit.24.9.2014, online
ČSOB, cit.24.9.2014, online
Komerční banka, cit.15.12.2014, online

Z výše uvedené grafu č. 5 vyplývá, že průměrná splátka u námi sledovaných institucí u půjčky na cokoliv ve výši 100 000 Kč se splatností na 5 let činí 2 304,40 Kč. Nejnižší splátku zaplatí klient dle webové kalkulačky v Komerční bance a to ve výši 2 061 Kč. Naopak nejvyšší splátku bude platit klient České spořitelny 2 467 Kč.

V ČSOB jsou poskytovány celkem 3 typy půjček na cokoliv. Nejvíce zaplatí klient Poštovní spořitelny u ERA půjčky a to splátku 2 401 Kč. U ČSOB Flexi půjčky na cokoliv klient bude mít splátku 2 322 Kč a získá navíc zdarma balíček plný výhod (zdarma možnost snížit, zvýšit nebo odložit splátku, až 3 mimořádné splátky zdarma. Klient tak má jistotu, že bude schopen splácet úvěr za každé situace.

Graf č. 6 - Celková částka, kterou klient přeplatí

Zdroj: Česká spořitelna, cit.24.9.2014, online
ČSOB, cit.24.9.2014, online
Komerční banka, cit.15.12.2014, online

Z grafu č. 6 lze pozorovat, že průměrná částka, kterou klient přeplatí za 5 let při vypůjčené částce 100 000 Kč, je 37 761 Kč. Nejméně přeplatí klient v Komerční bance a to 24 150 Kč a 49 020 Kč u České spořitelny, což je o 11 259 Kč než je průměrná přeplacená částka u Komerční banky. Z tohoto porovnání vyplývá, že klient by měl být velmi obezřetný při výběru instituce, u které si peníze půjčuje.

Porovnání bankovní a nebankovní půjčky

Z níže uvedené tabulky č. 5 je zřejmé, že bankovní půjčky vyjdou klienta levněji. Informace ke zpracování údajů byly zjištěny z webových stránek jednotlivých bank a následně telefonicky ověřeny přímo v jednotlivých společnostech. Získat informace není tak snadné, jak se běžně prezentuje. Snahou operátorů je dostat klienta přímo na pobočku vybrané banky nebo sjednat schůzku přímo se zprostředkovatelem obchodu (Provident Finance). Navíc i nebankovních půjček dochází k tomu, že splátky se neplatí měsíčně, ale týdně. Již u Zmíněné společnosti Provident Finance je tak splátka týdně a to ve výši 1154 Kč týdně. Zprostředkovatel navštíví klienta na sjednaném místě a zinkasuje tak splátku.

Dá se tedy říci, že cena úvěru závisí na tom, na jaký účel a jaká instituce prostředky poskytuje. Úrokové sazby se navíc odvíjí od typu dlužníka a jeho bonity. Na základě osobní návštěvy v jednotlivých bankách bylo zjištěno, že banka dokáže zvýhodnit stávajícího nebo bonitního klienta. Rozdíl na úrocích tak může být i o několik procent nižší. Naopak v případě půjček, které jsou poskytovány nebankovními subjekty, u nichž poskytovatel neověřuje solventnost v registru dlužníků, bývá hodnota úrokové sazby mnohem vyšší.

Důležitou roli u stanovení výsledné sazby úvěru také hraje cross-selling, neboli křížový prodej, který je bankami právě v případě úvěrových produktů hojně využíván a postupně dochází k jeho cílenému posilování.

Tabulka č. 5 - Porovnání bankovní a nebankovní půjčky

Instituce	Věřitel	Půjčeno [Kč]	Doba splácení [měsíc]	Měsíční splátka [Kč]	RPSN [%]	Zaplaceno celkem [Kč]
Bankovní	Česká spořitelna	80 000	24	3 994	20,86	95 856
Bankovní	Komerční banka	80 000	24	3 764	9,2	90 336
Bankovní	ČSOB	80 000	24	3 837	nezjištěno	92 088
Nebankovní	Provident Finance	80 000	24	4 616	49,7	115 400
Nebankovní	Cofidis	80 000	24	4 048	21,2	97 152
Nebankovní	TESCO	80 000	24	3 967	18,1	95 208

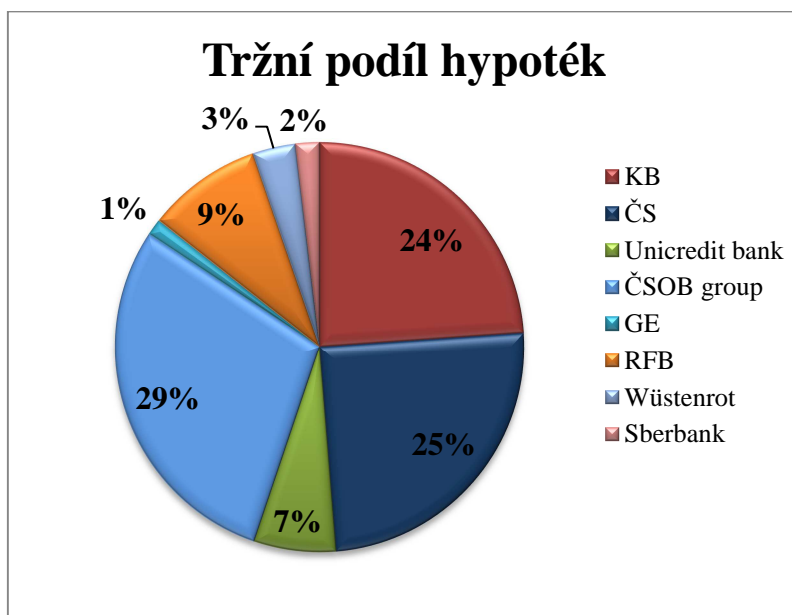
Zdroj: Česká spořitelna, cit.24.9.2014, online
ČSOB, cit.24.9.2014, online
Komerční banka, cit.15.12.2014, online
Provident, cit.15.12.2014, online
Cofidis, cit.15.12.2014, online
Tesco, cit.15.12.2014, online

Hypoteční úvěry

Hypoteční trh rostl v posledních pěti letech v průměru o 12 % ročně. Zatímco v roce 2007 se sazby pohybovaly kolem 4,5 % do roku 2009 vyrostly až k 6 %, dnes se drží na historickém minimum kolem 2 %.

Z grafu č. 7 je zřejmé, že hypotečnímu trhu dlouhodobě vévodí velká trojka, která si v průběhu posledních pěti let drží zhruba 85 % tržní podíl. Dochází ke změně pozic jednotlivých bank. V roce 2007 měla největší tržní podíl Česká spořitelna, v současné době má největší podíl v poskytování hypoték skupina ČSOB (29 %), druhé místo patří České spořitelně s 25 % a za ní je s 24 % Komerční banka. Česká spořitelna přestala částečně prodávat hypotéky přes třetí strany a prodej realizovala pouze přes rozsáhlou pobočkovou síť (657 poboček). Skupina ČSOB group zahrnuje hypotéky poskytované Hypoteční bankou, Poštovní spořitelnou a ČSOB, z nichž zhruba třetinu představují hypotéky poskytnuté přes distribuční síť ČSOB (ČSOB, cit. 10.9.2014, online).

Graf č. 7 - Tržní podíl poskytnutých hypoték v bankách v ČR

Zdroj: ČSOB, cit. 24.9.2014, online; vlastní zpracování, 2015

Dostupnost hypoték je pro klienta stále snadnější. Hypoteční banka spustila vylepšenou verzi Hypotéky po webu. Sjednání hypotéky po internetu je tak pronájemce

uživatelsky ještě příjemnější. Navíc lze aplikaci obsluhovat i z tabletu, což umožňuje klientům sjednání hypotéky téměř odkudkoliv (ČSOB, cit. 24.9.2014, online).

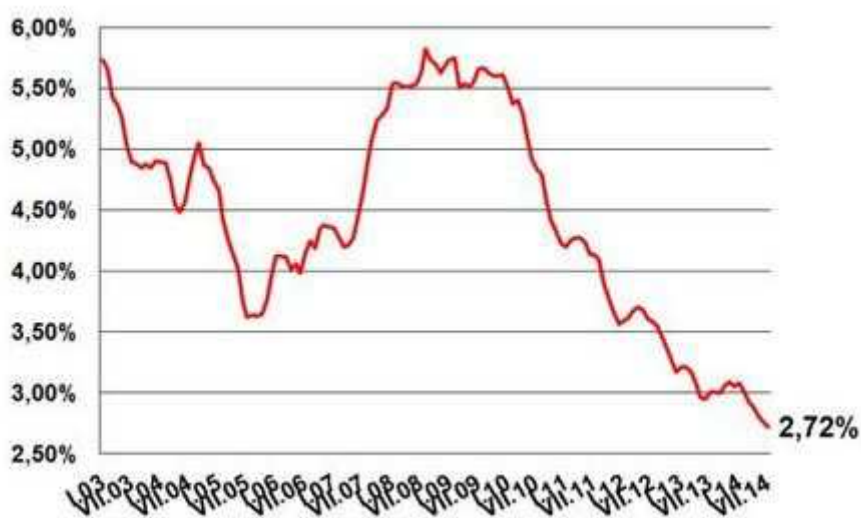
Hypoteční úvěry se dnes vyplatí. Zatímco snižování úrokových sazeb banky netěší, majitelům hypoték může přinést finanční vzpruhu. Dlužníci refinancují a šetří. Prostředí nízkých úrokových sazeb je zvýhodňuje před věřiteli. Reálné úrokové sazby mohou být i záporné. Z jednoduchého výpočtu kalkulačkou vyplývá, že pokud měsíční splátku hypotéky vynásobíme počtem let a připočteme poplatky, budeme na první pohled nemile překvapeni, kolik klient přeplatí. Nominálně to může být třeba i více než polovina vypůjčené částky. I když to nominálně vypadá kolosálně, reálně to nemusí být tak strašné. Mýtus, že se hypotéka nevyplatí, že se přeplácí, je otřepané a často používané tvrzení. Kolik přeplatí, není důležité. Sto tisíc před třiceti lety byl majlant. Pokud ovšem tyto peníze zůstaly na účtu, kde nebylo žádné úročení, má dnes klient nominálně stále 100 tisíc korun. Kupní síla těchto peněz se časem zmenšila, koupí se za ně daleko méně. Kupní síla soudobých peněz s časem klesá. Peníze, které bude vracet za rok nebo za deset let, budou mít jinou hodnotu a kupní sílu než dnes.

Věřitel (banka), který klientovi půjčil, nese inflační riziko – riziko znehodnocení kupní síly peněz. Časová hodnota peněz je jako most mezi přítomností a budoucností. Kdo peníze půjčuje, vyžaduje úrok, který pokryje inflaci a umožní i něco vydělat. Dnešních 100 tis. Kč se za třicet let nutně navýší o úroky, pokud jsou finanční prostředky dobře uloženy. Naopak nominální suma 100 tisíc korun za třicet let už nebude mít takovou hodnotu. Lze také přepočítat (diskontovat) současnou hodnotu na hodnotu budoucí. Je nutné vědět úrokovou (diskontní) sazbu, jaký čas uplyne a jaká je základní peněžní částka, která byla půjčena. V případě, kdy si klient půjčuje, tak celkový závazek ovlivní výše úrokové sazby a poplatků, doba, po kterou bude splácet, a v neposlední řadě také, kolik si klient půjčuje.

Za peníze, které si půjčuje, platí klient dohodnutou nominální úrokovou sazbu. Pokud si klient půjčí milion, a to při 3% ročním úroku (nominální úroková sazba), musí tuto sazbu klient očistit o dopad inflace. Pokud by inflace činila v průměru 2 %, pak by reálný úrok úvěru činil 1 %. To vede k představě reálné, tedy o inflaci očištěné úrokové sazby. Pokud banka půjčuje milion korun, půjčuje peníze v dnešní hodnotě. Tuto sumu, kterou banka získala od svých vkladatelů, případně od investorů do hypotečních dluhopisů, s námi vyměňuje za splátky budoucí hodnoty, která je nejistá. S odhadem budoucí inflace

tak splátky musí zahrnovat i pojistku proti očekávanému inflačnímu znehodnocení. Bude-li skutečná inflace větší, než se kterou počítá úroková fixace, může dlužník ve skutečnosti zaplatit záporný reálný úrok – zaplatí reálně méně na úkor toho, kdo mu půjčil a kdo půjčku financoval. Dluhy se prostě dnes vyplatí, tedy za předpokladu, že nenastoupí deflace.

Obrázek č. 1 - Vývoj průměrné úrokové sazby nově sjednaných hypoték

Zdroj: Hypoindex, cit. 20.8.2014, online

Z obrázku č. 1 je vidět vývoj úrokových sazeb u nově sjednaných hypoték od r. 2003 v půlročních intervalech až do roku 2014. Na grafu je vidět, že v letech 2003-2015 kolísaly s maximálním rozdílem 4 %, od roku 2009 dosud vytrvale klesají. Není jasné, kdy tento trend skončí. V roce 2003 se průměrná úroková sazba pohybovala kolem 5,80 % p. a. V dalším roce došlo k přechodnému poklesu o 1,3% na 4,5 % p. a. Tento pokles byl přechodný a po půl roce se sazby opět zvýšily o 0,5%. Do konce roku 2005 pak došlo k rapidnímu poklesu úrokových sazeb a to až na 3,52 % p. a. Tato úroková sazba se postupně opět zvyšovala až do roku 2008, kdy dosáhla téměř 6 % p.a. Od té doby postupně klesá. Průměrná sazba u nově sjednaných smluv dosáhla k srpnu 2014 cca 2,72 % p. a. a překonala tak dosud nejnižší hodnotu z června 2014, kdy činila 2,76 procenta.

V letošním roce 2015 si v některých případech může klient sáhnout i na sazbu pod 2 % p.a. Sazby úroků z hypotečních úvěrů se neustále proměňují v reakci na situaci na trhu. Reagují především na změny sazeb, za které si samy banky půjčují peníze, ale také

například na riziko nesplácení nebo poklesu cen zastavených nemovitostí či na změny bankovních politik.

Porovnání hypotečního úvěru a úvěru poskytnutého od stavební spořitelny

Pro porovnání hypotečního úvěru a úvěru ze stavebního spoření byla provedena analýza modelové situace klienta a porovnání v rámci tří bank: ČSOB, KB, České spořitelny a jedné stavební spořitelny a to ČMSS. Cílem je porovnat hypotéku a poskytnutý úvěr od stavební spořitelny. V jednotlivých bankách byl předložen stejný požadavek na financování.

- Klient si chce půjčit částku 920 000 Kč na koupi bytu. Celkový investiční záměr a kupní cena bytu je 1 300 000 Kč. Částku 380 000 Kč si klient doplatí z vlastních zdrojů. Příjmy na poskytnutí hypotéky i úvěru od stavební spořitelny jsou dostatečné. Klient požaduje dobu splácení 25 let a požaduje 5 let fix. Do modelu u ČMSS byl zpracován 6 let fix, a to z toho důvodů, že 5 let fix neposkytují.

Tabulka č. 6 - Porovnání hypotečních úvěrů a úvěru ze stavebního spoření

	ČSOB	KB	Česká spořitelna	ČMSS
Výše úvěru	920 000 Kč	920 000 Kč	920 000 Kč	920 000 Kč
Úroková sazba překlenovacího úvěru	-	-	-	2,90 %
Úroková sazba úvěru	2,19 %	2,19 %	1,99 %	4,30 %
Počáteční naspořená částka	-	-	-	0,- Kč
Celková délka splácení úvěru	300 měsíců	300 měsíců	300 měsíců	300 měsíců
Měsíční splátka překlenovacího úvěru	-	-	-	2 223,30 Kč + 2000 Kč spoření
Měsíční splátka úvěru	3 985 Kč	3 986 Kč	3909 Kč	5 150,00 Kč
Celková částka splacená dlužníkem za celou dobu	1 195 500 Kč	1 195 800 Kč	1 172 700	1 387 050,40 Kč
Zástava	nemovitost	nemovitost	nemovitost	nemovitost

Zdroj: Česká spořitelna, cit.24.9.2014, online

ČSOB, cit.24.9.2014, online

Komerční banka, cit.15.12.2014, online

Z tabulky č. 6 a z modelových nabídek jednotlivých bank v Příloze č 6, lze zjistit kolik klient v jednotlivých bankách za hypotéku přeplatí.

Československá obchodní banka: Hypotéka je poskytnuta bez poplatku za vyřízení ocenění nemovitosti, bez poplatku za poskytnutí hypotéky a za vedení úvěrového účtu. Pokud si klient zvolí pojištění úvěru, vyjde ho toto pojištění v základní variantě, ve které jsou všechny nabídky porovnávány na 199 Kč měsíčně. Za předpokladu stejné úrokové sazby až do konce splatnosti hypotéky a splátce 3 985 Kč měsíčně, tak klient v této bance přeplatí na úrocích za 300 měsíců 275 500 Kč, za pojištění 59 700 Kč. **Celkem přeplatí 335 200 Kč.**

Komerční banka: Hypotéka je poskytnuta bez poplatku za vyřízení ocenění nemovitosti, bez poplatku za poskytnutí hypotéky a za vedení úvěrového účtu. Pojištění hypotéky ve stejné variantě (smrt a plná invalidita) vyjde klienta Komerční banky na 230 Kč měsíčně. Klient tak zaplatí v této bance na úrocích při splátce 3986 Kč za 300 měsíců 275 800 Kč a za pojištění hypotéky 69 000 Kč. **Celkem přeplatí 344 800 Kč.**

Česká spořitelna: Dle modelové nabídky je hypotéka bez bonusu poskytnuta za 5000 Kč, na internetových stránkách je psáno, že banka poskytuje hypotéku bez poplatku za zpracování. Dále klient zaplatí poplatek za vyhotovení odhadu nemovitosti, v nabídce není uvedena cena za tento odhad, lze tedy vycházet z předpokladu, že banka poskytne vyhotovení odhadu zdarma. Pojištění hypotéky proti schopnosti splácet hypotéku stojí klienta 343 Kč měsíčně. Klient přeplatí na úrocích při splátce 3 909 Kč za 300 měsíců 252 700 Kč, za pojištění 102 900 Kč. Pokud nezapočítáme poplatek za zpracování hypotéky a poplatek za vyhotovení odhadu, **klient zaplatí navíc celkem 355 600 Kč.**

Českomoravská stavební spořitelna:

V modelové situaci u ČMSS je klientovi nejprve poskytnut překlenovací úvěr s úrokovou sazbou 2,9 % p. a. a splátkou 2 223,30 Kč s následným řádným úvěrem, který bude mít úrok 4,30 p. a. a splátku 5 150 Kč. Překlenovací úvěr je do ledna 2029 tj. na 15 let. Po celou dobu překlenovacího úvěru musí klient pravidelně měsíčně spořit, v tomto případě 2000,- Kč měsíčně. Pro přidělení řádného úvěru musí klient naspořit celkem 35% z cílové částky. Úvěr je na 10 let. U všech variant je nutné vložit minimální částku na účet

stavebního spoření a její výše se odvíjí od zvolené tarifní varianty. Jednorázové poplatky u stavebního spoření se objevují na začátku uzavření smlouvy a pak při navýšení cílové částky. V našem modelovém případě se jedná o vklad 10 200 Kč, kdy 9 200,- Kč je poplatek za uzavření smlouvy a 1000,- Kč povinný vklad. Dále klient zaplatí poplatek za vyhotovení odhadu bytu ve výši 3000,- 4000, Kč. Celková částka, kterou klient se stavebním spoření přeplatí, je 467 050 Kč.

Výhodou stavebního spoření bezesporu je, že v období splácení překlenovacího úvěru si klient může ukládat libovolně vysoké mimořádné vklady na spořicí účet a tím dříve naspořit 35% z cílové částky. Tímto se významně zkrátí doba překlenovacího úvěru a klient ušetří na celkovém přeplatku. Tím si klient může podstatně úvěr zkrátit. Další výhodou stavebního spoření je možnost úvěr kdykoliv umořit bez nároku na sankční poplatek. U překlenovacího úvěru je splacení možné pouze v době fixace. Mimo tuto fixaci toto banka neumožní. Hypotečního úvěru lze úvěr umořit bez nároku na sankci jen na konci fixačního období, jinak si banky účtují vysoké poplatky.

Z modelové situace vyplývá, že je nutné, aby klient dobře zvážil, kde si peníze na řešení svých potřeb půjčí. Je vidět, že částky, které klient přeplatí, se mohou výrazně lišit, a klient může ušetřit nebo naopak prodělat velmi vysoké částky, které mohou být i v tisících korun.

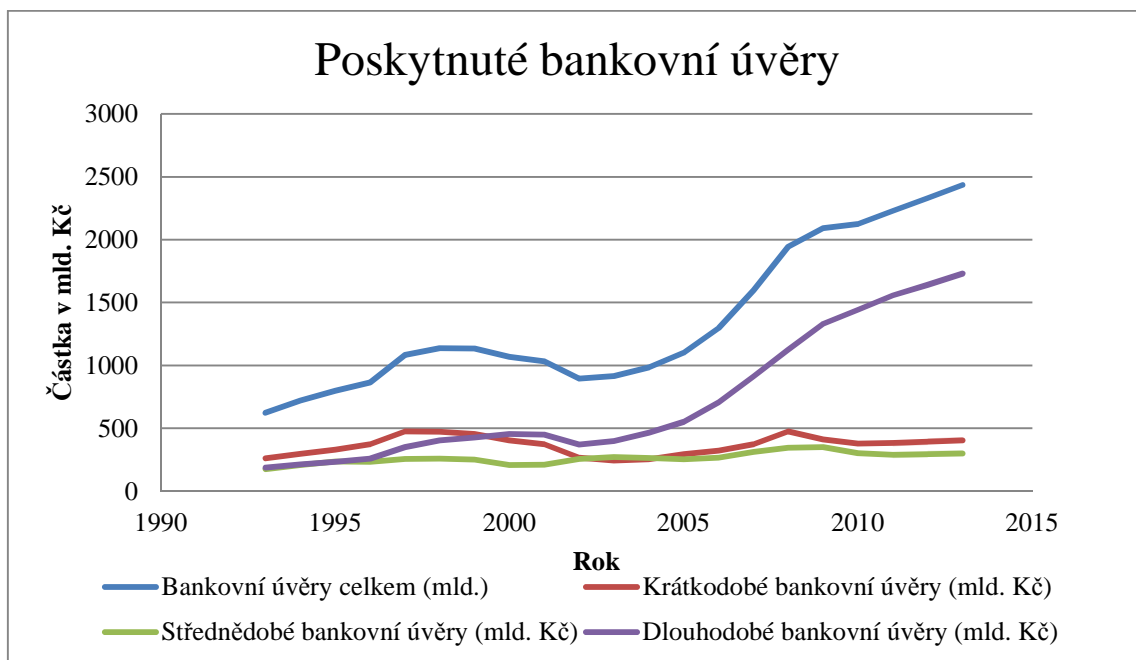
8. Analýza vývoje zadluženosti

Všechna data byla čerpána ze stránek České národní banky ze systému ARAD (ČBA, cit. 5.12.2014, online). Tabulky, grafy a výpočty k jednotlivým analýzám a byly zpracovány v programu Excel.

8.1. Struktura úvěrů podle časového hlediska a podle typu úvěrů

V níže uvedeném grafu č. 8 a v tabulce v příloze č. 4 je znázorněn vývoj poskytnutých spotřebních úvěrů obyvatelstvu a úvěrů na bydlení od roku 1993 do roku 2013. Mezi krátkodobé bankovní úvěry jsou zařazeny, debety na běžném účtu – kontokorenty, kreditní karty a krátkodobé spotřebitelské úvěry do jednoho roku. Mezi střednědobé úvěry jsou zařazeny spotřebitelské úvěry a mezi dlouhodobé úvěry patří hypoteční úvěry, úvěry ze stavebního spoření včetně překlenovacích úvěrů a spotřebitelské úvěry na bydlení.

Graf č. 8 - Poskytnuté bankovní úvěry dle časového hlediska celkem v mld. Kč

Zdroj: ČBA, cit. 5.12.2014, online

Výše uvedený graf č. 8 ukazuje strukturu úvěrů domácností podle druhového hlediska. Je patrné, že celkový objem poskytnutých úvěrů je nejvíce ovlivněn objemem poskytnutých dlouhodobých bankovních úvěrů.

Pro ověření bude otestováno, zda tyto dvě časové řady (bankovní úvěry celkem a dlouhodobé bankovní úvěry) navzájem korelují. Pokud ano, bude prokázáno, zda objem poskytnutých dlouhodobých úvěrů ovlivňuje celkový objem poskytnutých úvěrů.

Vypočte se koeficient korelace mezi časovými řadami: $r = 0,99045$. Takto vysoká hodnota signalizuje silnou korelační závislost. Vysoká hodnota však může být také způsobena paralelním růstem úrovní v čase u obou řad. Nejprve se obě řady očistí od trendu a bude určen koeficient korelace pro stanovené reziduální hodnoty.

Tvar závislosti není úplně jednoznačný a není jednoduché vybrat jednoduchou regresní funkci, která by vyjádřila uspokojivě trend obou časových řad. Pro zjišťování korelace časové řady celkového objemu poskytnutých úvěrů a dlouhodobých úvěrů lze využít exponenciální regresní funkce.

V případě celkového objemu poskytnutých úvěrů má regresní funkce tvar: $y = 630,7 \cdot e^{0,0617 \cdot t}$, index korelace pro tuto regresní závislost je 0,8429, pro časovou řadu dlouhodobých poskytnutých úvěrů má regresní funkce tvar: $y = 166,75 \cdot e^{0,1115 \cdot t}$, index korelace 0,9403.

Pomocí regresních funkcí lze vypočítat vyrovnané hodnoty obou časových řad a odchylky. Odchylky jsou vypočítány a znázorněny v Příloze č. 5.

Zjištěný koeficient korelace vypočtený ze zjištěných odchylek je $r = 0,9372$. Hodnota koeficientu korelace potvrzuje silnou korelační závislost, kterou lze ověřit testem významnosti koeficientu korelace.

Testovací kritérium: $T = 11,71104$

Kritická hodnota: $t_{0,05,n-2} = 2,093024$

Hypotéza o nevýznamnosti testovaného koeficientu korelace se zamítá. **Testováním lze potvrdit hypotézu, že objem poskytnutých dlouhodobých úvěrů ovlivňuje celkový objem poskytnutých bankovních úvěrů ve sledovaném období.**

8.1.1. Poskytnuté bankovní úvěry

Z tabulky č. 7 je zřejmé, že ve sledovaném období v letech 2002-2013 došlo k velkému nárůstu v objemu poskytnutých bankovních úvěrů celkem a to téměř o **1 bilion Kč**. Z původně poskytnutého objemu 157 482 mil Kč v roce 2002 tato částka v roce 2013 dosáhla 1 149 133 mil. Kč. **Ke konci roku 2013 domácnosti bankám dlužily víc než 1,149 bilionu korun.**

Tabulka č. 7 - Poskytnuté úvěry domácnostem v mil. Kč podle druhu

rok	mil. CZK	spotřební úvěry obyvatelstvu vč.deb.zůst.na BÚ celkem				úvěry na bydlení obyvatelstvu celkem					
	Celkem	Celkem	Debety na BÚ	Kreditní karty	Spotřebitelské úvěry	Celkem	Hypoteční úvěry	Standardní úvěry ze Stavebního spoření	Překlenovací úvěry ze stavebního spoření	Spotřebitelské úvěry na nemovitosti	Ostatní úvěry
2002	157 482	35 540	7 340	343	27 857	96 953	42 346	20 482	20 050	14 076	24 988
2003	205 095	48 233	7 631	1 477	39 124	131 252	63 754	22 790	30 735	13 972	25 611
2004	269 730	58 567	8 595	2 485	47 487	180 090	96 844	26 308	45 437	11 501	31 073
2005	357 262	76 050	9 575	3 998	62 477	242 078	135 199	28 831	62 566	15 482	39 134
2006	470 783	97 321	8 843	6 523	81 955	323 599	204 808	29 128	73 009	16 654	49 863
2007	621 147	123 037	9 954	9 681	103 402	434 078	282 467	32 495	97 654	21 461	64 032
2008	799 119	154 398	11 892	12 417	130 089	564 444	368 034	34 344	133 630	28 436	80 277
2009	927 399	178 728	11 179	14 843	152 706	649 459	525 544	35 334	63 197	25 384	99 213
2010	1 005 441	191 016	11 964	18 933	160 119	704 328	582 292	37 372	64 734	19 930	110 096
2011	1 065 645	197 480	12 616	24 587	160 277	746 497	631 454	37 403	56 262	21 379	121 668
2012	1 110 888	194 427	12 472	24 995	156 960	789 080	678 361	36 545	50 792	23 381	127 381
2013	1 149 133	193 176	12 298	24 572	156 306	827 517	721 429	33 041	49 205	23 842	128 440

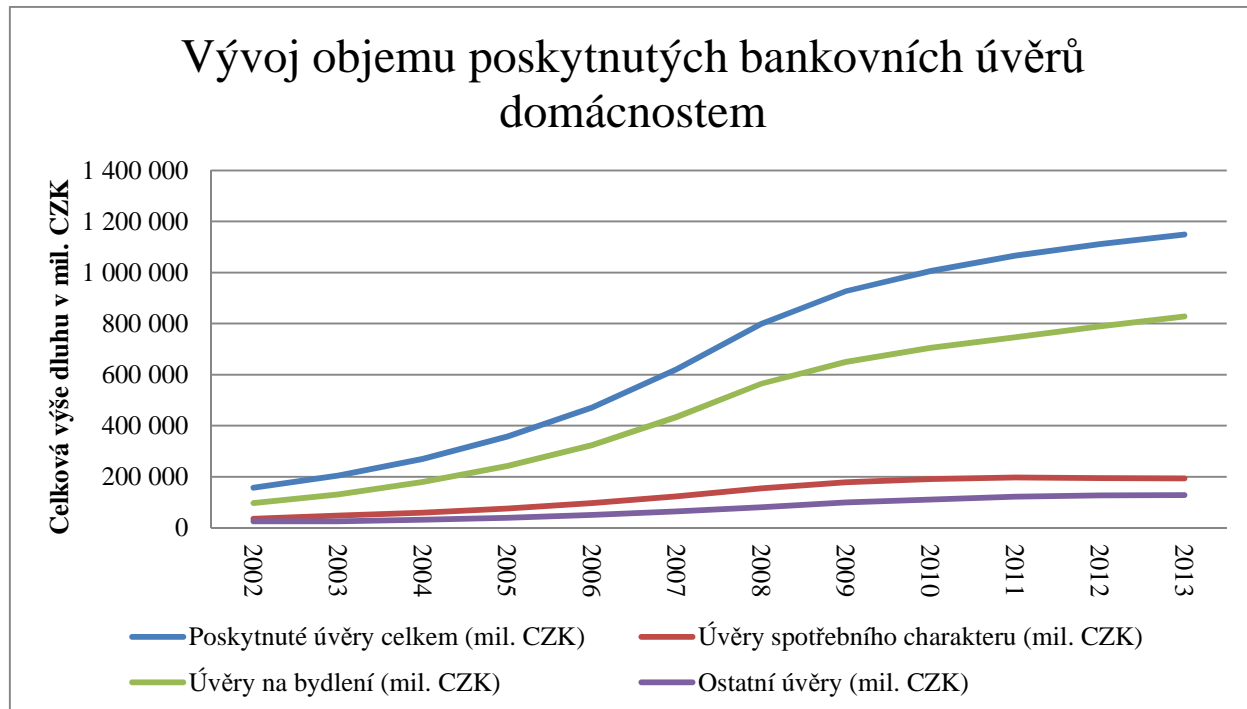
Zdroj: ČBA, cit. 5.12.2014, online

Ve sledovaném období vzrostl objem poskytnutých dlouhodobých bankovních úvěrů z původně poskytnutého objemu 96 953 mil Kč v roce 2002 na 827 517 mil. Kč, tj. nárůst o 730 564 mil. Kč. K největšímu nárůstu došlo u hypotečních úvěrů a to z původně poskytnutého objemu 42 346 mil. Kč v roce 2002 na 721 429 mil. Kč v roce 2013, tj. nárůst o 679 083 mil Kč. U stavebního spoření došlo ve stejném období k nárůstu

z původně poskytnutého objemu 20 482 mil. Kč na 33 041 mil. Kč, tj. o 12 559 mil. Kč a u překlenovacích úvěrů ze stavebního spoření z 20 050 mil. Kč na 49 205 mil. Kč, tj. o 29 155 mil. Kč. U ostatních spotřebitelských úvěrů na nemovitosti došlo k nárůstu z 14 076 mil. Kč na 23 842 mil. Kč, tj. nárůst o 9 766 mil. Kč. U ostatních úvěrů na bydlení došlo k navýšení z původních 24 988 mil. Kč na 128 440 mil. Kč, tj. o 103 452 mil. Kč.

Ve sledovaném období vzrostl objem poskytnutých spotřebitelských bankovních úvěrů z původně poskytnutého objemu 35 540 mil. Kč v roce 2002 na 193 176 mil. Kč, tj. nárůst o 157 636 mil. Kč. K největšímu nárůstu došlo u spotřebitelských úvěrů a to z původně poskytnutého objemu 27 857 mil. Kč v roce 2002 na 156 306 mil. Kč v roce 2013, tj. nárůst o 128 449 mil. Kč. K velkému nárůstu došlo také u kreditních karet a to z původně poskytnutého objemu 343 mil. Kč na 24 572 mil. Kč, tj. o 24 229 mil. Kč. U debetu na BÚ (kontokorentu) činil objem 7 340 mil. Kč v roce 2002 a v roce 2013 byl objem 12 298 mil. Kč, tj. nárůst o 4 958 mil. Kč.

Graf č. 9 - Vývoj objemu poskytnutých bankovních úvěrů domácnostem ČR

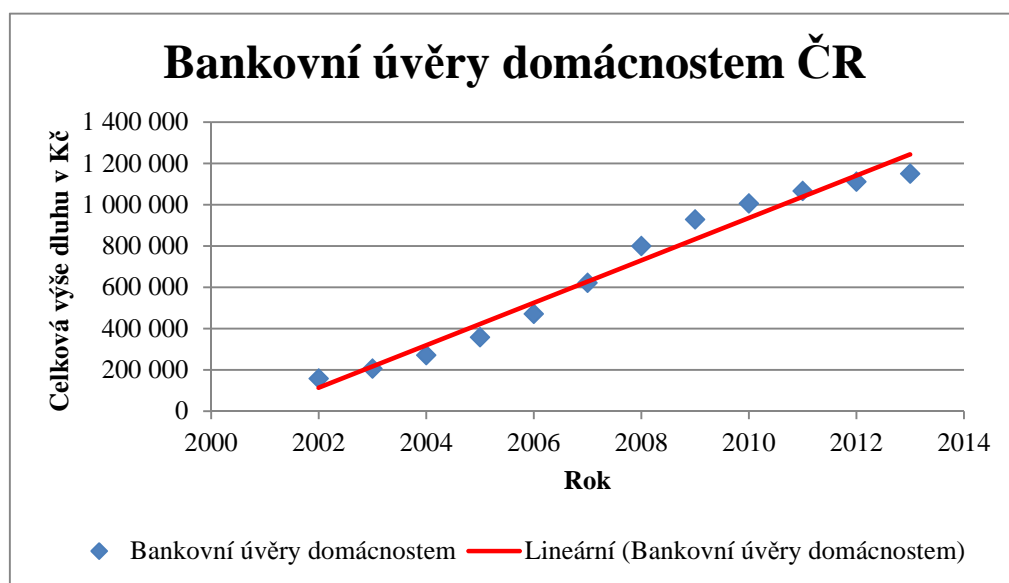

Zdroj: ČBA, cit. 5.12.2014, online

V grafu č. 9 lze vidět, že od roku 2002 do roku 2013 se objem poskytnutých úvěrů zvyšovala obrovským tempem. Největší nárůst byl do roku 2008, poté se tento růstu pozvolna zpomalilo. K růstu došlo u všech sledovaných typů úvěrů, a to u úvěrů na bydlení, úvěrů spotřebního charakteru i ostatních úvěrů. K největšímu nárůstu došlo u úvěrů na bydlení, jak je patrné z grafu č. 9. Křivka poskytnutých úvěrů celkem koresponduje s křivkou úvěrů na bydlení celkem. Pro zjištění závislosti provedeme další analýzu.

Vývoj objemu poskytnutých bankovních prostředků budeme aproximovat lineární trendovou funkcí $y = a + b \cdot t$

Graf č. 10 - Objem celkově poskytnutých bankovních úvěrů domácnostem v letech 2002 až 2013 v mil Kč

Zdroj: ČBA, cit. 5.12.2014, online

V grafu č. 10 vidíme křivku bankovních úvěrů domácnostem poskytnutých od roku 2000 do roku 2014 a doplněnou lineární trendovou funkcí.

$$y = 102\,868 \cdot t + 9\,615$$

Index determinace pro zvolený regresní model je 0,9737. Vyjadřuje, že 97,37 % celkové variability hodnot je vysvětlena zvoleným regresním modelem. Vhodnost zvolené regresní

funkce můžeme též posoudit pomocí koeficientu MAPE, který se používá speciálně pro hodnocení vhodnosti zvolené trendové funkce v časových řadách.

$$\text{MAPE} = 10,09 \%$$

Zvolená trendová funkce není úplně ideální. Pokud by měl být trend popsán přesněji, museli by být použity polynomické regrese vyšších řádů nebo potom nelineárních funkcí typu logistická nebo Gompertzova křivka. V těchto případech by však výpočty byly příliš náročné.

K odhadu výše poskytnutých bankovních úvěrů domácnostem v období 2014 a 2015 lze použít zjištěnou lineární regresní závislost. S jejím použitím lze odhadnout, že výše úvěrů dosáhne 1 346 906 mil. Kč v roce 2014 a 1 449 775 mil. Kč v roce 2015.

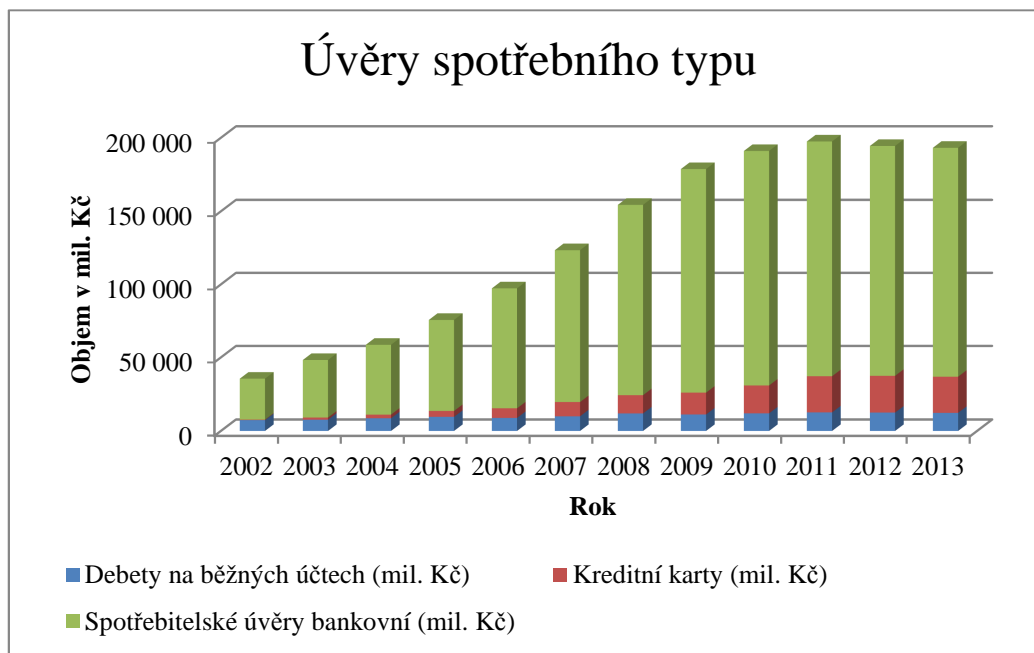
Vzhledem k tomu, že zvolená regresní funkce není zcela přesná a data, která jsou k dispozici, vykazují známky nasycení, ve skutečnosti bude zřejmě výše úvěrů nižší, než odhadnuté hodnoty.

Dále bude detailně rozpracována struktura poskytnutých bankovních úvěrů. Úvěry budou rozděleny do dvou základních typů. První typ tvoří úvěry spotřebního charakteru, druhým typem jsou úvěry domácnostem na bydlení.

8.1.2. Úvěry spotřebního typu

Jak už název napoví, jedná se spíše o skupinu produktů, než o jeden typ úvěru. Zahrnuje různé možnosti úvěru, kdy každá z nich je vhodná pro splnění určitých potřeb klienta: účelový úvěr je pro klienta vždy výhodnější než neúčelový. Ten má pro klienta naopak výhodu v tom, že banku nezajímá, na co peníze potřebuje a nakonec je zde možnost sjednání specifického úvěru, kontokorentu k osobnímu účtu, kdy je možnost čerpat svůj úvěr postupně, až ve chvíli, kdy je to potřeba nebo této možnosti nakonec vůbec nevyužít. Jedná se tedy vlastně o individuální řešení potřeb klienta.

Graf č. 11 - Úvěry spotřebního typu

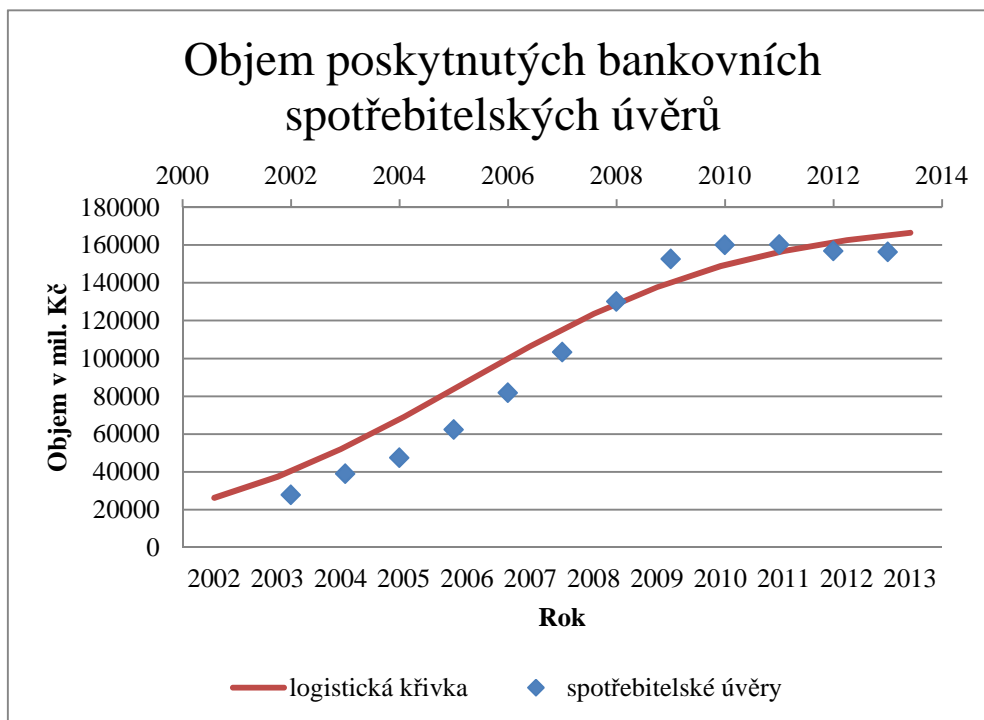

Zdroj: ČBA, cit. 5.12.2014, online

Jak už bylo zmíněno, mezi úvěry spotřebitelského typu patří klasické spotřebitelské úvěry, kreditní platební karty a debety na běžných účtech. Z grafu č. 11 je zřejmé, že největší podíl mají podle očekávání spotřebitelské úvěry, nárůst nastal i v objemu vydaných kreditních karet a poskytnutých kontokorentů – debetů na běžných účtech. Jejich vývoj bude znázorněn v samostatném grafu a bude provedena podrobnější analýza.

Jak je z grafu č. 12 níže patrné, objem poskytnutých spotřebitelských úvěrů domácnostem přesně kopíruje situaci na trhu. V okamžiku, kdy byl tento produkt uvolněn, došlo k velkému a poměrně rychlému nárůstu objemu. Banky objevily velký potenciál možných zisků a půjčovaly peněžní prostředky bez dostatečného ověření bonity klientů. Což se projevilo v následné zvýšené delikvenci a negativnímu vlivu v hodnocení bank ČNB. Následná přísnější regulace se projevuje stagnací výše poskytnutých produktů v letech 2010 – 2014.

Graf č. 12 - Objem poskytnutých bankovních spotřebitelských úvěrů v období 2002 – 2013

Zdroj: ČBA, cit. 5.12.2014, online

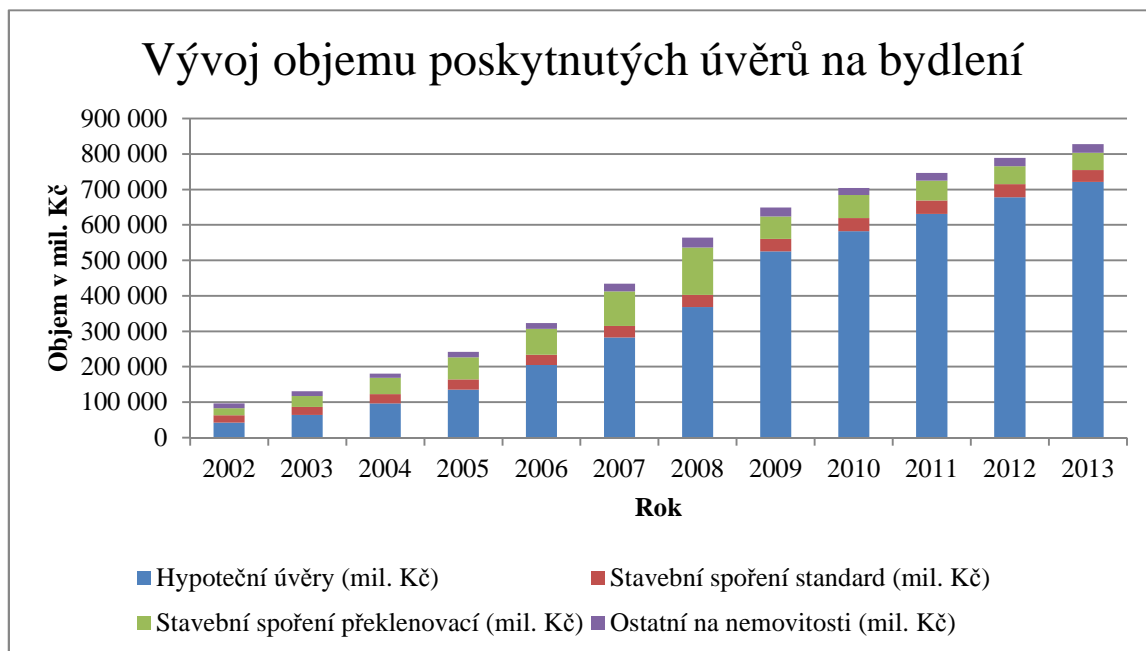
Vývoj lze popsat některým ze složitějších regresních modelů, např. logistickou funkcí. Její

rovnice je
$$y = \frac{174\,156}{1+8,737 \cdot 0,646^x}$$

8.1.3. Úvěry poskytnuté na bydlení

V níže uvedeném grafu č. 13 lze vidět detailnější strukturu bankovních úvěrů domácnostem poskytnutých na bydlení v období 2002 – 2013. Tento typ úvěrů tvoří poskytnuté hypoteční úvěry, překlenovací úvěry ze stavebního spoření, standardní úvěry ze stavebního spoření. Největší podíl tvoří hypoteční úvěry, které se staly velmi oblíbeným a využívaným úvěrovým nástrojem při řešení potřeb bydlení a to hlavně díky velmi příznivým úrokovým sazbám trhu.

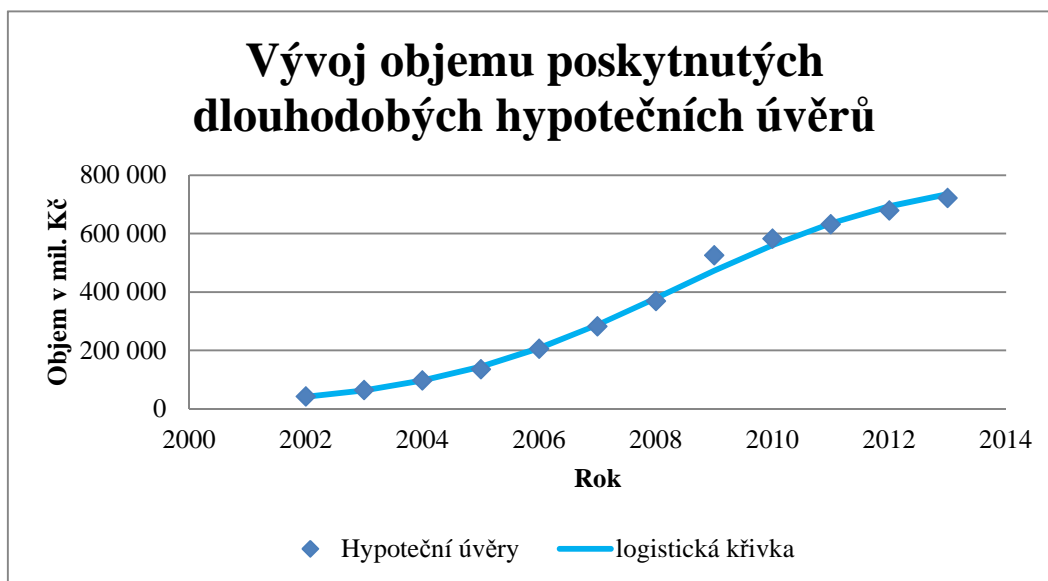
Graf č. 13 - Vývoj objemu poskytnutých úvěrů na bydlení v období 2002 - 2013

Zdroj: ČBA, cit. 5.12.2014, online

Z grafu č. 13 je patrné, že největší část úvěrů poskytnutých na bydlení tvoří hypoteční úvěry, jejichž dynamický růst kopíruje vývoj objemu poskytnutých bankovních úvěrů domácnostem v grafu č. 9. Struktura úvěrů domácností ve sledovaných letech prošla výraznými změnami. V roce 2002 byl poměr velmi vyrovnaný, kdy všechny druhy úvěrů na bydlení tvořily zhruba třetinu všech úvěrů. Růst zaznamenaly i překlennovací úvěry ze stavebního spoření. Jejich boom trval do roku 2008, poté nastalo zpomalení růstu těchto úvěrů. Ostatní úvěry na nemovitosti se podílí malým objemem.

Graf č. 14 - Vývoj objemu poskytnutých dlouhodobých hypotečních úvěrů v období 2002 – 2013

Zdroj: ČBA, cit. 5.12.2014, online

Vývoj objemu poskytnutých hypotečních úvěrů lze charakterizovat lineární trendovou funkcí $y = -94\,112 + 70\,024 \cdot t$

Index determinace této závislosti je 0,9724, tzn. 97,24 % celkové variability sledovaných hodnot je vysvětleno lineární závislostí. Pokud lze hodnotit vhodnost použitého regresního modelu pomocí koeficientu MAPE, který v tomto případě vychází 26,43 %, lze vidět, že tento regresní model není příliš vhodným vyjádření trendu.

S použitím tohoto modelu by měl být objem poskytnutých hypotečních úvěrů v roce 2014 816 201 mil. Kč a v roce 2015 cca 886 225 mil.Kč.

Vzhledem k tomu, že model není příliš vhodný, nebudou zřejmě tyto odhady příliš přesné.

Podle grafu č. 14 je vidět, že data vykazují tvar „S“ křivky, tedy logistická křivka, která patří do skupiny nelineárních funkcí, by měla být vhodnějším regresním modelem. Použitím metody částečných součtů lze vypočítat koeficienty logistické křivky: $y = \frac{818\,868}{1+29,8611 \cdot 0,6289^t}$. V případě tohoto regresního modelu vychází index korelace 0,9948

a koeficient MAPE 2,83 %. Logistická křivka je vhodnějším modelem, který popisuje vývoj objemu prostředků poskytnutých bankami na hypoteční úvěry.

Při využití tohoto modelu, bude odhad výše poskytnutých hypotečních úvěrů v roce 2014 činit 763 908 mil. CZK a 783 418 mil. CZK v roce 2015.

8.2. Zadlužení domácností u bankovních institucí a delikvence bankovních úvěrů, tempo růstu zadluženosti domácností u bankovních institucí

Analýza zadluženosti domácností je primárně zaměřena na domácnosti. V dalších analýzách lze porovnat celkové zadlužení domácností, určit tempo růstu zadlužení v období 2006 až 2013 a zjistit celkové průměrné tempo růstu.

Tabulka č. 8 - Zadlužení domácností v mld. Kč v období 2006 až 2013

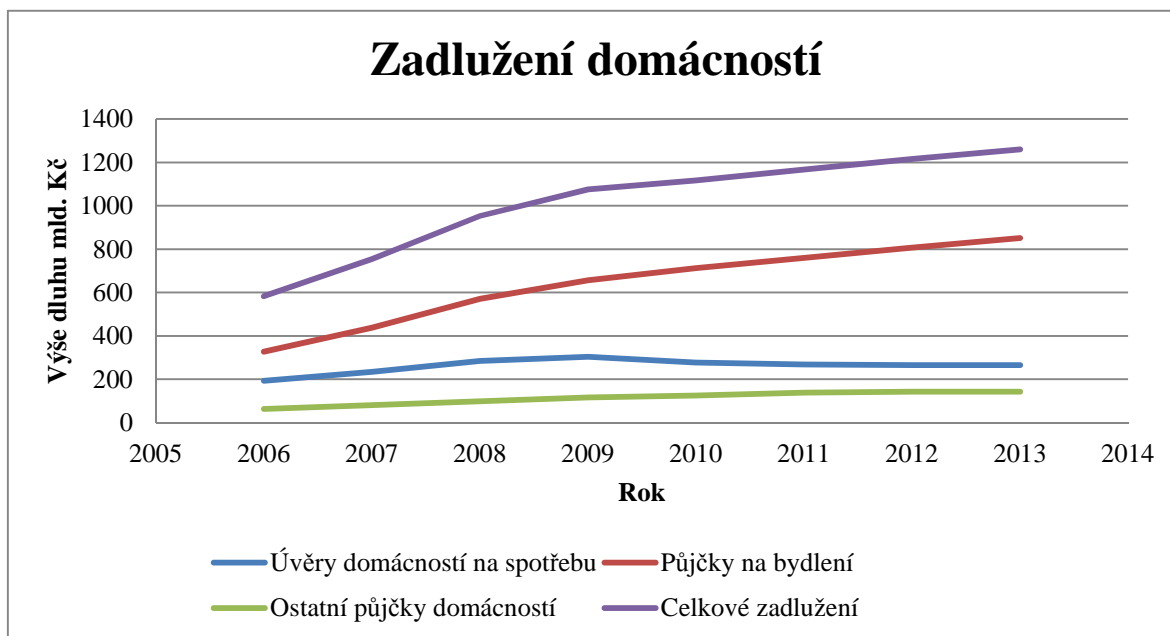
Období	Na spotřebu	Na bydlení	Ostatní	Celkem	1. diference	2. diference	tempo růstu	bazický index
2006	193	327	63	583	-	-	-	1,0000
2007	234	438	81	753	170	-	1,2917	1,2917
2008	284	570	99	954	201	30	1,2658	1,6350
2009	304	657	116	1 076	123	-78	1,1286	1,8453
2010	278	713	126	1 117	40	-82	1,0375	1,9146
2011	268	760	138	1 166	50	10	1,0446	1,9999
2012	265	807	143	1 216	50	0	1,0425	2,0850
2013	265	851	143	1 260	44	-6	1,0358	2,1596

Zdroj: ČBA, cit. 5.12.2014, online

Z tabulky č. 8 je vidět, že celkové zadlužení domácností stále roste, avšak v posledních letech dochází ke zpomalení nárůstu. Pro časovou řadu byly vypočteny první diference, které vyjadřují absolutní nárůst / pokles celkového zadlužení domácností v obdobích bezprostředně jdoucích po sobě. Je vidět, že zadlužení domácností v celém sledovaném období roste, ze začátku větším tempem, což dokazuje i vypočtená kladná druhá diference. Potom se růst zpomaluje. Na tuto skutečnost poukazuje záporná druhá diference.

Na objektivní posouzení vývoje je bohužel časová řada příliš krátká. Vypočtené průměrné tempo růstu celkového zadlužení domácností ve sledovaném období je **1,1163**.

Graf č. 15 - Zadlužení domácností v mld. Kč

Zdroj: ČBA, cit. 5.12.2014, online

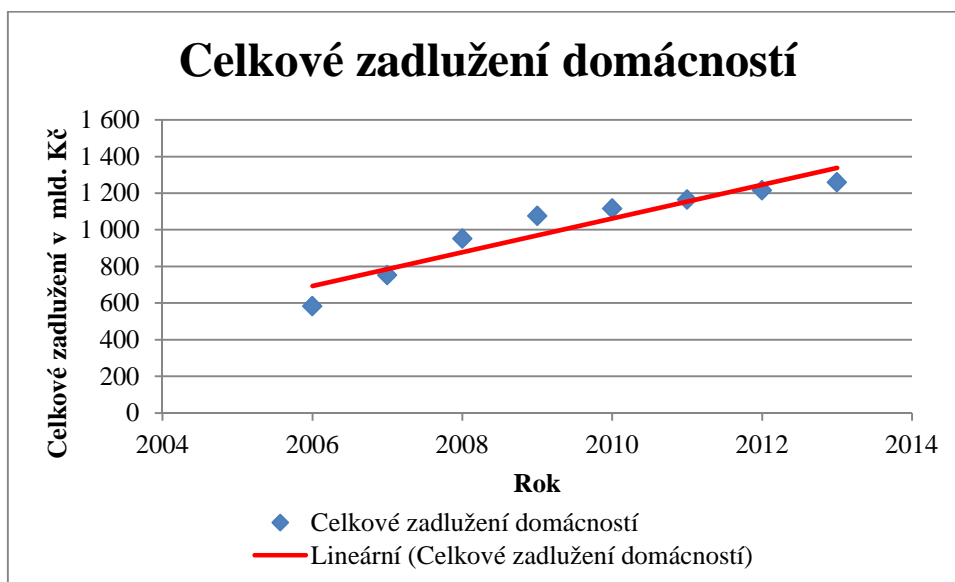
Z grafu č. 15 lze vidět rostoucí celkové zadlužení domácností v České republice od roku 2005-2014. Je patrné, že nejvíce ovlivňují celkové zadlužení domácností půjčky na bydlení.

Rostoucí zadluženost domácností má mnoho příčin. Patří mezi ně například vstřícnější postoj bankovních i nebankovních společností při poskytování úvěru, silná marketingová politika těchto společností, vliv reklamy na spotřebitele, stabilnější a relativně nízké úrokové sazby. Vlivem růstu životní úrovně je spojená i změna životního stylu. Zadluženost je ovlivněna rostoucí spotřebou domácností a názorovými změnami obyvatelstva na zadluženost. Většina z nich považuje půjčky a úvěry od bankovních i nebankovních společností za běžnou součást svého života.

8.2.1. Celkové zadlužení

Celkové zadlužení budeme aproximovat lineární funkcí a pomocí této závislosti odhadneme celkové zadlužení domácností pro roky 2014 a 2015.

Graf č. 16 - Vývoj celkového zadlužení domácností v období 2006 – 2013

Zdroj: ČBA, cit. 5.12.2014, online

Regresní funkce charakterizující vývoj zadlužení domácností má tvar $y = 601,709 + 91,98 \cdot t$.

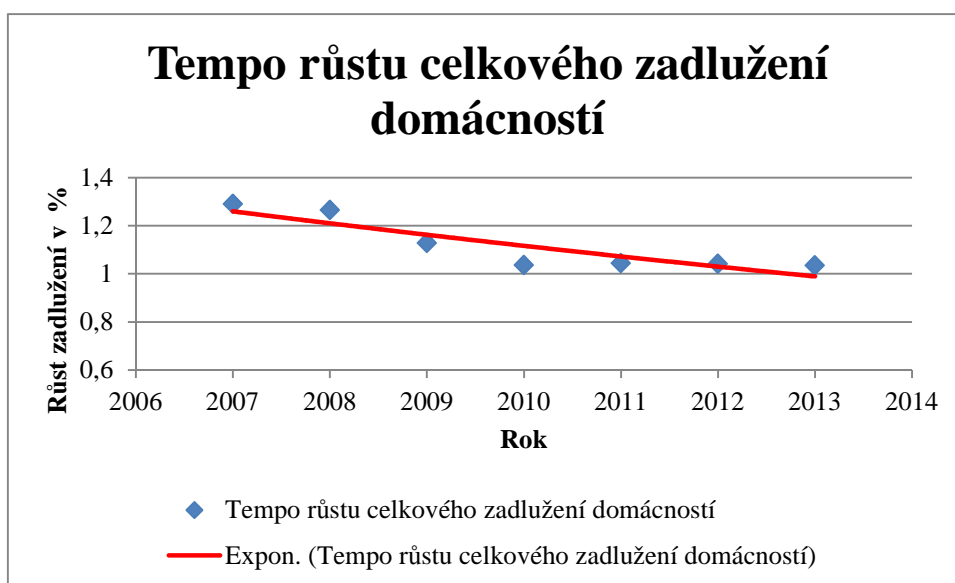
Index determinace, který charakterizuje jaká část celkové variability dat je vysvětlena lineárním modelem, vychází 0,8977. Koeficient MAPE, který hodnotí kvalitu zvoleného regresního modelu z pohledu časové řady je 6,9676.

Pokud použijeme zjištěnou regresní závislost k odhadu celkového zadlužení domácností, dostaneme předpokládané zadlužení domácností pro rok 2014 ve výši 1 429,566 mld. Kč a pro rok 2015 ve výši 1 521,550 mld. Kč.

8.2.2. Růst zadlužení

V grafu č. 17 je vývoj tempa růstu celkového zadlužení domácností. Nejprve byl nárůst větší, postupně klesal. Průměrné tempo růstu je jakási průměrná hodnota za celé sledované období a nemá souvislost s tvarem křivky vývoje. Z křivky je patrné, že nárůst zadlužení se zpomaluje.

Graf č. 17 - Vývoj tempa růstu celkového zadlužení domácností

Zdroj: ČBA, cit. 5.12.2014, online

V tomto případě lze popsat závislost exponenciální regresní funkcí.

$$y = 1,623 \cdot 10^{35} \cdot t^{0,961}$$

Průměrné tempo růstu celkového zadlužení za celé sledované období je 1,1163.

Bylo by zajímavé analyzovat údaje celkového zadlužení domácností a to jak bankovními institucemi, tak i nebankovními. Bohužel data potřebná k této analýze nejsou dostupná na veřejných zdrojích, neboť nebankovní společnosti nemají zákonnou povinnost ukládat do Centrálního registru úvěrů informace, ze kterých je možné zjistit, kdo si půjčuje, jaká je bonita a platební morálka daného klienta apod. Do evidence ČNB se také nedostávají půjčky od různých fyzických osob, lichvářů apod. Kompletní statistika o zadluženosti českých domácností tudíž neexistuje.

8.3. Delikvence bankovních úvěrů

S nárůstem celkové zadluženosti domácností v České republice souvisí také delikvence, tzn. objem úvěrových zdrojů, které se stávají pro banky nedobytnými, nebo vysoce rizikovými. Za tuto platební neschopnost – delikvenci se považuje, pokud dlužník neplatí řádně splátky úvěrů. Riziko pro dlužníka spočívá i v tom, že za nezaplacenou splátku si banka účtuje sankční poplatky, které jsou velmi vysoké. Navíc si banky účtují vysoké poplatky za upomínky, které jsou klientovi zasílány hned první den po řádném nezaplacení splátky.

Následující tabulka udává objem delikventních bankovních úvěrů v období 2002 – 2013 v mil. Kč

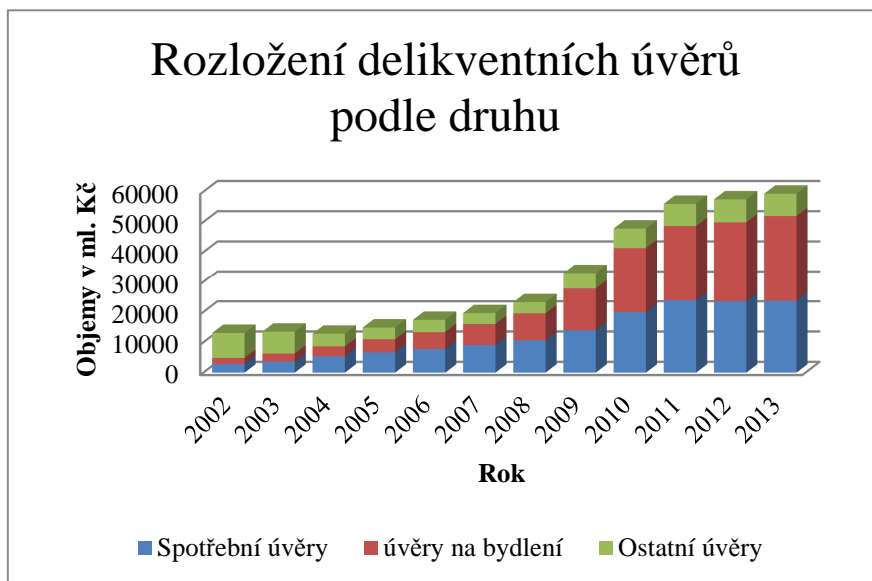
Tabulka č. 9 - Delikventní úvěry domácnostem v období 2002 – 2013 v mil. Kč

mil. CZK		spotřební úvěry obyvatelstvu vč.deb.zůst.na BÚ celkem - se selháním				úvěry na bydlení obyvatelstvu celkem - se selháním					
rok	Celkem	Celkem	Debety na BÚ	Kreditní karty	Spotřebitelské úvěry	Celkem	Hypoteční úvěry	Standardní úvěry ze Stavebního spoření	Preklienovací úvěry ze stavebního spoření	Spotřebitelské úvěry na nemovitosti	Ostatní úvěry se selháním
2002	13 084	2 840	142	12	2 686	2 007	615	293	423	676	8 237
2003	13 502	3 636	464	34	3 138	2 659	871	367	799	622	7 207
2004	12 810	5 361	670	85	4 605	3 304	1 205	424	1 227	448	4 145
2005	14 852	6 692	601	189	5 903	4 298	1 775	411	1 590	522	3 861
2006	17 384	7 807	552	302	6 953	5 554	2 746	438	1 716	654	4 023
2007	19 611	9 121	1 084	392	7 645	6 910	3 636	605	1 751	918	3 581
2008	23 238	10 667	1 264	525	8 878	8 908	5 180	688	1 986	1 054	3 663
2009	33 012	13 954	895	770	12 289	13 868	10 556	858	1 522	932	5 190
2010	47 829	19 946	810	1 617	17 519	21 423	17 315	1 061	2 123	924	6 460
2011	55 997	23 884	828	2 976	20 079	24 790	20 178	1 166	2 230	1 217	7 324
2012	57 470	23 569	1 107	2 973	19 489	26 332	21 421	1 253	2 056	1 602	7 569
2013	59 344	23 755	1 229	3 076	19 451	28 218	23 126	689	2 600	1 803	7 371

Zdroj: ČBA, cit. 5.12.2014, online

Z tabulky č. 9 je zřejmé, že ve sledovaném období v letech 2002-2013 došlo k velkému nárůstu v počtu delikventních úvěrů. Celková delikvence u všech poskytnutých úvěrů činila v roce 2002 13 084 mil. Kč. V roce 2013 to bylo 59 344 mil. Kč, tj. o 46 260 mil. Kč více. Ve sledovaném období vzrostla delikvence u poskytnutých dlouhodobých bankovních úvěrů z 2 007 mil. Kč v roce 2002 na 28 218 mil. Kč, tj. nárůst o 26 211 mil. Kč. U hypotečních úvěrů vzrostla delikvence z původní 615 mil. Kč v roce 2002 na 23 126 mil. Kč v roce 2013, tj. nárůst o 22 511 mil. Kč. U stavebního spoření došlo ve stejném období k nárůstu z původních 293 mil. Kč na 689, tj. o 396 mil. Kč a u překlenovacích úvěrů ze stavebního spoření z 423 mil. Kč na 2 600 mil. Kč, tj. o 2 177 mil. Kč. U ostatních spotřebitelských úvěrů na nemovitosti došlo k nárůstu z 676 mil. Kč na 1 800 mil. Kč, tj. nárůst o 1 127 mil. Kč. U ostatních úvěrů na bydlení došlo k selhání z původních 8 237 mil. Kč v roce 2002 na 7 371 mil. Kč v roce 2013, tj. o 866 mil. Kč méně než v roce 2002. Ve sledovaném období vzrostla delikvence u poskytnutých spotřebitelských bankovních úvěrů z původní delikvence 2 840 mil. Kč v roce 2002 na 23 755 mil. Kč, tj. nárůst o 20 915 mil. Kč. K největšímu nárůstu došlo u spotřebitelských úvěrů a to z původně poskytnutého objemu 2 mil. Kč v roce 2002 na 156 306 mil. Kč v roce 2013, tj. nárůst o 128 449 mil. Kč. K velkému nárůstu došlo také u kreditních karet a to z původně poskytnutého objemu 343 mil. Kč na 24 572 mil. Kč, tj. o 24 229 mil. Kč. U debetu na BÚ (kontokorentu) činil objem 7 340 mil. Kč v roce 2002 a v roce 2013 byl objem 12 298 mil. Kč, tj. nárůst o 4 958 mil. Kč.

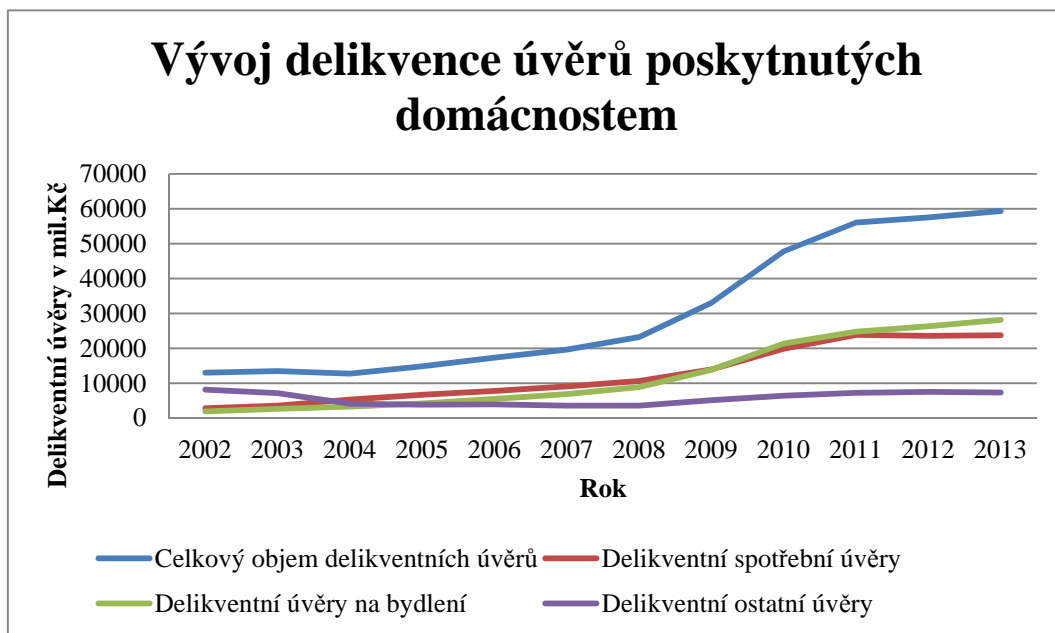
Graf č. 18 - Rozložení delikventních úvěrů podle druhu

Zdroj: ČBA, cit. 5.12.2014, online

Z grafu č. 18 je patrné, že na delikvenci se nejvíce podílí spotřební úvěry a úvěry na bydlení. Úvěry na bydlení z toho důvodu, že jsou poskytovány v podstatně větších objemech než ostatní typy úvěrů.

Graf č. 19 - Vývoj delikvence úvěrů poskytnutých domácnostem v období 2002 – 2013

Zdroj: ČBA, cit. 5.12.2014, online

Z grafu č. 19 vyplývá, vývoj celkové delikvence v období od roku 2002-2013 od bankovních ústavů. Lze vidět obraz toho, zda se delikvence poskytnutých úvěrů zhoršuje a případně u jaké skupiny poskytovaných úvěrových produktů. Situace kopíruje rozložení delikventních úvěrů podle druhu.

Tabulka č. 10 - Podíl problémových úvěrů k celkovému objemu poskytnutých

rok	spotřební úvěry obyvatelstvu vč.deb.zůst.na BÚ celkem					úvěry na bydlení obyvatelstvu celkem					
	mil. CZK	Celkem [%]	Debety na BÚ [%]	Platební karty [%]	Spotřebitelské úvěry [%]	Celkem [%]	Hypoteční úvěry [%]	Standardní úvěry ze Stavebního spoření [%]	Preklenovací úvěry ze stavebního spoření [%]	Spotřebitelské úvěry na nemovitosti [%]	Ostatní úvěry [%]
2002	8,31	7,99	1,94	3,49	9,64	2,07	1,45	1,43	2,11	4,81	32,96
2003	6,58	7,54	6,08	2,32	8,02	2,03	1,37	1,61	2,60	4,45	28,14
2004	4,75	9,15	7,80	3,42	9,70	1,83	1,24	1,61	2,70	3,90	13,34
2005	4,16	8,80	6,28	4,72	9,45	1,78	1,31	1,43	2,54	3,37	9,87
2006	3,69	8,02	6,24	4,64	8,48	1,72	1,34	1,50	2,35	3,92	8,07
2007	3,16	7,41	10,89	4,05	7,39	1,59	1,29	1,86	1,79	4,28	5,59
2008	2,91	6,91	10,63	4,23	6,82	1,58	1,41	2,00	1,49	3,71	4,56
2009	3,56	7,81	8,01	5,19	8,05	2,14	2,01	2,43	2,41	3,67	5,23
2010	4,76	10,44	6,77	8,54	10,94	3,04	2,97	2,84	3,28	4,64	5,87
2011	5,25	12,09	6,57	12,10	12,53	3,32	3,20	3,12	3,96	5,69	6,02
2012	5,17	12,12	8,88	11,89	12,42	3,34	3,16	3,43	4,05	6,85	5,94
2013	5,16	12,30	9,99	12,52	12,44	3,41	3,21	2,09	5,28	7,56	5,74

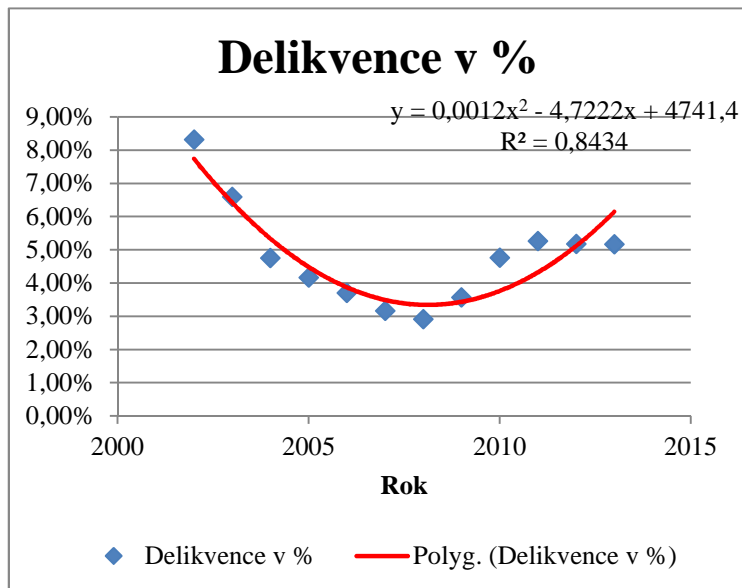
Zdroj: ČBA, cit. 5.12.2014, online

Pro objektivnější zhodnocení vývoje delikvence poskytnutých bankovních úvěrů je výhodnější její procentuální vyjádření, tzn. V tabulce č. 10 je znázorněn podíl objemu delikventních úvěrů k celkovému objemu poskytnutých úvěrů.

Na níže vypočtených hodnotách v grafu č. 20 a č. 21 lze jednoduše posoudit, zda delikvence jednotlivých typů úvěrů roste nebo klesá nebo zůstává nezměněna. Z další analýzy a z grafu č. 21 také vyplynou úvěrové produkty s nejvyšší delikvencí a tedy vysoce rizikové pro banku.

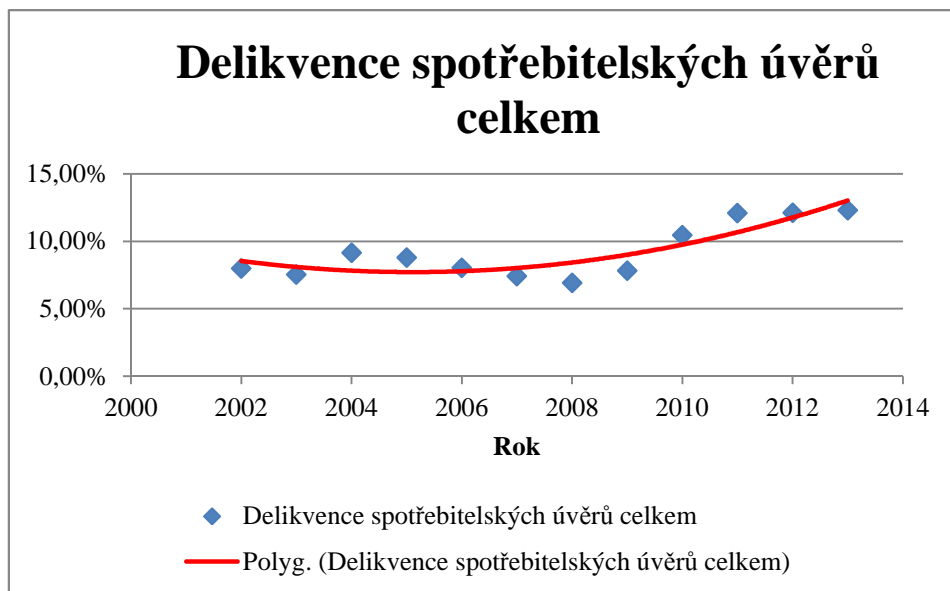
Vývoj delikvence

Graf č. 20 - Vývoj celkové delikvence úvěrů

Zdroj: ČBA, cit. 5.12.2014, online

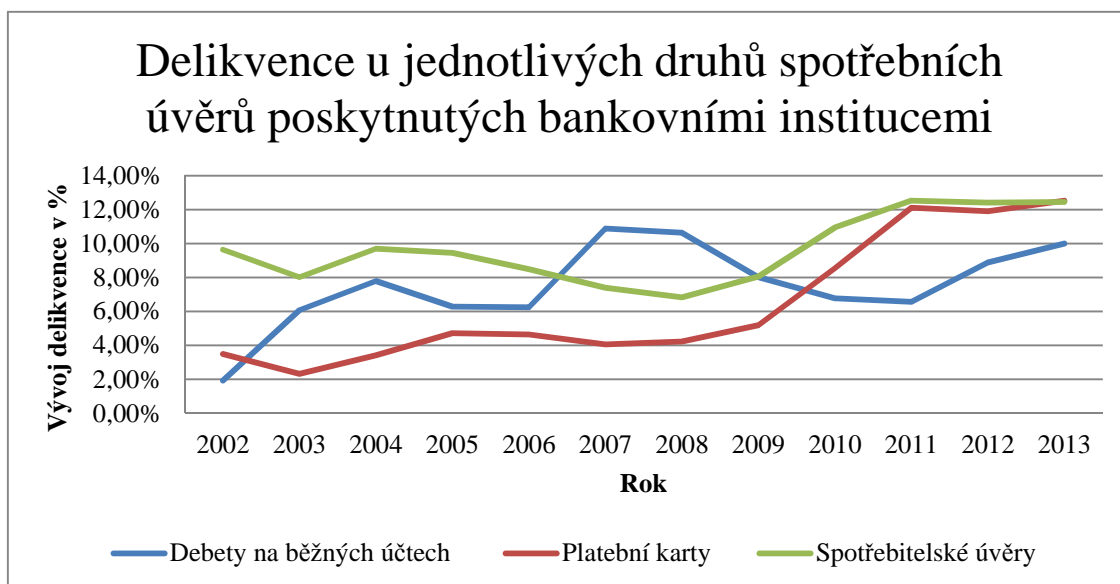
Graf č. 21 - Vývoj delikvence bankovních spotřebitelských úvěrů

Zdroj: ČBA, cit. 5.12.2014, online

Detailnějším pohledem na jednotlivé druhy spotřebitelských úvěrů poskytnutým domácnostem dostáváme následující vývoj delikvence.

Graf č. 22 - Delikvence u jednotlivých druhů spotřebních úvěrů poskytnutých bankovními institucemi

Zdroj: ČBA, cit. 5.12.2014, online

Porovnáním grafů lze vidět, že celkovou delikvencí spotřebních úvěrů ovlivňují problémové poskytnuté spotřebitelské úvěry a úvěry poskytnuté formou kreditních karet.

Je možné otestovat pomocí korelace časových řad, zda toto tvrzení je skutečně pravdivé. Nejprve lze zjistit, zda problémové spotřebitelské úvěry mají vliv na celkovou delikvenci úvěrů spotřebního charakteru. K posouzení bude použita v obou případech kvadratická regrese. Vývoj procenta problémových úvěrů spotřebního charakteru lze vyjádřit kvadratickou regresní funkcí ve tvaru: $y = 0,000852 \cdot t^2 - 0,00701 \cdot t + 0,09158$ Vývoj podílu problémových spotřebitelských úvěrů na celkových poskytnutých spotřebitelských úvěrech je charakterizován kvadratickou funkcí ve tvaru: $y = 0,001059 \cdot t^2 - 0,01042 \cdot t + 0,1069$.

Nyní se určí v obou případech rezidua a vypočítá se koeficient korelace reziduí obou závislostí. Koeficient korelace reziduí je 0,9740, což ukazuje na silnou korelační závislost

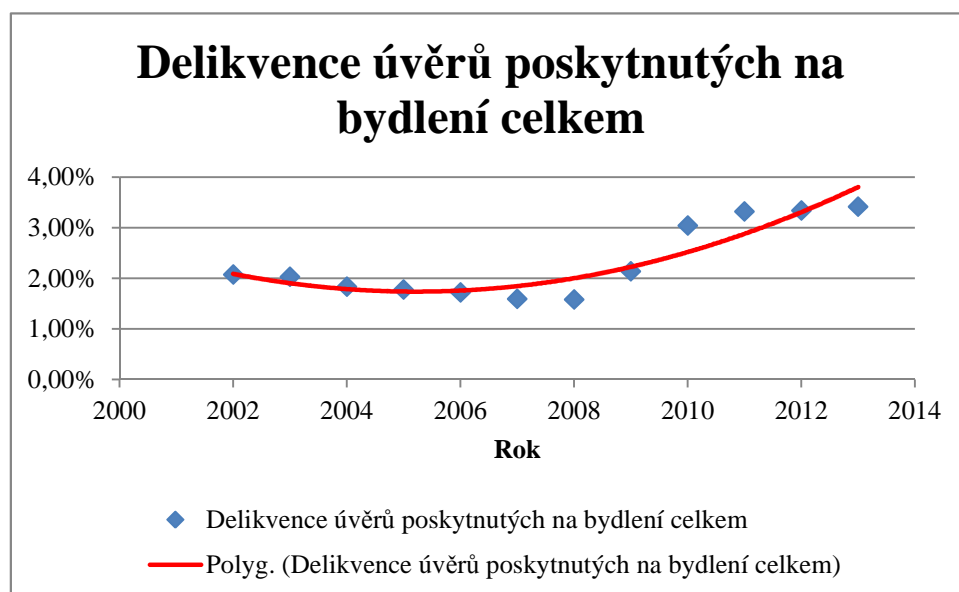
a to, že, **problémové spotřebitelské úvěry ovlivňují i celkovou delikvenci úvěrů spotřebitelského typu.** Tuto skutečnost lze ještě otestovat testem významnosti koeficientu korelace. Hodnota testovacího kritéria je 13,588 a porovnáním této hodnoty s kritickou hodnotou Studentova rozdělení $t_{\alpha, n-2} = 2,2281$ hypotézu o nevýznamnosti koeficientu korelace se zamítá a tvrzení je tímto prokázáno.

Obdobný postup bude proveden i v případě posuzování kreditních platebních karet vůči úvěrům spotřebního typu.

Závislost špatných úvěrů na kreditních kartách vyjadřuje rovnice

$y = 0,0011 * t^2 - 0,0053 * t + 0,0377$. Koeficient korelace reziduí delikvence úvěrů spotřebního typu a delikvence kreditních karet je 0,8749. Jestliže bude otestována statistická významnost tohoto koeficientu korelace, výsledek opět bude, že je statisticky významný a tudíž **delikvence kreditních karet výrazným způsobem ovlivňuje celkovou delikvenci úvěrů spotřebního typu** (testovací kritérium $T = 5,7123$).

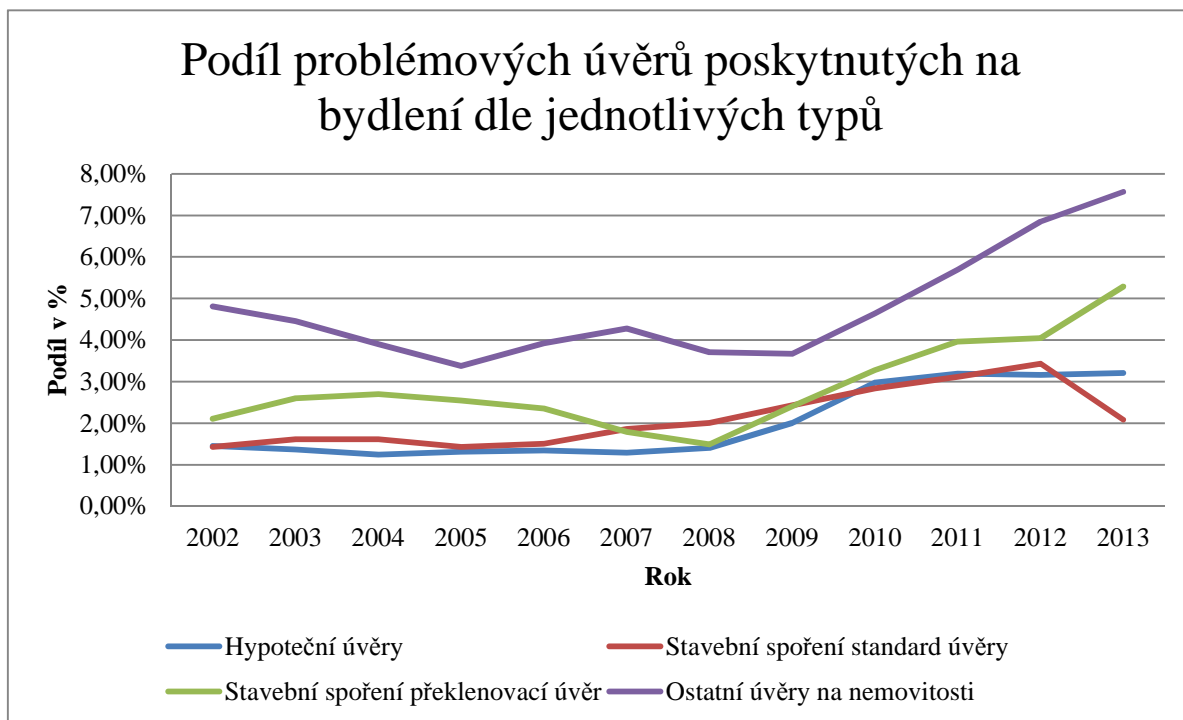
Graf č. 23 - Delikvence úvěrů poskytnutých na bydlení

Zdroj: ČBA, cit. 5.12.2014, online

Stejně jako u úvěrů spotřebního typu se lze detailněji zaměřit i na jednotlivé typy úvěrů na bydlení poskytnutých bankovními domy.

Graf č. 24 - Podíl problémových úvěrů poskytnutých na bydlení dle jednotlivých typů

Zdroj: ČBA, cit. 5.12.2014, online

V tomto případě lze vidět, že všechny typy úvěrů vykazují podobný trend a celkově potom ovlivňují tvar celkové regresní závislosti.

Jak je z předchozích analýz zřejmé, většinu zadlužení domácností tvoří hypoteční úvěry, které patří k méně rizikovým. Z grafu č. 24 lze vidět, že selhání u hypotečních úvěrů dosahuje v poslední době pouze přes 3 %. U stavebního spoření u standardního úvěru je to dokonce ještě o 1 % méně. Poměrně nízká rizikovost u těchto produktů je dána tím, že banka vzhledem k vysoké částce, kterou si lidé půjčují, pečlivě zkoumá bonitu klienta. Na hypotéku si rozhodně nedosáhne každý. Svoji roli hraje i zástavní právo k nemovitosti. Zástavní právo je vždy u hypotečního úvěru a standardního úvěru ze stavebního spoření. Je vidět, že tyto dva typy úvěrů na bydlení jsou nejméně rizikové – je na nich nejnižší delikvence. U nezajištěných překlenovacích úvěrů ze stavebního spoření je delikvence nad 5 % a u ostatních úvěrů na bydlení delikvence téměř 8 %. Obecně se dá říci, že zajištěné úvěry mají nižší delikvenci než úvěry nezajištěné. Lidé mají ke svému bydlení vztah, a tak si rozmyslí, který úvěr je třeba splácet přednostně a na který si banka počká.

9. Analýza porovnání objemu bankovních a nebankovních spotřebitelských úvěrů

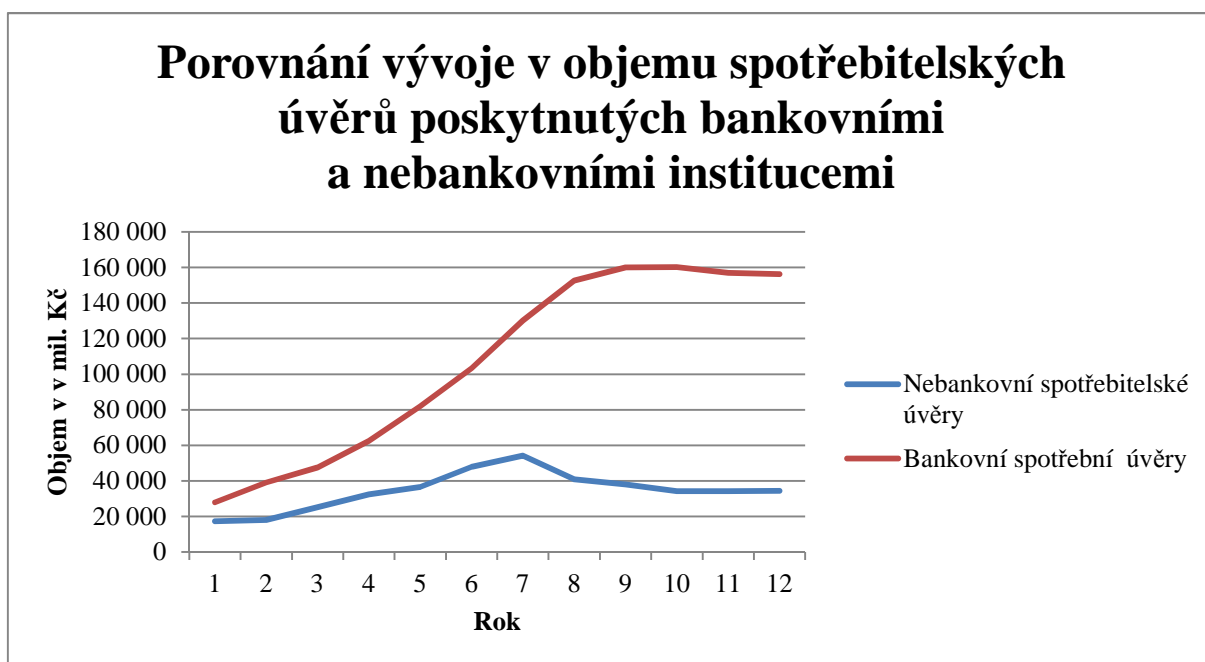
Tabulka č. 11 - Objem poskytnutých spotřebitelských úvěrů v mil. CZK od bankovních a nebankovních subjektů

Období	Nebankovní spotřebitelské úvěry	Bankovní spotřebitelské úvěry
2002	17 367	27 857
2003	18 007	39 124
2004	25 282	47 487
2005	32 483	62 477
2006	36 495	81 955
2007	47 847	103 402
2008	54 265	130 089
2009	40 961	152 706
2010	37 930	160 119
2011	34 223	160 277
2012	34 162	156 960
2013	34 401	156 306

Zdroj: ČBA, cit. 5.12.2014, online

Z tabulky č. 11 lze vyčíst, že ve sledovaném období 2002-2013 vzrostl objem poskytnutých spotřebitelských úvěrů u nebankovních úvěrů z 17 367 mil. Kč na 34 401 mil. Kč, tj. na dvojnásobek a u bankovních úvěrů z 27 857 mil. Kč na 156 306 mil. Kč tj. více než na pětinašobek z původního objemu. V roce 2002 bylo poskytnuto 17 367 mil. Kč nebankovních úvěrů a 27 857 mil. Kč bankovních úvěrů, tj. o 10 490 mil. Kč více. V roce 2013 bylo poskytnuto 34 401 mil. Kč nebankovních úvěrů a 156 306 mil. Kč bankovních úvěrů, tj. o 121 905 tis. Kč, což je 4,5 x více. Spotřebitelé výrazně omezili své půjčky od nebankovních věřitelů počínaje rokem 2009. Tento trend pokračoval v letech 2010-2013, kdy dochází ke stagnaci stavů půjčených peněz u nebankovních institucí.

Graf č. 25 - Porovnání vývoje v objemu spotřebitelských úvěrů poskytnutých bankovními a nebankovními institucemi

Zdroj: ČBA, cit. 5.12.2014, online

Z grafu č. 25 je patrné, že vývoj v objemu poskytnutých úvěrů v případě bankovních i nebankovních institucí je velice podobný. Pokles v objemu je výraznější u nebankovních institucí. Důvodem je zřejmě skutečnost, že prostředky od nebankovních institucí jsou mnohem dražší, než u bank.

10. Závěr

Pro naplnění cíle práce byly pro představu o poskytovaných úvěrových produktech charakterizovány základní parametry úvěrových produktů spotřebního financování i úvěrů na bydlení v rámci tří bank, a to v České spořitelně, Komerční bance a v Československé obchodní bance

Z porovnání krátkodobých spotřebitelských úvěrů na spotřebu vyplývá, že se parametry produktu kontokorent k běžnému účtu a kreditní karty téměř neliší. Úrokové sazby se u těchto produktů pohybují kolem 20 % p. a. Z provedených analýz vyplývá, že je možné tyto produkty charakterizovat jako **vysoce rizikové**, protože právě u těchto produktů hrozí velké riziko delikvence. Podíl problémových kreditních karet k celkovému objemu poskytnutých je 12,52 %, což je nejvyšší procento delikvence u všech typů poskytovaných produktů. U kontokorentu k běžnému účtu je to kolem 10 %.

Rizikové jsou i spotřebitelské úvěry, u kterých se delikvence pohybuje kolem 12 % vůči celkově poskytnutému objemu spotřebitelských úvěrů. Za účelem zjištění rozdílu ve splátce a přeplacení byla zpracována modelová situace klienta, který si půjčí částku 100 000 Kč na 5 let, a to v ČSOB, která poskytuje tři typy půjček, České spořitelně a v Komerční bance. Průměrná splátka u sledovaných bank u půjčky na cokoliv činí 2 304 Kč a nejvýhodnější podmínky získá klient v Komerční bance. Bude mít splátku 2 061 Kč a za pět let přeplatí 24 150 Kč. Nejdražší půjčku poskytne Česká spořitelna, kde klient přeplatí 49 020 Kč.

Další modelová situace je rozšířena i o nebankovní půjčky. V modelové situaci si klient půjčí 80 000 Kč na 2 roky. U bankovních půjček se celkové přeplacení pohybuje od 10 – 15 tis. Kč. U nebankovních institucí se toto přeplacení pohybuje od 15 – 35 tis. Kč. U tohoto produktu by měl klient dobře zvážit, od které instituce si peníze půjčí. Praktiky některých nebankovních poskytovatelů jsou nekalé a důsledky rostoucích dluhů mají i sociální dopad. Nebankovní společnosti často cíleně oslovují sociálně slabé občany, staré lidi a občany v tísní, kteří to berou jako příležitost, že je někdo osloví s nabídkou a často bez rozmyslu a bez potřeby tyto nevýhodné smlouvy podepíší. Z právního pohledu tito lidé důsledky pocítí později, když upadnou do dluhové pastí, nemají peníze na advokáta ani na jinou právní pomoc.

Poslední modelová situace je zaměřena na úvěry na bydlení. V modelové situaci si klient půjčí na koupi bytu 920 000 Kč na 25 let v Československé obchodní bance, v Komerční bance, v České spořitelně a v Českomoravské stavební spořitelně. Z modelové situace vyplývá, že v současné době jsou podstatně výhodnější hypoteční úvěry než úvěry a meziúvěry ze stavebního spoření. Klient by měl při výběru dané instituce vždy porovnávat celkovou splátku, kterou bude měsíčně platit a ne úrokovou sazbu. Ze zpracování je zřejmé, že i při nejnižší úrokové sazbě 1,99 % p. a., kterou poskytla Česká spořitelna klient po započtení ostatních nákladů jako je například pojištění hypotéky proti platební neschopnosti, přeplatí více, než klient v ČSOB.

Zadluženosti českých domácností dominují úvěry od bank, a v nich především úvěry na bydlení. Jejich výrazný podíl ve srovnání se spotřebitelskými úvěry dokazuje tendenci českých domácností k uvážlivým „dobrým“ půjčkám, na druhé straně nelze z obecného pohledu eliminovat riziko, že obrovský růst zadluženosti se odehrával v období nízkých úrokových sazeb a rostoucích cen nemovitostí. Podobně tomu bylo i v USA před hypoteční krizí. Vyslovená hypotéza, zda objem poskytnutých dlouhodobých úvěrů ovlivňuje celkový objem poskytnutých úvěrů, byla statisticky otestována a lze tak potvrdit hypotézu, že objem poskytnutých dlouhodobých úvěrů ovlivňuje celkový objem poskytnutých bankovních úvěrů ve sledovaném období 1990-2014.

Nejcharakterističtější rysem zadlužování českých domácností byla ve sledovaném období 2002-2013 jeho rychlost. Jestliže koncem roku 2002 dlužilo obyvatelstvo bankám 157,5 mld. Kč, koncem roku 2013 dlužily české domácnosti celkem 1,15 bilionu Kč. Z tohoto objemu bylo poskytnuto na bydlení 827,5 miliard Kč a na spotřebu 193,2 miliard Kč. Zbývající část tvořily z objemového hlediska ostatní úvěry.

Jak je z provedených analýz jednotlivých typů úvěrů domácnostem patrné, tempo růstu začalo výrazně oslabovat již od roku 2008. Stav bankovních úvěrů na spotřebu se dokonce od září 2011 meziročně snižoval. Šlo z menší části o neochotu lidí si půjčovat, ať už z důvodu obavy ze ztráty zaměstnání a strachu z platební neschopnosti, spíše však o obezřetnost ze strany bank při hodnocení bonity uchazečů o úvěr a nastavení přísnějších podmínek při poskytování produktů. Hlavním problémem u bank je vývoj individuálního rizika dlužníků pramenících z jejich sociálního statutu, věku, stability zaměstnání.

Objem úvěrů v selhání za sektor domácností činil v závěru roku 2013 celkem 59,3 mld. Kč a stále roste. Časově se nárůst delikvence shoduje s mohutným tempem růstu jeho

zadluženosti. Od roku 2011 do konce roku 2013 se podíl špatných půjček obyvatelstva udržuje mezi 5,0-5,2 % celkové zadluženosti domácností. V letech konjunktury se špatné půjčky obyvatelstvu snižovaly, ze 4,75 % z konce roku 2004 na 2,91 % na konci roku 2008. Tříprocentní hranici začaly převyšovat opět od jara 2009 nad úroveň 5 % celkové zadluženosti dosud. Na delikvenci se nejvíce podílí spotřební úvěry a to 12,30 % a úvěry na bydlení 3,41 %. Úvěry na bydlení z toho důvodu, že jsou poskytovány v podstatně větších objemech než ostatní typy úvěrů.

Statistickým testováním bylo prokázáno, že celkovou delikvenci spotřebních úvěrů ovlivňují problémové poskytnuté spotřebitelské úvěry a úvěry poskytnuté formou kreditních karet.

K odhadu výše poskytnutých bankovních úvěrů domácnostem v období 2014 a 2015 lze použít zjištěnou lineární regresní závislost. S jejím použitím lze odhadnout, že **výše úvěrů dosáhne 1,35 bilionu Kč v roce 2014 a 1,45 bilionu Kč v roce 2015**. Vzhledem k tomu, že zvolená regresní funkce není zcela přesná a data, která jsou k dispozici, vykazují známky nasycení, ve skutečnosti bude zřejmě výše úvěrů nižší, než odhadnuté hodnoty.

K odhadu celkového zadlužení bylo použito testování pomocí regresní závislosti. **Předpokládané zadlužení domácností pro rok 2014 je odhadnuto na 1,43 bilionu Kč a pro rok 2015 ve výši 1,52 bil. Kč.**

Ze statistických analýz vyplývá, že tempo růstu zadlužení se zpomaluje a data, která jsou k dispozici, vykazují známky nasycení. Česká republika zažívá již delší dobu boom v poskytování nejrůznějších úvěrů občanům. To sebou přináší i problémy. Lidé se dostávají do situací, kdy nemohou dostát svým závazkům a řádně splácet své úvěry. V mnohých případech to není jejich chyba. Mohou přijít o pravidelný příjem, o který je připraví dlouhodobá nemoc, ztráta zaměstnání rozvod nebo smrt partnera. Vážným problémem také je, že na českém trhu působí i nebankovní společnosti a finanční poradci, kteří nepodléhají žádnému doзору. Ke konci loňského roku tak bylo zaregistrováno 50 tisíc subjektů, u kterých je možné si půjčit částku od minimálních částek až do několika tisíc. Nad těmito subjekty, které provádějí svoji činnost pouze na vázanou živnost, dohlíží Česká obchodní inspekce. Objem takto poskytnutých „šedých úvěrů“ se odhaduje na 80 mld. Kč. Tyto úvěry nejsou v žádných statistikách přesně evidovány. V české společnosti tak vzniká

sociální problém u lidí ve špatné finanční situaci, u starých důvěřivých lidí a naopak u mladých lidí, kteří se bezhlavě a bez rozmyslu vrhají do zadlužování sebe sama.

Situaci by tak mohla vylepšit novela zákona, kterou navrhuje ministerstvo financí. Dohled nad nebankovními subjekty by tak měla mít Česká národní banka, která se tomu však v současné chvíli brání. Další ochranou spotřebitele se tak může stát podpora finanční gramotnosti a další rozvoj finančního vzdělávání. Dle názoru autorky diplomové práce, která má dlouholetou praxi v oblasti poskytování úvěrových produktů a bankovníctví, by se měla výuka finančního vzdělávání stát povinným předmětem dětí na základní škole. Je to jedna z cest jak ochránit spotřebitele před pádem do dluhové pasti. Tato oblast je v současné době opomíjena, přestože je jednou z nejdůležitějších pro spokojený a zodpovědný život občanů.

11. Seznam citovaných zdrojů

BARTOŠEK, K., JAROŠ, P. *Bankovníctví v České republice*. 3. Vyd. Praha: Bankovní institut, 1998. ISBN 80-902243-9-3.

BRČÁK, J., *Česká republika ve světle ekonomických teorií*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o 2012. ISBN 978-80-7380-369-8.

COFIDIS. Tabulka splátek půjčky Cofidis [online]. © 2014 [cit.15.12.2014]. Dostupné z: <http://www.cofidis-pujcky.cz/tabulka-splatek>

CRIF. *Společnost CRIF – Czech Credit Bureau, a. s* [online]. © 2014 [cit.19.8.2014]. Dostupné z: <http://www.crif.cz/Pages/default.aspx>.

ČESKÁ BANKOVNÍ ASOCIACE. Statistika - databáze zdrojů. ČBA.cz © 2013-2012 [cit.5.12.2014]. Dostupné z: <https://www.czech-ba.cz/cs/bankovni-sektor/data-studie/statistika-databaze-zdroju>.

ČESKÁ LEASINGOVÁ FINANČNÍ ASOCIACE. Charakteristika spotřebitelského úvěru. ČLFA.cz © 2013-2012 [cit.26.8.2014]. Dostupné z: <http://www.clfa.cz/index.php?textID=48>.

ČESKÁ SPOŘITELNA. Česká spořitelna se stala bankou bez bariér roku 2014, po jedenácté obhájila, titul nejdůvěryhodnější banka a získala i ocenění Hypotéka roku. CSAS.cz [online]. © 2010 [cit.24.9.2014]. Dostupné z: www.csas.cz/static_internet/cs/Komunikace/Tiskove.../tz_141113.pdf.

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Historická ročenka národních účtů 1990-2010. Databáze ročních národních účtů*. [online]. © 2010 [cit.19.8.2014]. Dostupné z: <http://apl.czso.cz/pll/rocenka/rocenka.indexnu>.

ČMSS. *ČMSS dosáhla v roce 2011 rekordních tržních podílů ve spoření i v úvěrech* [online]. © 2014 [cit.10.9.2014]. Dostupné z: <https://www.cmss.cz/onas/zpravodaj/tiskove-zpravy/2012-1>.

ČSOB. Vše o této bance. [online]. © 2014 [cit.24.9.2014]. Dostupné z: <http://www.csob-cz.cz/>

- DUPONT, L. *1001 reklamních tipů*. Praha: Pragma, 2006. ISBN 978-80-7349-195-6.
- DVOŘÁK, P. *Bankovníctví pro bankéře a klienty*. 3. Vyd. Praha: Linde, 2005. ISBN 80-7201-515-X.
- DVOŘÁK, P. *Komerční bankovníctví pro bankéře a klienty*. Praha: Linde, 2001. ISBN 80-7201-310-6 .
- FRANK, R., H., BERNANKE, B. *Ekonomie*. Praha: Grada, 2002.
- FLÉGLOVÁ, M. Česká obchodní inspekce. *Neuvážené úvěry ničí spotřebitele (Závěrečná zpráva za rok 2012)*. [online]. © 2012 [cit.3.9.2014]. Dostupné z: www.coi.cz/userdata/zpravy/2013/130214-tz-spotrebitelske-uvery.doc.
- HINDLS, R., KAŇOKOVÁ, J., NOVÁK, I.: *Metody statistické analýzy pro ekonomy*. Praha: Management Press, 1997. ISBN 80-86946-16-9.
- HRONOVÁ, S., HINDLS, R., *Ekonomické chování sektoru domácností ČR – spotřeba a zadluženost. Šance dětem.cz* [online]. © 20011-2014 [cit. 18.7.2014]. Dostupné z: <http://www.sancedetem.cz/srv/www/content/pub/cs/odborna-knihovna/ekonomicke-chovani-sektoru-domacnosti-cr-spotreba-a-zadluzenost-6260.html>.
- HYPINDEX. Fincentrum Hypoindex červenec 2014: Počty hypoték klesají, méně se refinancuje. [Hypoindex.cz](http://www.hypoindex.cz) © 2008–2015 [cit.20.8.2014]. Dostupné z: <http://www.hypoindex.cz/fincentrum-hypoindex-cervenec-2014-pocty-hypotek-klesaji-mene-se-refinancuje/>
- CHVÁTAL, D. *Zadlužení a předlužení není totéž. Finexpert.cz*. © 2014 [cit.19.8.2014]. Dostupné z: <http://finexpert.e15.cz/zadluzeni-a-predluzeni-neni-totez>.
- JÁNEŠOVÁ, M. *Financování a bankovníctví*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2001. ISBN 80-7194-358-4.
- KALABIS, Zdeněk. *Bankovní služby v praxi : Jak se orientovat v nabídce bankovních produktů*. Brno : Computer Press, a.s., 2005. ISBN 80-251-0882-1.
- KAMPF, R. *Financování a bankovníctví*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2005. ISBN 80-7194-712-1.

KOMERČNÍ BANKA. Výroční zpráva 2012. *KB.cz* [online]. © 2012 [cit.15.12.2014]. Dostupné z: <https://www.kb.cz/file/u/about-bank/investor-relations/annual-reports/annual-report-2012/cz/09-zamestnanci.html>.

KOPECKÁ, O. Věří Češi reklamě? *Výzkumy.cz* [online]. © 2010 [cit.26.9.2014]. Dostupné z: <http://www.vyzkumy.cz/clanky/407-veri-cesi-reklame>.

KOUDELKA, J. *Spotřební chování a segmentace trhu*. Praha: Vysoká škola ekonomie a managementu, 2006. ISBN 80-86730-01-8.

KUČERA, P. Úspory českých domácností rostou, zjistilo ministerstvo. *Aktuálně.cz* [online]. © 2013 [cit.18.8.2014]. Dostupné z: <http://zpravy.aktualne.cz/finance/uspory-ceskych-domacnosti-rostou-zjistilo-ministerstvo/r~5955f080ea2e11e3be660025900fea04/>.

KURZY.cz Finanční poradci. © 2000-2014 [cit.3.9.2014]. Dostupné z: <http://www.kurzy.cz/hledani/?cx=partner-pub-8271295218880500:vtzlsrgwfm1&cof=FORID:10&ie=windows->.

MARVANOVÁ, M., JURÍK, P. *Platební styk*. Praha: Bankovní institut, 1996.

MINISTERSTVO VNITRA. Prevence zadlužování českých domácností s důrazem na sociálně slabé a vyloučené skupiny obyvatel. *MVČR.cz* © 2014 [cit.19.8.2014]. Dostupné z: www.mvcr.cz/soubor/prevence-zadluzovani-pdf.aspx.

Nebankovní půjčky. *Nebankovní půjčky: Ideální způsob financování* [online]. © 2014 [cit.14.9.2014]. Dostupné z: www.nebankovnipujcky.net.

NEJ BANKA. Nejvyšší ocenění získaly Komerční banka a ING Životní pojišťovna. *Nejbanka.cz financování* [online]. © 2012 [cit.19.10.2014]. Dostupné z: http://www.nejbanka.cz/aktualne/napsali_o_nas/detail/741

POLOUČEK, S. *Bankovníctví*. Praha: C.H. Beck, 2006. ISBN 80-7179-462-7.

PROVIDENT. O providentu. *Provident.cz* [online]. © 2012 [cit.15.12.2014]. Dostupné z: <https://www.provident.cz/o-providentu/>

PULPÁNOVÁ, S., *Komerční bankovníctví v České republice*. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 2007. ISBN 978-80-245-1180-1-.

RADOVÁ, J., Dvořák P., Málek J., *Finanční matematika pro každého*. Grada Publishing,a.s.,2013. ISBN 978-80-247-4831-3.

REVERENDA, Z. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. Praha: Management Press, s.r.o., 2012, ISBN 978-80-7261-240-6.

ROTOVÁ, Simona. Bankovní vs. nebankovní klient. Jak se liší? *Finance. cz.* [online]. © 2014 [cit.27.8.2014]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/zpravy/finance/306217-bankovni-vs-nebankovni-klient-jak-se-lisi/>.

SEDLÁČEK, T. *Ekonomie dobra a zla*. Praha: 65.pole, 2009. ISBN 978-80-903944-3-8.

SEGER, R., HINDLS, R.: *Statistické metody v tržním hospodářství*. Praha: Victoria Publishing, 1995. ISBN 80-7187-058-7.

SEKERKA, B. *Bankovníctví. 1. Díl*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2005. ISBN 80-7194-814-4.

SEKERKA, B. *Bankovníctví. 2. Díl*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2005. ISBN 80-7194-815-2.

SMRČKA, L. *Rodinné finance: ekonomická krize a krach optimismu*. vyd. 1. Praha: C.H.Beck, 2010. ISBN 978-80-7400-199-4.

STAVEBNÍ SPOŘENÍ. *Stavební spoření-úvodní strana*. *Stavebni-spořeni.com* [online]. © 2013 [cit.7.9.2014]. Dostupné z: <http://www.stavebni-spořeni.com/>.

SVATOŠOVÁ, L. KÁBA, B. *Statistické metody II*. Praha: Reprografické studio PEF ČZU, 2008. ISBN 978-80-213-1736-9.

ŠIMÁNKOVÁ, J., SYROVÝ, P., ŠÍMA, J. *Jak na úvěry*. Praha: ASPI, 2004. ISBN 80-7357-015-7.

TESCO. *Spojení půjček*. *Finanční služby*. [online]. © 2013 [cit.15.12.2014]. Dostupné z: <http://www.itesco.cz/cs/financni-sluzby/pujcka-bez-poplatku/>

VYSEKALOVÁ, J. *Psychologie spotřebitele. Jak zákazníci nakupují*. Praha: Grada Publishing, 2004. ISBN 80-247-0393-9.

VYSEKALOVÁ, J., MIKEŠ, J. *Reklama: jak dělat reklamu*. Praha: Grada Publishing, 2003. ISBN 80-247-0557-5.

ZÁMEČNÍK, P. Zadlužování domácností: Zvykejme si! *Mešec.cz cz* [online]. © 2006 [cit.19.8.2014]. Dostupné z: <http://www.mesec.cz/clanky/zadluzovani-domacnosti-zvykejme-si/>.

ZEMAN, V., MELUZÍN, T. *Bankovníctví. 1. Díl*. Brno: Cerm, 2006, ISBN 80-214-3255-1.

12. Seznam použitých zkratek

a.s.	akciová společnost
bil.	bilion
BRKI	bankovní registr dlužníků
CBCB	Centrální registr dlužníků
ČLFA	Česká leasingová a finanční společnost
ČMSS	Českomoravská stavební spořitelna
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
Čs	Česká spořitelna, a.s.
ČSOB	Československá obchodní banka, a.s.
ERA	finanční centrum Poštovní spořitelny
GE	GE Money bank, a.s.
HDP	hrubý domácí produkt
KB	Komerční banka
Kč	korun českých
KTK	kontokorent, povolené přečerpání k běžnému účtu
mil.	miliony
mld.	miliardy
NRKI	nebankovní registr dlužníků
p.a.	per annum, ročně
PRIBOR	průměrná referenční úroková sazba na pražském mezibankovním trhu
RPSN	roční procentní sazba nákladů
SOLUS	registr dlužníků
StS ČS	Stavební spořitelna České spořitelny Buřinka
tis.	tisíce

13. Seznam grafů

Graf č. 1 - Úspory domácností

Graf č. 2 - Vývoj HDP výdajovou metodou mezi lety 2005 až 2012

Graf č. 3 - Vývoj RPSN v letech 2004-2013

Graf č. 4 - Tržní podíl bilanční sumy u stavebních spořitelů v ČR

Graf č. 5 - Splátka u poskytnutého úvěru ve výši 100 000 Kč se splatností 5 let

Graf č. 6 - Celková částka kterou klient přeplatí

Graf č. 7 - Tržní podíl poskytnutých hypoték v bankách v ČR

Graf č. 8 - Poskytnuté bankovní úvěry dle časového hlediska celkem v mld. CZK

Graf č. 9 - Vývoj objemu poskytnutých bankovních úvěrů domácnostem

Graf č. 10 - Objem celkově poskytnutých bankovních úvěrů domácnostem v letech 2002 až 2013 v mil CZK

Graf č. 11 - Úvěry spotřebního typu

Graf č. 12 - Objem poskytnutých bankovních spotřebitelských úvěrů v období 2002 – 2013

Graf č. 13 - Vývoj objemu poskytnutých úvěrů na bydlení v období 2002 - 2013

Graf č. 14 - Vývoj objemu poskytnutých dlouhodobých hypotečních úvěrů v období 2002 – 2013

Graf č. 15 - Zadlužení domácností v mld. Kč

Graf č. 16 - Vývoj celkového zadlužení domácností v období 2006 - 2013

Graf č. 17 - Vývoj tempa růstu celkového zadlužení domácností

Graf č. 18 - Rozložení delikventních úvěrů podle druhu

Graf č. 19 - Vývoj delikvence úvěrů poskytnutých domácnostem v období 2002 – 2013

Graf č. 20 - Vývoj celkové delikvence úvěrů

Graf č. 21 - Vývoj delikvence bankovních spotřebitelských úvěrů

Graf č. 22 - Delikvence u jednotlivých druhů spotřebních úvěrů poskytnutých bankovními institucemi

Graf č. 23 - Delikvence úvěrů poskytnutých na bydlení

Graf č. 24 - Podíl problémových úvěrů poskytnutých na bydlení dle jednotlivých typů

Graf č. 25 - Porovnání vývoje v objemu spotřebitelských úvěrů poskytnutých bankovními a nebankovními institucemi

14. Seznam obrázků

Obrázek č. 1 - Vývoj průměrné úrokové sazby nově sjednaných hypoték

15. Seznam tabulek

Tabulka č. 1 - Porovnání velkých bank v ČR

Tabulka č. 2 - Porovnání základních parametrů u kontokorentních úvěrů

Tabulka č. 3 - Porovnání základních charakteristik kreditních karet

Tabulka č. 4 - Porovnání základních parametrů u spotřebitelských úvěrů

Tabulka č. 5 - Porovnání bankovní a nebankovní půjčky

Tabulka č. 6 - Porovnání hypotečních úvěrů a a úvěru ze stavebního spoření

Tabulka č. 7 - Poskytnuté úvěry domácnostem v mil. Kč podle druhu

Tabulka č. 8 - Zadlužení domácností v mld. Kč v období 2006 až 2013

Tabulka č. 9 - Delikventní úvěry domácnostem v období 2002 – 2013 v mil. CZK

Tabulka č. 10 - Podíl problémových úvěrů k celkovému objemu poskytnutých

Tabulka č. 11 - Objem poskytnutých spotřebitelských úvěrů v mil. CZK od bankovních a nebankovních subjektů

16. Přílohy

Příloha č. 1

Česká spořitelna, a.s. její kořeny sahají až do roku 1825, kdy zahájila činnost Spořitelna česká, nejstarší právní předchůdce České spořitelny. Na tradici českého a později československého spořitelnictví navázala v roce 1992 Česká spořitelna jako akciová společnost. 5,2 milionu klientů, které dnes Česká spořitelna má, hovoří zcela jasně o jejím pevném postavení na českém trhu. Od roku 2000 je Česká spořitelna členem Erste Group, jednoho z předních poskytovatelů finančních služeb ve střední a východní Evropě se 17 miliony klientů v osmi zemích, z nichž většina je členy Evropské unie. V červenci roku 2001 Česká spořitelna úspěšně dokončila svou transformaci, která se zaměřila na zlepšení všech klíčových součástí banky. Česká spořitelna kontinuálně pokračuje ve zkvalitňování svých produktů a služeb a zefektivňování pracovních procesů. Česká spořitelna je moderní banka orientovaná na drobné klienty, malé a střední firmy a na města a obce. Nezastupitelnou roli hraje také ve financování velkých korporací a v poskytování služeb v oblasti finančních trhů. Finanční skupina České spořitelny je počtem přes 5 milionu klientů největší bankou na trhu. Česká spořitelna již vydala více než 3,2 mil. platebních karet, disponuje sítí 657 poboček a provozuje více než 1435 bankomatů a platbomatů. Elektronického bankovníctví využívá 1441 klientů. Na českém kapitálovém trhu patří Česká spořitelna mezi významné obchodníky s cennými papíry. Česká spořitelna se stala v jubilejním desátém ročníku soutěže Fincentrum Banka roku 2011 Bankou desetiletí a poosmé v řadě si odnáší titul Nejdůvěryhodnější banka roku. Titul Nejdůvěryhodnější banka roku se uděluje na základě hlasování veřejnosti a o ostatních titulech rozhoduje odborná porota. Cílem soutěže Fincentrum Banka roku 2011 je ocenění služeb a produktů bank působících v České republice. Základním kritériem je zaměření bank na drobnou klientelu (Česká spořitelna, cit. 24.9.2014, online).

Československá obchodní banka, a. s. působí jako univerzální banka v České republice. ČSOB byla založena státem v roce 1964 jako banka pro poskytování služeb v oblasti financování zahraničního obchodu a volnoměnových operací. V červnu 1999 byla privatizována – jejím majoritním vlastníkem se stala belgická KBC Bank, která je součástí

skupiny KBC. V červnu 2000 ČSOB převzala Investiční a poštovní banku (IPB). Po odkoupení minoritních podílů se v červnu 2007 stala KBC Bank jediným akcionářem ČSOB. Do konce roku 2007 působila ČSOB na českém i slovenském trhu; slovenská pobočka ČSOB byla oddělena k 1. lednu 2008. ČSOB působí v retailovém bankovníctví v ČR pod dvěma základními obchodními značkami – ČSOB a Poštovní spořitelna. Poskytuje své služby všem klientským segmentům, tj. fyzickým osobám, malým a středním podnikům a korporátním a institucionálním klientům. Klienti jsou obsluhováni prostřednictvím 397 poboček ČSOB, 70 finančních center Poštovní spořitelny a 3200 obchodních míst České pošty. Klienti mohou využít 831 bankomatů v celé ČR. Služby pod značkou ČSOB i Poštovní spořitelna jsou dále poskytovány prostřednictvím distribučních kanálů v rámci skupiny ČSOB a různých distribučních kanálů přímého bankovníctví. Poštovní spořitelna nabízí od roku 2010 svým klientům řadu moderních bankovních produktů pod značkou Era. ČSOB nabízí současně se svými produkty a službami i ucelenou nabídku produktů a služeb celé skupiny ČSOB. Pobočková síť ČSOB nabízí současně se svými produkty a službami i produkty a služby celé Skupiny ČSOB. Ucelená nabídka služeb tak kromě bankovních služeb zahrnuje i pojistné a penzijní produkty (ČSOB Pojišťovna a penzijní fond Stabilita), financování bydlení (Hypoteční banka a Českomoravská stavební spořitelna), kolektivní investování a správu majetku (investiční fondy ČSOB Asset Management, a.s., investiční společnosti) a poskytování dalších specializovaných služeb (ČSOB Leasing a ČSOB Factoring). Služby spojené s obchodováním na finančních trzích poskytuje Patria, sesterská společnost ČSOB. ČSOB zaměstnává celkem 8774 zaměstnanců (ČSOB, cit. 24.9.2014, online).

Komerční banka, a.s. je mateřskou společností Skupiny KB a je součástí mezinárodní skupiny Sociétés Générale. Patří mezi přední bankovní instituce v České republice a v regionu střední a východní Evropy. Je univerzální bankou se širokou nabídkou služeb v oblasti retailového, podnikového a investičního bankovníctví. V roce 1990 byla Komerční banka založena jako státní instituce. O dva roky později byla transformována na akciovou společnost. Akcie KB jsou kódovány na Burze cenných papírů Praha i v RM-Systemu již od jejich vzniku. V roce 2001 – Sociétés Générale koupila státní 60% podíl v Komerční bance. Po této privatizaci začala KB kromě své tradičně silné pozice na trhu podniků a municipalit výrazně rozvíjet aktivity také pro individuální zákazníky a podnikatele. Komerční banka odkoupila také zbývající 60% podíl v Modré pyramidě,

čímž banka získala plnou kontrolu nad třetí největší stavební spořitelnou v České republice, a mohla tak dále rozšiřovat své retailové aktivity. 31. 12. 2010 nabyla účinnosti přeshraniční fúze sloučením Komerční banky a Komerční banky Bratislava. Nástupnickou společností se stala Komerční banka, která pokračuje v aktivitách na Slovensku prostřednictvím své pobočky. Komerční banka je dostupná prostřednictvím sítě 397 poboček KB. Prostřednictvím přímého bankovníctví obsluhuje svůj účet zhruba 1066 klientů. Klienti mohou vybírat z celkem 693 vlastních bankomatů. V Komerční bance pracuje celkem 8774 zaměstnanců. Společnosti Skupiny Komerční banky nabízejí další specializované služby jako například penzijní připojištění, stavební spoření, faktoring, spotřebitelské úvěry, pojištění. Počet aktivních klientů společnosti spotřebitelského financování ESSOX činil 288 tisíc (Komerční banka, cit. 15.12.2014, online).

Největší bankou na trhu s největším počtem klientů, nejširší pobočkovou sítí i počtem bankomatů je Česká spořitelna. Druhé místo zaujímá ČSOB a třetí Komerční banka.

V hospodářských novinách probíhá každoročně soutěž o Nejlepší banku, která hodnotí v případě bank více než 280 kritérií. Patří mezi ně nejen finanční výsledky, náklady na účet, ale i schopnost komunikovat a klientská dostupnost. V soutěži Nejlepší banka 2012 získala cenu Hospodářských novin za 1. místo Komerční banka, 2. místo získala ČSOB a třetí místo obsadila Česká spořitelna (Nejbanka.cz, cit. 29.10.2014, online).

Příloha č. 2

Seznam měnových finančních institucí v České republice k 30.11. 2013

Air Bank, a.s.
AKCENTA, spořitelní a úvěrní družstvo
ANO spořitelní družstvo
Artesa, spořitelní družstvo
AXA Bank Europe, organizační složka
AXA Corporate Fund, otevřený podílový fond AXA investiční společnost a.s.
Bank Gutmann Aktiengesellschaft, pobočka Česká republika
Bank of Tokyo-Mitsubishi UFJ (Holland) N.V. Prague Branch, organizační složka
BRE Bank S.A., organizační složka podniku
Citfin, spořitelní družstvo
Citibank Europe plc, organizační složka
COMMERZBANK Aktiengesellschaft, pobočka Praha
Crédit Agricole Corporate a Investment Bank S.A. Prague, organizační složka
Česká exportní banka, a. s.
Česká národní banka
Česká spořitelna, a. s.
České spořitelní družstvo
Českomoravská stavební spořitelna, a. s .
Českomoravská záruční a rozvojová banka, a. s.
Československá obchodní banka, a. s.
Deutsche Bank Aktiengesellschaft Filiale Prag, organizační složka
Družstevní záložna Kredit
Družstevní záložna PSD
Equa bank, a.s.
Evropsko-ruská banka, a.s.
Fio banka, a.s.
Fortis Bank SA/NV, pobočka Česká republika
GE Money Bank, a. s.
HSBC Bank plc - pobočka Praha
Hypoteční banka, a. s.
ING Bank N. V.

Investiční společnost České spořitelny, a. s., LIKVIDNÍ FOND - otevřený podílový fond
J&T BANKA, a. s.
KB Peněžní trh, otevřený podílový fond Investiční kapitálové společnosti KB, a.s.
Komerční banka, a. s.
LBBW Bank CZ a.s.
Metropolitní spořitelní družstvo
Modrá pyramida stavební spořitelna, a. s.
MOPET CZ a.s.
Moravský Peněžní Ústav - spořitelní družstvo
Oberbank AG pobočka Česká republika
Peněžní dům, spořitelní družstvo
Podnikatelská družstevní záložna
Poštová banka, a.s., pobočka Česká republika
PPF banka a. s.
PRIVAT BANK AG der Raiffeisenlandesbank Oberösterreich, pobočka Česká republika
Raiffeisen stavební spořitelna a. s.
Raiffeisenbank a. s.
Raiffeisenbank im Stiftland eG pobočka Cheb, odštěpný závod
Saxo Bank A/S, organizační složka
Stavební spořitelna České spořitelny, a. s.
The Royal Bank of Scotland plc, organizační složka
UniCredit Bank Czech Republic a. s.
Volksbank CZ, a. s.
Volksbank Löbau-Zittau eG, pobočka
Všeobecná úverová banka, a. s., pobočka Praha
Waldviertler Sparkasse Bank AG
WPB Capital, spořitelní družstvo
Wüstenrot - stavební spořitelna a. s.
Wüstenrot hypoteční banka a. s.
Záložna CREDITAS, spořitelní družstvo
ZUNO BANK AG, organizační složka

Zdroj: ČNB, cit. 5.12.2014, online

Příloha č. 3

Vývoj RPSN

Rok	Na spotřebu	Nemovitosti
2004	16,444	5,525
2005	14,668	4,811
2006	13,855	4,683
2007	12,916	5,024
2008	14,113	5,738
2009	15,056	5,773
2010	15,744	5,248
2011	16,189	4,530
2012	16,223	4,026
2013	15,464	3,550

Zdroj: ČNB, cit. 5.12.2014, online

Příloha č. 4

Objem poskytnutých bankovních úvěrů dle časového hlediska v mld. CZK

Období	celkem úvěry	Krátkodobé (do 1 roku)	Střednědobé (1-5 let)	Dlouhodobé (nad 5 let)
1993	624	261	175	188
1994	720	298	209	214
1995	799	330	236	232
1996	866	373	234	258
1997	1 083	474	257	352
1998	1 137	472	259	405
1999	1 135	456	251	428
2000	1 067	404	207	456
2001	1 033	375	209	449
2002	896	267	257	372
2003	915	245	271	399
2004	983	253	264	466
2005	1 101	295	253	552
2006	1 296	322	267	707
2007	1 599	374	311	913
2008	1 945	475	345	1 125
2009	2 092	411	350	1 330
2010	2 124	379	302	1 442
2011	2 229	383	289	1 557
2012	2 331	394	295	1 642
2013	2 436	404	301	1 731

Zdroj: ČBA, cit. 5.12.2014, online

Příloha č. 5

Pomocí regresních funkcí vypočteme vyrovnané hodnoty obou časových řad a vypočítáme odchylky.

Období	celkem úvěry	Dlouhodobé (nad 5 let)	vyrovnané hodnoty - celkové úvěry	vyrovnané hodnoty dlouhodobé úvěry	odchylka celkové úvěry	odchylka dlouhodobé úvěry
1993	624	188	670,904	186,419	-46,673	1,611
1994	720	214	713,602	208,408	6,819	5,311
1995	799	232	759,018	232,990	39,642	-0,594
1996	866	258	807,324	260,472	58,480	-2,064
1997	1 083	352	858,705	291,196	224,109	60,532
1998	1 137	405	913,356	325,543	223,543	79,758
1999	1 135	428	971,485	363,942	163,479	64,125
2000	1 067	456	1 033,313	406,871	33,929	48,926
2001	1 033	449	1 099,076	454,863	-65,747	-5,798
2002	896	372	1 169,025	508,515	-272,687	-136,370
2003	915	399	1 243,426	568,497	-328,637	-169,234
2004	983	466	1 322,561	635,553	-339,293	-169,967
2005	1 101	552	1 406,733	710,519	-306,044	-158,170
2006	1 296	707	1 496,262	794,327	-199,891	-86,948
2007	1 599	913	1 591,489	888,021	7,494	25,432
2008	1 945	1 125	1 692,777	992,767	252,193	131,972
2009	2 092	1 330	1 800,510	1 109,867	291,159	219,912
2010	2 124	1 442	1 915,101	1 240,780	208,592	201,531
2011	2 229	1 557	2 036,984	1 387,135	192,357	169,446
2012	2 331	1 642	2 166,624	1 550,753	164,610	90,816
2013	2 436	1 731	2 304,515	1 733,670	131,783	-2,498

Zdroj: ČBA, cit. 5.12.2014, online

Příloha č. 6

Údaje o klientovi

Jméno Pavel Jandl
Telefon
Email

2.3.2015 10:30:06
ver. 6.1.15 build 11
verze sazeb: 4/2015 - 23.2.2015

Orientační propočet hypotečního úvěru

Účel a typ úvěru

Účel úvěru Nákup nemovitosti
Typ úvěru Hypotéka do 70 % LTV
Bez poplatků

Financování investičního záměru

Celkový investiční záměr	1 300 000 Kč	Cizí zdroje (prostředky z jiných úvěrů)	0 Kč
Vlastní zdroje	0 Kč	Zdroje z poskytnutého hypotečního úvěru	920 000 Kč

Úvěr

Požadovaná výše úvěru	920 000 Kč	Maximální možná výše úvěru	-
Podíl úvěru na zajištění (LTV)	70 %	Minimální hodnota zajištění	1 314 286 Kč
Délka úvěru / Počet splátek	25 let / 300		

Úroková sazba

Typ úrokové sazby (období fixace)	5 let	Úrokovou sazbu vypočtenou s přihlédnutím k Vámi zadaným podmínkám Vám garantujeme od 2.3.2015 do 1.4.2015 za předpokladu, že úvěr bude skutečně poskytnut za podmínek Vámi zadaných pro její výpočet.
Základní úroková sazba	2,89 % p.a.	Uvedená individuální sleva bude poskytnuta pouze v případě, že zájemce předá kompletní žádost o přípravu návrhu smlouvy o úvěru, kterou Hypoteční banka a.s. kladně vyhodnotí.
Akční sleva z úrokové sazby	-0,10 % p.a.	
Individuální sleva z úrokové sazby	-0,60 % p.a.	
Výsledná úroková sazba	2,19 % p.a.	

(Složení odchylek: Akce Podpora LTV 70 = -0,10, Registry = -0,10, Vztah v ČSOB = -0,30, Inkaso = -0,10, Pojištění ČSOBP - 1 až 2 osoby v součtu 100% + NŽP = -0,10)

Celková výše měsíční splátky

Splátka úvěru	3 985 Kč	Pojištění úvěru: 1. Zadatel 100 % V1 = 199 Kč.
Pojištění úvěru	199 Kč	Limitní věk: 18-54 let; zdravotní stav viz. "dotazník", další podmínky viz. "předmluvní informace k Pojištění hypotéky".
Pojištění nemovitosti/domácnosti	Neuvedeno	Varianta 1 - smrt nebo invalidita, Varianta 2 - smrt nebo invalidita, pracovní neschopnost, Varianta 3 - smrt nebo invalidita, pracovní neschopnost, ztráta zaměstnání)
Splátka vč. pojištění	4 184 Kč	

Poplatky

Zpracování úvěru	0 Kč	Sleva 100 %
Zpracování odhadu	dle Sazebníku Banky	
Správa úvěru měsíčně	0 Kč/měs.	Sleva 100 %

Finanční situace klienta

Celkové měsíční výdaje	7 537 Kč	Celkové měsíční čisté příjmy	0 Kč
z toho životní minimum	7 338 Kč	Potřebný čistý měsíční příjem	12 519 Kč
Povinná měsíční rezerva	997 Kč	Zůstatek příjmů	-12 519 Kč

Varianty splátky pro porovnání

		20 let	25 let	30 let
3 roky fixace	Úroková sazba	2,19 % pa	2,19 % pa	2,19 % pa
	Měsíční splátka úvěru	4 738 Kč	3 985 Kč	3 489 Kč
	Potřebný čistý měsíční příjem	13 459 Kč	12 519 Kč	11 898 Kč
5 let fixace	Úroková sazba	2,19 % pa	2,19 % pa	2,19 % pa
	Měsíční splátka úvěru	4 738 Kč	3 985 Kč	3 489 Kč
	Potřebný čistý měsíční příjem	13 459 Kč	12 519 Kč	11 898 Kč
7 let fixace	Úroková sazba	2,29 % pa	2,29 % pa	2,29 % pa
	Měsíční splátka úvěru	4 782 Kč	4 031 Kč	3 536 Kč
	Potřebný čistý měsíční příjem	13 514 Kč	12 576 Kč	11 957 Kč

Úrokové sazby uvedené v této nabídce jsou pouze orientační a závislé na vyhodnocení výsledků finanční bonity klienta a prověřeni v rejstřících dlužníků.

Kontaktní osoba

Jméno Bc. Bohumila Koubkova
Telefon 730858679
Email bkoubkova@csob.cz

Nabídka hypotéky České spořitelny

I. Možnosti úvěru

Maximální možná výše úvěru:	2 014 000 Kč	Je poskytnutí úvěru reálné?	☒ ANO	☐ NE
-----------------------------	--------------	-----------------------------	---	-----------------------------

II. Vaše údaje

Jméno a příjmení:	Pavel Jandl	Počet žadatelů:	1
Čistý měsíční příjem žadatelů:	25 000 Kč	Měsíční závazky žadatelů:	7 537 Kč

III. Údaje o Hypotéce ČS

Účel úvěru:	koupě	Očekávaná hodnota zast. nemovitosti:	1 300 000 Kč
Výše úvěru:	920 000 Kč	Podíl úvěru na zajištění (LTV):	71%
Splatnost úvěru:	25 let	Doba fixace úrokové sazby:	5
Úroková sazba:	1,99%	Měsíční splátka úvěru:	3 909 Kč

Hypotéka s prémie

Získejte slevu na úrokové sazbě 0,3% pro první období fixace a k tomu navíc finanční prémie ve výši 4% z vyčerpané částky hypotéky, kterou můžete použít na cokoli.

Prémie je vyplácena poměrně na začátku druhého a každého dalšího období fixace úrokové sazby až do 20 let od podpisu úvěrové smlouvy.

Celková výše prémie: **36 800 Kč**
 Vyplacený bonus dle délky fixace následujícího období: **3 roky: 7 360 Kč, 4 roky: 9 814 Kč, 5 let: 12 270 Kč**

Doba splatnosti v letech	5	10	15	20	25	30
Měsíční anuitní splátky v Kč:	16 134	8 474	5 929	4 663	3 909	3 410

Výchozí úroková sazba	2,99%	Úroková sazba je ZDARMA garantována do 3.4.2015
Sleva za hypotéku s prémie	-0,30%	
Sleva za pojištění schopnosti splácet	-0,20%	
Sleva za splácení z aktivního účtu ČS	-0,50%	

Úvěr bude splácen vždy poslední den v měsíci

IV. Poplatky

Poplatky vybraných služeb Hypotéky

Hypotéka s prémie	3 000 Kč
Expresní čerpání	2 000 Kč
Celková cena za služby	5 000 Kč
Měsíční poplatky za služby	0 Kč
Poplatek za správu úvěru (Poplatkové prázdniny)	ZDARMA
Pojištění schopnosti splácet hypotéku (měsíční platba):	343 Kč

Pokud nemáte uzavřené pojištění nemovitosti, rádi Vám jej rychle a jednoduše zajistíme při sjednání Vaší hypotéky

Prohlášení klienta:

Zmocňuji(eme) tímto banku, aby si vyžádala nebo podávala potřebné informace, včetně bankovních, vztahující se k mojí osobě (našim osobám) a nemovitostem, které mají vztah k požadovanému úvěru.

Čestně prohlašuji(eme), že údaje uvedené v této žádosti jsou úplné a pravdivé a beru(eme) na vědomí, že uvedení nepravdivých nebo neúplných údajů by mělo za následek odmítnutí žádosti nebo odstoupení od smlouvy o úvěru. Dále prohlašuji(eme), že právo disponovat s mým (naším) majetkem není ke dni podání žádosti žádným způsobem omezeno a není mi (nám) známo, že by toto omezení mohlo nastat.

V(e).....

dne 04.03.2015

Pavel Jandl

.....
jméno a rodné číslo žadatele

.....
podpis

V. Kontakty

Poradce/privátní poradce:

Hypoteční specialista:

Datum vytvoření nabídky: 04.03.2015

Veškeré údaje, informace a výpočty uvedené v této nabídce jsou pouze informativního charakteru a nepředstavují v žádném případě závazek České spořitelny, a.s. k poskytnutí hypotečního úvěru za podmínek uvedených v této nabídce ani jakýkoli jiný závazek.

Komerční banka
Pobočka 105105
Klicperovo nám. 66
Chlumec nad Cidlinou
50351

Nabídka hypotečního úvěru

Platná ke dni: 05.02.2015

I. Základní podmínky

Účel hypotečního úvěru	konsolidace úvěrů/půjček
Typ nemovitosti	rodinný dům
Celková cena nemovitosti	1 300 000,00 Kč
Vlastní prostředky	380 000,00 Kč

Výše hypotečního úvěru	920 000,00 Kč
Předpokládaná výše zajištění	1 082 000,00 Kč
Doba splatnosti úvěru	25 let
Doba platnosti (fixace) ÚS	5 let
Úroková sazba	2,19 % p.a.
Výše měsíční splátky	3 986,00 Kč

Výše uvedenou úrokovou sazbu Vám garantujeme po dobu 30 kalendářních dnů od data platnosti této nabídky (viz Platná ke dni), za předpokladu, že dojde ke splnění všech podmínek uvedených v této nabídce.

Pro informaci uvádíme i další varianty výše měsíčních splátek (úroku):

Doba platnosti (fixace) ÚS	Úroková sazba	Splatnost hypotečního úvěru (let)				
		15	20	25	30	-
1 rok	2,69 % p.a.	6218	4961	4216	3727	-
3 roky	2,19 % p.a.	6002	4738	3986	3489	-
5 let	2,19 % p.a.	6002	4738	3986	3489	-
10 let	2,89 % p.a.	6305	5052	4311	3825	-

II. Ceny a poplatky

Ceny související s poskytnutím hypotečního úvěru

Cena za Zpracování a vyhodnocení žádosti o úvěr *)	0,00 Kč
Cena za Vyhodnocení rizik spojených s nemovitou zástavou – bytová jednotka / rodinný dům - expresní	1 000,00 Kč
Cena za Vyhodnocení rizik spojených s nemovitou zástavou – bytová jednotka / rodinný dům - standardní	3 500,00 Kč / 4 500,00 Kč
Cena za Vyhodnocení rizik spojených s nemovitou zástavou – ostatní typy nemovitostí	Individuálně
Cena za Čerpání úvěru na návrh na vklad **)	1 500,00 Kč
Cena za Spravování úvěru měsíčně	zdarma
Cena za Flexibilitu úvěru ***)	99,00 Kč / měsíčně

Komerční banka, a. s., se sídlem:
Praha 1, Na Příkopě 33 čp. 969, PSČ 114 07, IČO: 45317054
ZAPSANÁ V OBCHODNÍM REJSTŘÍKU VEDEDNÉM MĚSTSKÝM SOUDEM V PRAZE, ODVĚTVY B, VLOŽKA 1360

1/2

10510082871114
DATUM ÚČINNOSTI ŠABLONY 1.1.2014 TBS_NABIDKA.DOC 05.02.2015 11:04:46

*) Cena není účtována v případě, že se jedná o refinancování hypotečního úvěru z jiného peněžního ústavu.
 **) Tato cena je účtována pouze v případě, kdy budete požadovat rychlejší čerpání úvěru, tzn. Komerční banka Vám poskytnuté finanční prostředky uvolní před zápisem zástavního práva do katastru nemovitostí. Cena není účtována v případě, že se jedná o refinancování hypotečního úvěru z jiného peněžního ústavu.
 ***) Cena za flexibilitu úvěru je účtována pouze v případě, kdy se jedná o Flexibilní hypotéku. V případě Flexibilní hypotéky 2v1 je cena účtována za účelovou i neúčelovou část zvlášť.

Další produkty

Výše pojistného – rizikové životní pojištění KP ****)	
Varianta A - pojištění smrti a plné invalidity	230 Kč / měsíčně
Varianta B - pojištění smrti, plné invalidity a pracovní neschopnosti	322 Kč / měsíčně
Varianta C - pojištění smrti, plné invalidity, pracovní neschopnosti a ztráty zaměstnání	414 Kč / měsíčně

Rizikové životní pojištění Komerční pojišťovny je nabízeno ve 3 variantách, které se liší rozsahem pojistných rizik. Dojde-li během splatnosti hypotečního úvěru k pojistné události, uhradí pojistitel, tj. KP, nesplacenou výši hypotečního úvěru Komerční bance (v případě smrti nebo plné invalidity) nebo po určitou dobu převezme úhradu splátek úvěru (v případě pracovní neschopnosti nebo ztráty zaměstnání).

Ceny v průběhu splatnosti hypotečního úvěru

Cena za změnu ve smlouvě vymezených podmínek z podnětu klienta	4 000,00 Kč
Cena za změnu úrokové sazby k datu ukončení platnosti úrokové sazby	zdarma
Cena za vydání Potvrzení o zaplacených úrocích k 31.12.	zdarma
Cena za čerpání hypotečního úvěru	zdarma
Cena za elektronický výpis z úvěrového účtu / papírový výpis	zdarma / 20 Kč měsíčně
Cena za změnu ve smlouvě – osobní údaje klienta, změna čísla účtu pro splácení úvěru nebo změna formy výpisu	zdarma

Poskytnutí hypotečního úvěru a jeho konkrétní podmínky jsou závislé zejména na předložení „Žádosti o poskytnutí hypotečního úvěru“, předložení dokumentů vyznačených v Seznamu dokladů, kladným zhodnocením schopnosti splácet a uzavřením příslušné „Smlouvy o úvěru“. Komerční banka není povinna vstoupit s Vámi do smluvního vztahu za účelem poskytnutí jakékoliv bankovní služby, zejména uzavřít s Vámi smlouvu o hypotečním úvěru. Předložení této nabídky nelze vykládat jako povinnost Komerční banky uzavřít s Vámi smlouvu o hypotečním úvěru.

Nabídka hypotečního úvěru je platná k výše uvedenému dni a platí za splnění následujících podmínek:

- sjednání rizikového životního pojištění u Komerční pojišťovny (ve výši hypotečního úvěru a na celou dobu splatnosti úvěru),
- směřování příjmů klienta na účet vedený v Komerční bance (domicilace KB),
- sjednání úrokového bonusu

Úrokovou sazbu je možné snížit za splnění níže uvedené podmínky :

Ceny za služby související s poskytnutím hypotečního úvěru jsou uvedeny dle platného Sazebníku KB, platného k výše uvedenému dni.

Kontaktní pracovník pro další vyřizování Vašeho hypotečního úvěru:

Jan Kopřiva
 bankovní poradce
 Klicperovo nám. 66, Chlumec nad Cidlinou
 +420 955 567 382
 jan_kopriva@kb.cz

Nabídku připravil: Bc. Jan Kopřiva
 jméno zpracovatele
 Tel. číslo: +420 955 567 382

V případě jakýchkoliv dotazů nás můžete kontaktovat na uvedených telefonních číslech.

Další informace o hypotečních úvěrech můžete získat na internetové adrese www.kb.cz nebo na bezplatné infolince **800 111 055**

Komerční banka, a. s., se sídlem:
 Praha 1, Na Příkopě 33 čp. 969, PSČ 114 07, IČO: 45317054
 ZAPSANÁ V OBCHODNÍM REJSTŘÍKU VEDENÉM MĚSTSKÝM SOUDEM V PRAZE, ODÍL B, VLOŽKA 1360

10510082871114

DATUM ÚČINNOSTI ŠABLONY 1.1.2014 TSS_NABIDHU.DOC 05.02.2015 11:04:48

Datum	Událost	Měsíční platby			
		spoření (Kč)	meziúvěr (Kč)	úvěr (Kč)	celkem (Kč)
02.03.2015	Uzavření smlouvy, cílová částka 920 000 Kč, smluvní podmínky 01/14 PRG 03/15 M30, úroková sazba ve fázi spoření 1,3 % p.a.				
	Datum modelování: 02.03.2015, smluvní podmínky 01/14 Multi 30, cílová částka 920 000 Kč, naspořeno 0 Kč, HČ 0				
12.03.2015	Mimořádná úložka ve výši 11 000,00 Kč, zůstatek je 1 470,00 Kč, HČ 0.000.				
20.03.2015	Zahájení spoření	2 000,00			2 000,00
26.03.2015	Čerpání meziúvěru 920 000,00 Kč při sazbě 2,9 % p.a. snižené o jednorázovou úhradu 1 000,00 Kč za poskytnutí meziúvěru. Vyplaceno 919 000,00 Kč. Úroková sazba je uvedena po slevě za sjednání dalších produktů, při nedodržení podmínek sjednaných v úvěrové smlouvě se uplatní úroková sazba bez slevy až 3,2 % p.a.				
	Počet měsíců do splatnosti meziúvěru:166				
30.04.2015	Zahájení pravidelných měsíčních splátek meziúvěrových úroků		2 519,70		4 519,70
31.05.2015	Změna pravidelných měsíčních splátek meziúvěrových úroků		2 223,30		4 223,30
28.02.2027	Naspořeno 35 % cílové částky.				
31.10.2028	Dosaženo hodnotící číslo 64				
31.01.2029	Dodatečně bude připsána státní podpora 4 000 Kč				
	Spoření ukončeno přidělením.				
	Ukončení spoření, cílová částka 920 000 Kč, smluvní podmínky 01/14 Multi 30, úroková sazba ve fázi spoření 1,3 % p.a.				
	Naspořená částka činí 380 265,70 Kč.				
	Meziúvěr je splacen naspořenou částkou a úvěrem 539 734,30 Kč, úročeným úrokovou sazbou ve výši 4,3 % p.a.				
	Konec pravidelných měsíčních splátek meziúvěrových úroků.		0,00		0,00
01.03.2029	Zahájení pravidelných měsíčních splátek úvěru (splátka dle VOP).			5 150,00	5 150,00
18.04.2029	Dodatečně připsána státní podpora 2 000 Kč				
30.09.2029	Dodatečně připsána státní podpora 2 000 Kč				
01.01.2040	Upravená poslední pravidelná měsíční splátka úvěru.			3 186,20	3 186,20
	Konec pravidelných měsíčních splátek úvěru.			0,00	0,00

Základní informace	Datum uzavření	02.03.2015
	Cílová částka	920 000,00 Kč
	VOP	01/14 PRG 03/15 M30
	Typ klienta	S podporou
	Spoření ukončeno dne	31.01.2029
	Splacení úvěru	01.01.2040
Meziúvěr	Cílová částka	920 000,00 Kč
	VOP	01/14 PRG 03/15 M30
	Datum přidělení cílové částky	31.01.2029
	Úroková sazba meziúvěru	2,90 %
Naspořená částka	Vklady	345 000,00 Kč
	Úroky	33 371,30 Kč
	Odvedená daň z úroků	-5 005,60 Kč
	Státní podpora	26 000,00 Kč
	Úhrady	-19 100,00 Kč
	Úhrady za meziúvěr	-1 000,00 Kč
	Celkem naspořeno	380 265,70 Kč
Výnos ve fázi spoření	Úroky	33 371,30 Kč
	Státní podpora	26 000,00 Kč
	St. podpora připsaná dodatečně	4 000,00 Kč
	Vrácená státní podpora	0,00 Kč
	Úhrady	-19 100,00 Kč
	Odvedená daň	-5 005,60 Kč
Výnos	39 265,70 Kč	
Finanční náklady	Úroky z úvěru	133 321,90 Kč
	Daňová úspora z úvěrových úroků	-19 998,30 Kč
	Úroky z meziúvěru	369 364,20 Kč
	Daňová úspora z meziúvěrových úroků	-55 404,60 Kč
	Úroky z vkladů	-33 371,30 Kč
	Odvedená daň z úroků	5 005,60 Kč
	Státní podpora ve fázi spoření	-26 000,00 Kč
	St. podpora připsaná dodatečně	-4 000,00 Kč
	Vrácená státní podpora	0,00 Kč
	Úhrady ve fázi spoření	19 100,00 Kč
	Úhrady ve fázi splácení úvěru	3 630,00 Kč
Celkové finanční náklady	392 647,50 Kč	
Celkové náklady	Úložky ve fázi spoření	345 000,00 Kč
	Splátky úvěru	676 686,20 Kč
	Úroky z meziúvěru	369 364,20 Kč
	St. podpora připsaná dodatečně	-4 000,00 Kč
	Vrácená státní podpora	0,00 Kč
	Náklady celkem	1 387 050,40 Kč
Celkové náklady meziúvěru / úvěru	Počáteční naspořená částka	3 140,00 Kč
	Další úložky ve fázi spoření	332 000,00 Kč
	Úroky z meziúvěru	369 364,20 Kč
	Úhrada za uzavření meziúvěru	1 000,00 Kč
	Splátky úvěru	676 686,20 Kč
	St. podpora připsaná dodatečně	-4 000,00 Kč
	Náklady celkem	1 378 190,40 Kč

Toto je pouze nezávazný modelový výpočet, který se řídí platnými "Všeobecnými obchodními podmínkami stavebního spoření".

